

ВАРТАСЦЬ
МАСТАЦТВА

8

РЭЧАІСНАСЦЬ
МАРЫ

9

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

5 ЛЮТАГА 2022 г.

СУБОТА

№ 24 (29646)

ЦЫТАТА ДНЯ

Алена ГАСІЧ,
загадчыца лабараторыі
дзягностыкі ВІЧ
і спадарожных інфекцый
РНПЦ эпідэміялогіі
і мікрабіялогіі:

«Па досведзе краін, якія ўжо праходзяць гэтую эпідэмію, новая хваля каранавіруса ў Беларусі пойдзе на спад праз 1,5–2 месяцы. Але шмат у чым гэта залежыць ад кожнага з нас. Цяперашні ўздым захваральнасці быў чаканы. Упершыню варыянт «амікрон» у нашай краіне мы знайшлі напрыканцы снежня мінулага года. Стала зразумела, зыходзячы з вопыту краін, дзе вірус ужо быў выяўлены, што ў нас таксама будзе такі ж хуткі рост. Сёння мы ўвайшлі ў хвалю распаўсюджвання эпідэміі, і гэтым абумоўлена вялікая колькасць новых выпадкаў захворвання. Канешне, у нас ёсць і грып, якога не было ў мінулым сезоне, гэтыя выпадкі пачалі рэгістравацца з лістапада. Але на працягу апошніх двух тыдняў пераважае менавіта каранавірусная інфекцыя».

«Я ім павінен быў паказаць, што нікуды не збег. Я тут і дзеці мае тут»

Прэзідэнт Беларусі даў інтэрв'ю расійскаму журналісту Уладзіміру Салаўёву, у якім расказаў пра падзеі ў Мінску ў дні пратэстных акцый.
І не толькі...

Чаму Аляксандр Лукашэнка не паехаў на адкрыццё Алімпіяды, што ўяўляе сабою Айчына ад Мінска да Уладзі-вастока, у чым прычыны здрадніцтва Прэзідэнту — размова ў Палацы Незалежнасці цягнулася больш за дзве гадзіны.

Поўная версія інтэрв'ю выйдзе на шырокія экраны ў панядзелак. Зараз прыводзім толькі некаторыя вытрымкі з размовы. **СТАР. 2**

Фота: ЕўраТТА

ГАРЫЦЬ АГОЊ АЛІМПІЯДЫ!

Фота: ЕўраТТА

У Пекіне ўчора прайшла афіцыйная цырымонія адкрыцця XXIV зімовых Алімпійскіх гульняў. Святочнае шоу і ўрачыстая цырымонія адкрыцця адбыліся на Нацыянальным стадыёне кітайскай сталіцы, які таксама называюць «Птушынае гняздо», што змяшчае 91 тысяч членаў гледачоў, паведамае карэспандэнт БелТА.

Сцяганосцамі беларускай алімпійскай зборнай на парадзе спартсменаў былі канькабежцы Ганна Ніфантава і Ігнат Галавацук. Беларускія атлеты будуць змагацца за ўзнагароды ў шасці відах спорту: біятлон, гарналыжны спорт, лыжныя гонкі, канькабежны спорт, фігурнае катанне, фрыстайл. Для беларусаў гэта будуць восьмыя зімовыя Гульні ў суверэннай гісторыі. Асобнай камандай Беларусі дэбютавала на зімовай Алімпіядзе 1994 года ў нарвежскім Лілехамеры.

Па даных арганізатараў пекінскіх Гульняў, у спаборніцтвах прымуць удзел каля чатырох тысяч спартсменаў з 91 краіны. Будзе разыграно 109 комплектаў алімпійскіх узнагарод у 15 дысцыплінах сямі відаў спорту. Закрыццё Алімпіяды пройдзе 20 лютага таксама на Пекінскім нацыянальным стадыёне.

КОРАТКА

- Футбалісты нацыянальнай зборнай Беларусі адкрыюць новы сезон таварыскімі матчамі з камандамі Індыі і Бахрэйна.
- У сённяшніх складаных умовах надвор'я ДАІ заклікае вадзіцеляў быць асабліва асцярожнымі на спусках, пад'ёмах і закружэннях.
- У Афрыцы толькі 11 працэнтаў усяго насельніцтва прайшло поўны курс вакцынацыі, а для стварэння калектыўнага імунітэту і вакцынавання 70 працэнтаў насельніцтва неабходна павялічыць узровень вакцынацыі ад COVID-19 у шэсць разоў, заявілі ў Сусветнай арганізацыі аховы здароўя.

Па палічках

СПЫТАЙ. МАГЧЫМА, Я ДАЗВОЛЮ...

Калі трэба атрымліваць згоду чалавека на апрацоўку і распаўсюджванне яго даных?

Новыя правілы апрацоўкі персанальных даных (ПД) і іх абароны, што запрацавалі з лістапада 2021-га, працягваюць выклікаць шмат пытанняў як у людзей, так і ў апэратараў, якія працуюць з гэтымі звесткамі. Калі чалавек павінен даць дазвол на распаўсюджванне інфармацыі пра сябе, а калі

нават не ведае, што звесткі пра яго нехта збірае? Чым пагражае несанкцыянаванае распаўсюджванне ПД і як даведацца, ці правільна ты з імі абыходзішся? Адказы на гэтыя і іншыя пытанні далі спецыялісты Нацыянальнага цэнтра абароны персанальных даных (НЦАПД).

ISSN 1990 — 763X

СТАР. 4

«Я ім павінен быў паказаць, што нікуды не збег. Я тут і дзеці мае тут»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Уладзімір Салаўеў адзначыў, што яго ўласнае меркаванне пра беларускага Прэзідэнта змянілася, калі той з аўтаматам прыляцеў да сваёй рэзідэнцыі падчас пратэстаў у жніўні 2020 года: «Я зразумеў: дакладна, не Януковіч (маецца на ўвазе былы прэзідэнт Украіны, які падчас пратэстаў у Кіеве пакінуў краіну. — «Зв.»)».

«Януковіч і я — вялікая розніца. У яго было грошай шмат. Разумееш, грошы ціснучы ў кішэні і іх трэба было ратаваць», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

«Калі вы выйшлі з аўтаматам, стала зразумела, што вы гатовы памерці, але не сысці, не збегчы, не здацца», — працягнуў журналіст.

«Першае, яны (апазіцыйныя сілы. — «Зв.») паднялі фэйк, што я, як Януковіч, ужо ў Растове, дзеці паліцелі. Я — аўтамат у рукі, бронекамізілку надзеў, нават шлем забыўся. Ніхто не дрэжаў, я верыў, як дзейнічаюць нашы хлопцы. Яны выконвалі ўсё, што я ім казаў. Я ім павінен быў паказаць, што нікуды не збег.

Я тут і дзеці мае тут», — расказаў кіраўнік краіны падрабязнасці таго дня.

Уладзімір Салаўеў запытаўся, чаму Прэзідэнт зрабіў такія крокі. Ён патлумачыў: захоп Палаца Незалежнасці быў самым галоўным жаданнем пратэстоўцаў.

«Калі яны пайшлі ўжо на штурм Палаца Незалежнасці — гэта вялікая рызыка, таму там ніхто не цырымоніўся. І яны ведалі, што гэта рыска. Ніколі не прымянялі зброю. Пасля гэтага мы з Украіны велізарнымі партыямі затрымлівалі перакінутую зброю. Адзін раз з Расіі, але паходжанне зброі і ўзрыўчаткі — украінскае», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

«Вы як сябе адчуваеце? Вы — Прэзідэнт Беларусі; вы — бацька беларускага народа; вы — стваральнік сучаснай беларускай дзяржавы; вы — дыктатар, ад волі якога залежыць жыццё кожнага беларуса? Вось вы ўнутрана сябе як бацьце?» — спытаў далей Уладзімір Салаўеў.

«Чалавекам. Я не стаў, не набыў тых якасцей, на шчасце. Я не лічу сябе Ства-раль-ні-кам», — сказаў Прэзідэнт Беларусі.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што ўдзельнічаў у стварэнні сучаснай беларускай дзяржавы не аднаасобна, а разам з іншымі калегамі, пакаленнем грамадзян краіны. «Я разам са сваімі

Каментарый у тэму

«ГЭТЫ МОМАНТ З АЎТАМАТАМ ДЛЯ МЯНЕ БЫЎ ПЕРАЛОМНЫ...»

Пасля сустрэчы Уладзімір САЛАЎЕЎ ужо сам адказаў на пытанні беларускіх калегаў. Ён адзначыў, што задаў усе пытанні, якія хацелі. «Калі размаўляеш з прэзідэнтам любімых краіны, ты размаўляеш з чалавекам, які адказваў да цябе на мільён пытанняў найлепшых у свеце журналістаў. Неабходна ўмець стварыць атмасферу і выцягнуць падрабязнасці, эмоцыі, якія прагучаць толькі ў адказах табе. І, як мне здалася, сёння прагучала тое, што не гучала раней», — сказаў выдучы.

Па яго словах, ён быў гатовы размаўляць з Аляксандрам Лукашэнкам і болей, але абмяжоўваў тэмы, каб не зацягваць інтэрв'ю.

«Самім інтэрв'ю я вельмі задаволены. Было відаць, што яно цікавае не толькі мне. Мне спадабалася, што ў некаторыя моманты Прэзідэнт не тое што злуецца, калі я яго заганяю пытаннямі, а ён адбіваецца», — падкрэслівае журналіст.

Аляксандра Лукашэнка ён назваў чалавекам адкрытым, нават наіўным.

«Калі ты страчваеш непастрэдадзец, давер, жаданне верыць людзям, які ты кіраўнік?! Ты становішся поўнацю закрытым, нікому не давяраеш, ператвараешся ў найскладанейшага чалавека. Прэзідэнт такім не стаў. Гэта цана за адкрытасць, суперажыванне. Наіўнасць неабходная, каб шукаць новыя варыянты і заставацца чалавекам», — сказаў тэлеведучы.

Уладзімір Салаўеў нагадаў, што яго меркаванне аб беларускім Прэзідэнце змянілася, калі стала зразумела: ён гатовы памерці за тое, у што верыць.

«Гэты момант з аўтаматам для мяне быў пераломны. Я ўжо казаў яму, што ён не Януковіч. Мала проста ўзяць аўтамат. Трэба ўзяць аўтамат і ўпінучца

калегами, якія са мной працавалі ў розныя часы, стварыў гэтую суверэнную незалежную дзяржаву ўпершыню ў гісторыі Беларусі». Я так лічу. Гэта — галоўнае, што мае пакаленне (не толькі я) зрабілі», — сказаў Прэзідэнт Беларусі.

сярод людзей, якія разумеюць, што ты пойдзеш побач з імі», — тлумачыць сваю думку суразмоўца.

Дарэчы, гэты самы аўтамат, выстаўлены ў музеі Палаца Незалежнасці, Уладзімір Салаўеў убачыў на ўласныя вочы.

Тэлеведучы ўпэўнены: калі б падзеі пасля выбараў у 2020 годзе развіваліся іншым чынам, Беларусь страціла б дзяржаўнасць. «Была б эпоха разрозненых княстваў, як на Украіне, якая разарвана паміж алігархічнымі кланамі. Пасля Беларусі разабралі б на састаўныя часткі», — дадаў ён.

Пытанне, якое агучыў апошнім Уладзімір Салаўеў Прэзідэнту, задалі яму журналісты: «Колькі будзе заставацца, на яго думку, на чале краіны Аляксандр Лукашэнка?»

«Колькі застанецца Лукашэнка — хто ж ведае. Пытанне не да мяне, а да беларускага народа, — адказвае Уладзімір Салаўеў. — Гэта пытанне пра адносінны паміж Лукашэнкам і беларускім народам. І я ўмешацца не буду. Відавочна, што Лукашэнка нікуды не збіраецца, асабліва зараз, у такі складаны момант. Ён у выдатнай форме — інтэлектуальнай, фізічнай».

Размову на YouTube-канале Уладзімір Салаўеў мяркуючы выпускаць амаль без мантаж, бо прызначае: у плане работы над тэлеверсіямі ён лянівы чалавек: «Таму люблю працаваць у прамым эфіры — раз, і ўсё. Так працэс».

Дарэчы, Уладзімір Салаўеў прыехаў да Прэзідэнта з падарункам, як сам пажартаваў, «узяткай». Гэта была кніга — зборнік дакументаў аб Беларусі, выдадзены ў 1824 годзе ў колькасці 600 экзэмпляраў. Але і сам журналіст не застаўся без прэзідэнцкіх прэзентаў — фірмовых настояў, салодкіх пачастункаў і пано з выявай стара-рогі Мінска.

«Гэта ваша дзіця», — падтрымаў гутарку Уладзімір Салаўеў.

«Гэта — маё, роднае. У мяне, акрамя гэтага, больш нічога няма», — адзначыў беларускі лідар.

Марыя ДАДАЛКА.

АКЦЭНТЫ

Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА,
Старшыня Палаты прадстаўнікоў
Нацыянальнага сходу
Рэспублікі Беларусь:

ЗАПЫТ НА БЯСПЕКУ І СТАБІЛЬНАСЦЬ

Сёння ў беларускім грамадстве існуе рэальны запыт на бяспеку і стабільнасць. Падзеі ў шматлікіх кутках свету і ў нашым уласным доме сведчаць, як лёгка іх страціць і якіх неймаверных намаганняў трэба, каб іх захаваць. Вынікі абмеркавання матэрыялаў Паслання Прэзідэнта беларускаму народу і парламенту пацвярджаюць, што Беларусь — мірная краіна, а нашы грамадзяне добра за сваёй горкіх урокі гісторыі.

Разам з тым пастаяннае нагнятанне абстаноўкі паблізу граніц, канцэнтрацыя сіл і сродкаў на сумежнай тэрыторыі, правакацыйныя выказванні шэрагу заходніх палітыкаў і рэальныя дэструктыўныя дзеянні прымусжаюць прымаць адэкватныя меры. Адна з іх — правядзенне сумесных ваенных вучэнняў Беларусі і Расіі па правярцы сіл раз'явання «Саюзная рашучасць — 2022». Нашы дзяржавы дэманструюць здольнасць і гатоўнасць адстойваць нацыянальныя інтарэсы, абараняць уласны суверэнітэт і тэрытарыяльную цэласнасць у сучасным шматпалярным свеце, паказваюць міжнароднай супольнасці, што размова з пазіцыі сілы сёння неэфэктывная, а часта і небяспечная.

Мы не забываем гістарычна правяраны пастулат — «хочаш міру — рыхтуйся да вайны», але чарговы раз нагадаем, што раўнапраўны дыялог, заснаваны на ўзаемнай павазе, — воле ўніверсальны сродак сучаснай палітыкі.

Ігар КАРПЕНКА,
старшыня Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў:

БЕЛАРУСЫ ВЫКАЗВАЮЦЬ ВЯЛІКУЮ ЦІКАВАСЦЬ ДА РЕФЕРЭНДУМУ

«Наколькі я адчуваю грамадска-палітычную сітуацыю ў краіне, бачачы тое, што адбываецца, чытаючы сацыяльныя сеткі і прэсу, магу гаварыць, што цікавасць у насельніцтва да рэферэндуму вялікая», — сказаў Ігар Карпенка.

Паводле яго слоў, людзі актыўна цікавіліся тым, як ішло абмеркаванне змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю. «Аб тым, што рэферэндум, які мае адбыцца, цікавіць насельніцтва, можна меркаваць нават па тэматцы зваротаў у Цэнтрвыбаркам. Да нас звярталіся і працягваюць звяртацца грамадзяне з прапановамі аб уключэнні ў Канстытуцыю і заканадаўства тых ці іншых норм. Зразумела, што гэта не наша кампетэнцыя: ЦВК павінна арганізаваць працэс галасавання, сам рэферэндум. Але, мяркуючы па такіх пісьмах, мы разумеем, што ў людзей высокая актыўнасць, электратат сур'ёзна паставіўся да ідэі рэферэндуму і тых змяненняў, якія, магчыма, будзь унесены ў наш Асноўны Закон», — дадаў старшыня Цэнтральнай камісіі.

Ігар Карпенка ўпэўнены, што беларускі электратат не падтрымае заклікі аб бойкоце канстытуцыйнага рэферэндуму і прыйдзе на ўчасткі для галасавання. «Заклікі да бойкоту — гэта дэструктыўная дзейнасць, якая ідзе не на карысць умацаванню дзяржаўнасці і суверэнітэту нашай краіны. Усё ж такі галасаванне на рэферэндуме дае магчымасць выбару — кожны мае права самастойна вызначыць, прыходзіць яму на ўчастак для галасавання або не. Кожны можа сам выбраць адказ на пытанне рэферэндуму. А заклікі да бойкоту як мінімум неканструктыўныя», — адзначыў старшыня ЦВК.

«На сёння далей гэтых заклікаў нічога не ідзе. Але разам з тым я заклікаў бы грамадзян рабіць самастойны, усядомлены выбар — прыйсці на рэферэндум і прагаласаваць», — дадаў Ігар Карпенка.

Рэспубліканскі савет па гістарычнай палітыцы ствараецца пры Адміністрацыі Прэзідэнта

Аляксандр Лукашэнка 4 лютага падпісаў распараджэнне «**Аб Рэспубліканскім савете па гістарычнай палітыцы пры Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь**», паведаміла прэс-служба беларускага лідара.

Дакумент падпісаны ў Год гістарычнай памяці ў працяг паслядоўнай палітыкі захавання праўды аб гераічным мінулым беларускага народа, фарміраванні гісторыка-дзяржаўнага светапогляду, умацаванні гісторыка-культурнай і духоўна-этычнай супольнасці беларусаў.

У адпаведнасці з распараджэннем пры Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ствараецца Рэспубліканскі савет па гістарычнай палітыцы, які стане пастаянна дзейным міжведамасным консультатыўным і каардынуючым органам па правядзенні адзінай дзяржаўнай палітыкі ў сферы гістарычнай памяці.

У яго склад на грамадскіх пачатках увойдць вядомыя вучоныя ў галіне гуманітарных ведаў, аўтарытэтных грамадскія дзеячы, прадстаўнікі палітычных партый, грамадскіх аб'яднанняў, экспертнай супольнасці, дзяржорганаў і арганізацый.

Ключавую ролю ў рабоце савета будзе выконваць Нацыянальная акадэмія навук, на якую ўскладзена арганізацыйнае,

экспертна-аналітычнае і навукова-метадычнае забеспячэнне яго дзейнасці.

У кампетэнцыі савета будзь наступныя пытанні: вызначэнне стратэгіі і задач гістарычнай палітыкі, распрацоўка падыходаў і мер па яе рэалізацыі; каардынацыя дзейнасці дзяржорганаў і іншых арганізацый у сферы гістарычнай палітыкі і кантроль за выкананнем рашэнняў савета; падрыхтоўка ў рамках кампетэнцыі праектаў нарматыўных прававых актаў і заключэнняў; вывучэнне і маніторынг грамадскай думкі па сацыяльна-гуманітарных пытаннях.

Акрамя таго, савет будзе мець права ініцыяваць прысваенне найменняў геаграфічным аб'ектам і іх перайменаванне, увекавечанне памці загінулых воінаў, вядомых асоб, каардынаваць выдавецкую дзейнасць, у тым ліку даваць рэкамендацыі па прадукцыі і спыненні парушэнняў у галіне захавання гістарычнай памяці.

Рашэнні савета па пытаннях рэалізацыі гістарычнай палітыкі будзь абавязковымі для кіраўніцтва ў рабоце ўсіх зацікаўленых.

Распараджэнне дазволіць скаардынаваць і ўзмацніць дзейнасць дзяржавы па захаванні гістарычнай памяці.

«САПРАЎДНЫ ПАТРЫЯТЫЗМ ІДЗЕ АД СЭРЦА»

А тым, хто гэта не разумее, вярта пачытаць аповесць «Сотнікаў»

У Пасланні беларускаму народу і парламенту Прэзідэнт вельмі шмат гаварыў пра цану міру і незалежнасці. Сёння, ва ўмовах неспакойнай ваенна-палітычнай абстаноўкі ў свеце, у тым ліку каля нашых граніц, мы вымушаны адстойваць сваю незалежнасць, а таксама прыкладаць шматлікія намаганні для таго, каб наша краіна па-ранейшаму заставалася мірнай і спакойнай.

Беларусы, як ніхто, ведаюць, што такое вайна. Падзеі, якія адбываліся на нашай шматпакутнай зямлі ў пачатку 1940-х, ніколі не павінны сысці ў нябыт, бо, як казаў кіраўнік дзяржавы, крыніца нашых каштоўнасцяў — гістарычная памяць. Гісторыя становіцца цацкай у руках палітыкаў. Ёй спрабуюць маніпуляваць, гістарычнай няпраўдай разбураюць тое, што стваралася многімі дзесяцігоддзямі, а галоўнае, сутыкаюць ілбамі народаў, якія гадамі жылі ў міры і сяброўстве.

Год гістарычнай памяці, аб'яўлены Прэзідэнтам, а таксама запланаваныя ў яго межах мерапрыемствы, павінны расставіць усе акцэнтны. Многія ключавыя моманты, звязаныя з нашым мінулым, якое так шчыльна пераплятаецца з днём сённяшнім, будуць замацаваны ў абноўленай Канстытуцыі. Чаму мы, нашчадкі пакалення пераможцаў, сёння абавязаны стаць на варце гістарычнай праўды і памяці, а таксама як выхоўваць сучасных патрыётаў, «Звяздзе» расказаў памочнік міністра абароны па ідэалагічнай рабоце — начальнік галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы Міністэрства абароны генерал-маёр Леанід КАСІНСКІ.

— Леанід Віктаравіч, 15-ы артыкул Канстытуцыі дапоўнены палажэннем, якое сведчыць аб тым, што «дзяржава забяспечвае захаванне гістарычнай праўды і памяці аб гераічным подзвігу беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны». Чаму сёння ўзнікае неабходнасць замацаваць у Канстытуцыі гісторыю перамогі саўкапа народа ў Вялікай Айчыннай вайне ў Асноўным Законе краіны?

— Унясенне гэтага палажэння ў Асноўны Закон заканамернае, і ў гэтым няма нічога звышнатуральнага. Мянняюцца рэаліі, з'явіліся іншыя геапалітычныя абстаноўкі, сыходзіць пакаленне ветэранаў, усё менш становіцца тых людзей, якія ведаюць гістарычную праўду і не даяраюць скажонай інфармацыі, напісанай у інтэрнэце. Мы і раней, у Канцэпцыі нацыянальнай бяспекі, зацялялі, што фальсіфікацыя гісторыі з'яўляецца пагрозай нацыянальнай бяспекі краіны. Сёння гэта набывае асаблівае актуальнасць з улікам тых умоў, калі з усіх бакоў на нас вядзецца глыбокае ўздзеянне, якое накіравана менавіта на размыццё гістарычнай праўды, пэўных межаў у свядомасці моладзі. Напэўна, прыйшоў час навушчыцца абараняць тое, што мы стварылі, і не трэба саромецца гэтага рабцы. Мы павінны зберагчы памяць аб подзвігу нашага народа ў Вялікай Айчыннай вайне, перадаць яе маладому пакаленню.

— Гэты год аб'яўлены годам гістарычнай памяці. Дзяржаўныя органы, ведамствы, грамадскія аб'яднанні, проста неабавязавыя людзі паступова ўключаюцца ў работу па захаванні памяці аб падзеях, у першую чаргу, звязаных з Вялікай Айчыннай вайной. Якіх мерапрыемстваў чакае ад Міністэрства абароны?

— Узброеныя Сілы, у тым ліку ваеннае ведамства, заўсёды з'яўляліся пэўным арышчам захавання гістарычнай памяці, асабліва гэта датычыцца гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Усе асновы выхаваўчай, інфармацыйна-прапагандыскай работы, сацыякультурнай дзейнасці ва Узброеных Сілах грунтуюцца на выхававанні ваеннаслужачых на подзвігах удзельнікаў вайны, тых людзей, якія далі нам права жыць у самастойнай дзяржаве, незалежнай Беларусі, проста жыць. Калі б не было рэальнага сваяго подзвігу, напэўна, мы сёння не існавалі б. Як дзяржава — дакладна. Для нас усё гэта не новае, аднак сёння ў гэтым кірунку мы шукаем

новыя формы, метады работы: як з асабовым складам, так і з насельніцтвам. У мінулым годзе мы сталі ініцыятарамі арганізацыі ваенных пляцовак у ходзе святкавання такіх памятных дат, як Дзень Перамогі, Дзень Незалежнасці і інш. І гэта было не толькі ў сталіцы, мы ахапілі практычна ўсю Беларусь. Аналіз публікацыяў у СМІ і тых водгухаў, якія ваеннае ведамства атрымала — і ад органаў мясцовай улады, і проста ад неабавязавых людзей, — паказваў, што такая форма работы цікавая насельніцтву, у першую чаргу, падрастаючаму пакаленню. Да 9 мая пачне сваё FM-вясчэнне ваеннае радыё, у эфіры якога будуць узнімацца і пытанні захавання памяці, і патрыятычнага выхавання. Запланавана правядзенне гістарычных рэканструкцый, адкрыццё новай экспазіцыі ў дзяржаўным музеі гісторыі Узброеных Сіл. Асабліва ўвагі патрабуе пытанне ўвекавечвання памяці удзельнікаў і ахвяр Вялікай Айчыннай вайны, герояў сучаснай Беларусі.

— У справе ўвекавечвання памяці тых, хто загінуў у гады Вялікай Айчыннай вайны, ваенным ведамствам праводзіцца вялікая работа. Ці спраўляецца з такой каласальнай нагруквай 52-і асобны спецыялізаваны пошукавы батальён, які адзіны ва ўсёй краіне мае права займацца пошукавай дзейнасцю?

— Летась ваеннаслужачыя 52-га батальёна правялі пошукавыя работы на 81 аб'екце. 13 аб'ектаў з іх былі вызначаны ў межах крымінальнай справы, узбуджанай Генеральнай пракуратурай па фактах генацыду. У выніку пошукавай работы за мінулы год мясцовым органам улады для перапахавання былі перададзены астанкі амаль 1400 ваеннаслужачых і звыш дзюх тысяч мірнага насельніцтва. Вызначаны імёны 42 чалавек, са сваякмі 15 загінулых удалося звязацца (астанкі 10 чалавек перададзены для пахавання на Радзіме).

За больш чым 26-гадовую гісторыю стварэння ўпраўлення па ўвекавечванні памяці абаронцаў Айчыны і ахвяр вайны, а таксама 52-га асобнага спецыялізаванага пошукавага батальёна тая архіва па месцах пахававання ваеннаслужачых, якія знаходзіліся ў ваенным ведамстве, мы практычна адпрацавалі. У нас нават былі думкі аб скарачэнні штатнай колькасці пошукавага батальёна, але ў сувязі са зноў выяўленымі фактамі ў выніку работы Генпракуратуры (паднятыя влізны пласт інфармацыі, частка якой дагэтуль была засакрэчана як у нас, так і ў Расійскай Федэрацыі) мы дадаткова набылі ў батальён яшчэ адзін пошукавы ўзвод. Ранейшай штатнай колькасці батальёна не хапае, каб адпрацаваць усе аб'екты, устаноўленыя Генеральнай пракуратурай. Прадметы, якія выяўляюцца на месцах раскопак, сведчаць аб тым, што людзей знішчалі бязлітасна. У пачатку 1990-х гадоў чамусьці многія з аб'ектаў, дзе мы знайшлі астанкі мірных жыхароў, падаваліся як месцы, дзе быццам бы НКВС расстрэльвала ворагаў саўкапаў улады. Боерпрыпасы, знойдзеныя ў пахававаннях, размыццёнае цел і многія іншыя факты сведчаць аб тым, што гэта справа рук нямецкіх акупантаў.

— Прадстаўнікі пошукавых атрадаў не раз выступалі з ініцыятывай удзельніцтва ў раскопках. Некаторыя (у прыватнасці магільскі пошукавы клуб «Вікру», які нядаўна атрымаў з рук Прэзідэнта прэмію «За духоўнае адраджэнне») не першы год

прымаюць удзел у гэтай высакароднай справе, аднак абавязкова ў прысутнасці прадстаўнікоў ваеннага ведамства. А што перашкаджае дазволіць пошукавым аб'яднанням ажыццяўляць раскопкі самастойна? Гэтым самым яны значна аблегчылі б працу вайскоўцам...

— Да нас неаднаразова звярталіся актывісты, прадстаўнікі пошукавых атрадаў з просьбай удзельнічаць у раскопках. Я, шчыра кажучы, праціўнік таго, каб клубы, асабліва тая, у якая ўваходзяць школьнікі, выконвалі пошукавыя работы на мясцовасці самастойна. У першую чаргу, гэта выклікана пытаннямі бяспекі. Чалавечы жыццё не мае цаны, а жыццё дзіцяці — тым больш. Як правіла, дзеці менш асцярожныя, чым дарослыя, якія маюць ужо пэўны жыццёвы вопыт. Ваеннаслужачыя 52-га пошукавага батальёна да раскопак рыхтуюцца як тэарэтычна, так і практычна. Перш чым ваеннаслужачы будзе дапушчаны да выканання задач у палёвых умовах, ён атрымае прашчэпкі. Гэта звязана з тым, што мы сёння не можам гарантаваць, што ў пэўным пахававанні не будзе астанкаў, якія нясуць у сабе небяспеку чумы або сібірскай язвай.

«Фальсіфікацыя гісторыі з'яўляецца пагрозай нацыянальнай бяспецы краіны».

Па-другое, на месцах раскопак пастаянна выяўляюцца выбухованебяспечныя прадметы. Вельмі не хацелася б, каб хлопцы і дзяўчаты, якія з'яўляюцца членамі гэтых пошукавых клубы, былі траўмаваны або, не дай бог, загінулі. Мы неаднаразова казалі, што ўсе работы павінны выконвацца толькі пад наглядам вопытных спецыялістаў. Дзяцей лепш прыцягваць да пытанняў вывучэння месцаў бабў, гісторыі таго ці іншага месца. На тых участках, дзе гэта небяспечна (аб чым сведчыць праведзеная разведка), мы зможам прыцягваць да раскопак юных пошукавікаў. Гэта датычыцца і дарослых людзей, якія спрабуюць зрабіць свой унёсак ва ўвекавечванне памяці нашых продкаў.

— У гэтым кантэксце вельмі дарэчы яшчэ адна важная навацыя Асноўнага Закона краіны — «праўленне патрыятызму, захаванне гістарычнай памяці аб гераічным мінулым беларускага народа з'яўляюцца абавязкам кожнага грамадзяніна Рэспублікі Беларусь». Чаму такое ўласцівае большасці беларусам пачуццё, які патрыятызм, патрабуе сёння замацаваць у Канстытуцыі?

— Патрыятызм — крыніца непахіснасці любой дзяржавы, якая падсілкоўвае незалежнасць, суверэннітэт, тэрытарыяльную цэласнасць, здольнасць ісці наперад. Многія чамусьці звязваюць патрыятызм толькі з людзьмі ў пагонах. А патрыёт — не толькі чалавек у пагонах. Гэта і настаўнік, і пекар, і хлебароб, і трактарыст... Чаму мы сёння прыходзім да таго, што ў Асноўным Законе замацоўваем гэты паступат? Тая работа, якая вядзецца супраць нас, накіравана на знішчэнне гістарычнай памяці, а разам з ёй і пачуцця патрыятызму. Сёння многія з тых, хто супраць нас, спрабуюць размыць межы паміж патрыятызмам і нацыяналізмам. І прыкладаў гэтага мы выразна можам бачыць на вопыце тых каларовых рэвалюцый, якія адбываліся на постсаўкаўскай прасторы, у тым ліку ў нас у 2020 годзе. На фоне размыцця гэтых межаў паміж патрыятызмам і нацыяналізмам у многіх людзей, асабліва ў моладзі, узнікае пачуццё моды на патрыятызм, але не на сапраўдны, а лжыны, паказны. Калі ў 2020 годзе людзі хадзілі па вуліцах з б'ю-сцягамі і крычалі, што яны патрыёты, многія з іх не разумелі, што стаіць за гэтым сцягам, якая яго гісторыя і куды іх вядуць. Калі патрыятызм становіцца модай, гэта вельмі небяспечная тэндэнцыя. Сапраўдны патрыятызм ідзе ад сэрца. Патрыёт — не той, хто гучна крычыць аб гэтым, а той, хто сваімі справамі, учынкамі робіць нешта карыснае для сваёй краіны, для яе будучыні. Патрыёт — не той, хто пытаецца, што яму краіна дала, а той, хто задаецца пытаннем, што ён можа зрабіць для краіны

дзеля таго, каб заўтра яна была мацнейшай, прыгажэйшай, развівалася. Тым, хто яшчэ не ўсвядоміў, хто такі патрыёт, я рэкамендаваў бы прачытаць аповесць Васіля Быкава «Сотнікаў», а хто лянучэца чытаць — паглядзець фільм па матывах твора «Узыходжанне».

— Найбольш эфектыўнай школай патрыятызму на працягу многіх дзесяцігоддзяў з'яўляецца армія. Сёння пытанне службы ва Узброеных Сілах стаіць як ніколі востра...

— Пытанне службы ў арміі для маладога чалавека было заўсёды актуальнае. Армія — асаблівы ўклад жыццядзейнасці, звязаны з вялікай колькасцю абмежаванняў. Ваенная служба спалучана з асаблівай небяспечнасцю. Абараняць Радзіму — надзвычай адказная місія. Малады чалавек, які да прыходу ў армію не быў паглыблены ў пэўны аб'ём адказнасці або нёс яе толькі за сябе, трапляе ў асаблівы асяродак, дзе з першых дзён нясе адказнасць не толькі за сябе, але і за тых, хто яго акружае, за сям'ю, краіну. Выконваючы свае павяздзеныя абавязкі ў адпаведнасці з пасадай, якую ваеннаслужачы займае, малады чалавек не заўсёды ўсведамляе, што ад яго залежыць бяспека краіны. Адслужыць для мужчыны заўсёды было важна: тая навывкі — практычнае, побытавыя, псіхалагічныя, якія ён атрымае ў выніку зносінаў у гэтым асяродку — ён не атрымае больш нідзе. Гэта ўнікальны вопыт. Сярод навабранцаў мы праводзім сацыялагічнае апытанне. Паўтарам яго праз год-паўтара (у залежнасці ад таго, колькі кама прызначана служыць), калі малады чалавек пакідае межы ваеннай часці. Ён, ужо незалежны ад Узброеных Сіл, аналіма адказвае прыкладна на тых жа пытаннях, якія яму прапаноўваліся ў пачатку службы. Параўноўваючы гэтыя вынікі, бачым, як мяняецца светапогляд маладых людзей, у тым ліку і стаўленне да абароны краіны, погляд на патрыятызм. Больш чым 46 % маладых людзей кажа аб тым, што асноўнай школай патрыятызму для яго з'яўляецца армія, 43 % выбірае сям'ю. Гэта два асноўныя інстытуты, якія фарміруюць патрыётаў краіны.

«Патрыятызм — крыніца непахіснасці любой дзяржавы, якая падсілкоўвае незалежнасць, суверэннітэт, тэрытарыяльную цэласнасць, здольнасць ісці наперад».

— Калі дазволіць, пра асабістае. У вашым працоўным кабінце на бачным месцы вісіць партрэт вашага дзёда-франтавіка, яго ўзнагародны ліст. Не магу не спытаць пра яго лёс...

— Мой дзед, Аляксей Аляксандравіч Касінскі, прайшоў усю вайну. У маі 1941 года быў прызваны на тэрміновую службу. У фронце — з першых дзён вайны. Служыў у раздзеле ад радавога да камандзіра разведвальнай роты дайшоў да Берліна. На адным з расійскіх тэлеграм-каналі, які спецыялізуецца на тэме разведкі і ваенна-марскога флоту ў гады Вялікай Айчыннай вайны, нядаўна выпадкова знайшоў фотаздымак свайго дзёда, праўду, ужо ў вельмі шануючым узросце. Артыкул, у якім змяшчаюцца фотаздымак, быў прысвечаны ўнікальнаму пошуку разведчыкаў, які ажыццяўляўся на тэрыторыі Польшчы на рацэ Нарва. Гэтую аперацыю здзейсніў разведвальная група, якой кіраваў мой продка. Дагэтуль падобны пошук спрабавалі ажыццявіць іншыя разведчыкі, але беспаспяхова. З задачай бліскачу справіўся малады лейтэнант Касінскі, ні адзін разведчык не загінуў. Уся разведгрупа, уключаючы дзёда, была ўзнагароджана ордэнам Чырвонага Сцяга. Майму продку вельмі пашанцавала: гэта ўнікальны выпадка, калі чалавек усю вайну прайшоў у разведцы і, нягледзячы на чатыры раненні, застаўся жывы. Дзед памёр, калі мне было сем гадоў. Пры жыцці ён вельмі шмат удзяляў мне увагі, вельмі хацел, каб я стаў ваенным. Цікавае супадзенне: у 28-й арміі, з якой у свой час ён дэмабілізаваўся, я пачынаў сваю службу.

Вараніка КАНЮТА.

СПЫТАЙ. МАГЧЫМА, Я ДАЗВОЛЮ...

«КУЛЬТ ЗГОДЫ»

За час існавання цэнтра (няпоўныя тры месяцы) сюды паступіла каля 200 запянтаў ад людзей па самых розных кірунках. Пачынаючы ад апрацоўкі ПД у сферах ЖКГ, адукацыі і работы банкаў, якая датычыцца дыстанцыйнага абслугоўвання, закончваючы дзейнасцю гадлівых сетак, якія таксама збіраюць ПД у межах сваіх праграм лаяльнасці, заўважыў Андрэй ГАЕЎ, дырэктар Нацыянальнага цэнтра абароны персанальных даных (НЦАПД):

— Мы стараемся канцэнтравач намагацца на выпрацоўцы рознага роду рэкамендацыі і метадалогіі, каб дапамагчы і апэратарам, і людзям рэалізаваць правы і абавязкі, якія вынікаюць з Закона аб абароне персанальных даных. Найбольш актуальныя зараз пытанні ў сферы працоўных адносін, а таксама звязаны са службовай дзейнасцю. Са зваротаў ад людзей відаць, што многія праблемы вынікаюць з таго, што апэратары ўпусцілі шасцімесячны тэрмін да ўступлення ў сілу закона, калі яны павінны былі прывесці сваю дзейнасць у адпаведнасць з ім.

З'явілася, напрыклад, праблема, якую спецыялісты абазначылі як «культ згоды», калі ў людзей сталі пытаць згоду і ў выпадках, прадугледжаных законам, і калі гэта не патрабуецца. Між тым да атрымання згоды пры апрацоўцы ПД устаноўлены шэраг сур'ёзных патрабаванняў, асноўным з якіх з'яўляецца добраахвотнасць атрымання згоды чалавека і вольны характар выдання згоды, падкрэсліў Андрэй Гаеў:

Навіна

Днямі ў НЦАПД з'явіўся ўласны сайт срд.by, дзе можна падаць электронны зварот, высветліць, які дзейнічае, калі правы чалавека падчас апрацоўкі ПД былі парушаны, а таксама даведацца пра навучнае пытанне абароны персанальных даных.

«Асабліваю ўвагу ўдзяляем палітыцы апрацоўкі соокіе. Для цэнтра непрымальна, каб даныя пра наведвальнікаў нашага сайта захоўваліся на старонках серверах, таму мы абралі для яго аўтаномную аналітыку. Мы не перадаём соокіе трэцім асобам і не выкарыстоўваем іх для ідэнтыфікацыі суб'ектаў ПД», — падкрэсліў у цэнтры.

— Законам вызначана шырокае кола сітуацый, калі згода не патрэбна. Напрыклад, калі заканадаўча ўстанавіўся пэўны абавязак, які патрабуе работы з ПД грамадзяніна: у сферы працоўных і звязаных з працай стасункаў. Або калі мы пішам у арганізацыю з пэўнымі зваротамі ці хадайніцтвамі, звяртаемся па ажыццяўленне адміністрацыйнага працэдур, заключаем дагаворы.

— Сучасныя рэаліі паказваюць, што немагчыма існаваць у грамадстве і быць цалкам ад яго закрытым. Дзеці ходзяць у школу, мы валодаем пэўнай нерухомасцю ці аўто, набываем тавары праз інтэрнет-банкінг, плацім падаткі, у нас ёсць электронная медыцынская картка, паштовы адрас, на які пры-

ходзяць лісты. Відавочна, што ўсё гэта вымагае пэўнай апрацоўкі нашых ПД. І ў гэтым выпадку пытацца нашай згоды на паведамленне асабістых звестак нелагічна, бо калі я не хачу нешта набываць, то не будзе і апрацоўкі маіх ПД, — дадаў Мікалай САВАНОВІЧ, першы намеснік дырэктара НЦАПД.

НЕЗВЯЗАНЫЯ МЭТЫ І СКАРГІ БЕЗ РАЗГЛЯДУ

Яшчэ адна праблема — пасля атрымання згоды ад чалавека ёй надаецца гэты абсалютны характар. Згоду атрымаў — і нібыта ніякіх мер па абароне ПД прымаць не трэба. Гэта не так. Кожны апэратар павінен самастойна вызначыць, што ён будзе рабіць, каб абараніць атрыманую інфармацыю, — гэта рызыкаарыентаваны падыход дзеяння закона, якім вызначаны базавыя патрабаванні да абароны ПД, удакладніў Андрэй Гаеў:

— Мы высветлілі таксама праблему, якая вынікае з таго, што адна згода часта бярэцца аднамоментна для некалькіх не звязаных паміж сабой мэт. Напрыклад, уваходзячы ў сістэму дыстанцыйнага банкаўскага абслугоўвання, чалавеку, які жадае атрымаць доступ да лічбавых паслуг, прапануецца пагадзіцца і на рознага роду рэкламную рассылку. Гэтыя рэчы незвязаныя, і для апошняга дзеяння неабходна атрымаць дадатковую згоду, а чалавек павінен мець магчымасць адмовіцца ад непатрэбных яму прапаноў.

Дарэчы, скаргі, якія накіроўваюцца ў НЦАПД электроннай поштай, павінны мець электронны лічбавы подпіс. Звычайна электронныя паведамленні не падлягаюць разгляду. Гэта зроблена свядома, каб не дапусціць несанкцыянаванай рассылкі і злоўжывання правам, а таксама не спарэдзіць своеасаблівай неканкурэнтнай барацьбы паміж асобамі.

— Памылка грамадзян часта ў тым, што яны, каб вырашыць праблему, якая ўзнікла з апэратарам, звяртаюцца ў розныя органы, а не да самога апэратара, — дадаў дырэктар НЦАПД. — У час сучасных тэхналогій лічбавыя следы заціраюцца вельмі хутка, і любы орган, у які чалавек накіроўвае сваю скаргу, усё роўна звернецца па тлумачэнні да апэратара, а час ужо будзе згублены. Таму мы рэкамендуем звяртацца па вырашэнне ўзніклай праблемы непасрэдна да апэратара, а ў цэнтры скардзіцца, ужо калі вынік не задаволю.

ДОБРЫМІ ПАМКНЕННЯМІ ЦІ СВЯДОМЫМІ ПАРУШЭННЯМІ

Неабходна звяртаць увагу, каму, навошта і для чаго мы даём

свае ПД. Даваць іх неправераным асобам і крыніцам катгарычна недапушчальна, як і распаўсюджванне ПД іншых асоб, адзначае Андрэй Гаеў:

— Складлася такая практыка, што фотаздымкі са сваімі сваякамі і знаёмымі і іншыя ПД аб гэтых людзях некаторыя асобы распаўсюджвалі ў інтэрнэце з добрых памкненняў. Аднак трэба памятаць, што ПД датычацца непасрэдна і асабіста кожнага з нас, і распаўсюджвацца імі могуць толькі ўласнікі гэтых звестак або калі чалавек даў адпаведнае права на распаўсюджванне. Таму многае ў плане абароны ПД залежыць непасрэдна ад нас саміх.

Пры гэтым апэратары павінны таксама не дапускаць распаўсюджвання ПД, аднак на практыцы такога здарэцца па розных прычынах.

— Часам інфармацыя становіцца даступная неабмежаванаму колу асоб у інтэрнэце з прычыны нядабайнасці чалавека, што прыводзіць да тэхнічнай памылкі ў праграмным забеспячэнні. Здаралася, што на пэўны час некаторыя базы даных становіліся даступнымі ўсім, — удакладніў Мікалай Савановіч. — А магло адбыцца і так, што чалавек свядома парушыў правільны карыстання ПД і зрабіў звесткі агульнадаступнымі. Матывацыя можа быць розная: ад банальнай рэўнасці ці непрыязных асабістых стасункаў з чалавекам да пачуцця ананімнасці і беспалітычнасці, маўляў, ніхто ж не даведаецца, хто гэта ў інтэрнэце зрабіў. Ад свядомага парушэння не можа абараніць ніводзін самы дасканалы закон у свеце. І чалавек, які яго парушыў, падпадае пад дзейнасць адміністрацыйнага ці крымінальнага заканадаўства.

РЭКАМЕНДАЦЫІ ДЛЯ ПРАЦОЎНЫХ АДНОСІН

Рэкамендацыі пры апрацоўцы ПД у працоўнай сферы былі распрацаваныя цэнтрам аднымі з

ПЫТАННІ ПА СУТНАСЦІ

— Пры працаўладкаванні ў дзяржорганы чалавеку цяпер патрабуецца абавязковая характарыстыка ад папярэдняга наймальніка, і некаторыя з іх пачалі пытацца ў былых работнікаў згоды распаўсюдзіць іх ПД новаму работадатцу (трэцяму боку). Ці абавязкова гэта?

— Распаўсюджванне такой інфармацыі адбываецца без атрымання згоды чалавека, у дачыненні да якога гэта інфармацыя запігваецца, — адказаў Андрэй Гаеў.

— Ці не стане дадатковай нагрузкай для службы «Адно акно» неабходнасць запянтаў згоды ў розных інстанцыі і чалавека пры падрыхтоўцы пэўных пакетаў дакументаў, напрыклад, для афармлення пенсіі?

— У законе сказана, што апрацоўка ПД суб'екта ажыццяўляецца на падставе згоды чалавека, калі іншае не прадугледжана законам аб абароне ПД ці іншымі заканадаўчымі актамі. Якраз іншыя выпадкі ўтрымліваюць больш як 20 прыватных падстаў (арт. 6 закона), якія дазваляюць апрацоўваць ПД у розных сітуацыях з рознымі мэтамі без атрымання згоды ад суб'екта ПД, у тым ліку для налічэння пенсій ці дапамог. Таму службам не варта непакоіцца на гэты конт, — удакладніла Ірына Пырко.

— Усё больш апэрацыя пераходзіць у анлайн, дзе часта патрабуецца папярэдняе аплату. Уладальнікі паслуг пры гэтым запянтаюць не толькі нумар банкаўскай карткі, але і код яе праверкі (CVV). Ці бяспечна паведамляць яго?

— Сапраўды, CVV — гэта вельмі важная інфармацыя, і калі ведаць гэты код і нумар банкаўскай карткі, іх можна выкарыстаць у тым ліку і з супрацьзаконнымі мэтамі. Для даможна разліку варта мець у рэзерве асобную картку і разлічвацца ёю за пакупкі ў інтэрнэце. Тады рызыкі будуць мінімізаваны, — параіў Мікалай Савановіч.

«Памылка грамадзян часта ў тым, што яны, каб вырашыць праблему, якая ўзнікла з апэратарам, звяртаюцца ў розныя органы, а не да самога апэратара, — дадаў дырэктар НЦАПД. — У час сучасных тэхналогій лічбавыя следы заціраюцца вельмі хутка, і любы орган, у які чалавек накіроўвае сваю скаргу, усё роўна звернецца па тлумачэнні да апэратара, а час ужо будзе згублены».

найпершых, паколькі работа з ПД у гэтай галіне закранае не толькі наймальнікаў, але і мноства грамадзян, і закон тут павінен выконвацца без парушэння правоў суб'ектаў ПД, заўважыла Ірына ПЫРКО, намеснік начальніка ўпраўлення метадалогіі абароны ПД НЦАПД.

— Акрамя персанальных даных работнікаў, наймальнікі апрацоўваюць таксама і звесткі пра іншых суб'ектаў ПД, у тым ліку суіскальнікаў працаўладкавання (даняны рэзюмэ), былых супрацоўнікаў (іх дакументы павінны пэўны час захоўвацца ў арганізацыі). У шэрагу выпадкаў наймальнікі апрацоўваюць і ПД членаў сям'і і сваякоў сваіх супрацоўнікаў.

Сітуацыя, калі работнік можа свабодна даць сваю згоду на апрацоўку ПД, няшмат, паколькі ён з'яўляецца залежным бокам, прыняты на работу для выканання пэўных функцый і абавязаны падпарадкоўвацца наймальніку і распарадку. Так што запатрабаванне ў работніка згоды на апрацоўку яго ПД з пэўнай мэтай цяжка назваць свабодным, удакладніла яна.

Ды суб'ект ПД мае зваротнае права згоды, замацаванае ў законе, то-бок, ён мае права патра-

баваць ад апэратара спынення апрацоўкі сваіх даных. І апэратар, атрымаўшы такі зварот ад чалавека, павінен задаволіць яго. Аднак у працоўнай сферы ў работніка мала шанцаў запатрабаваць выдалення звестак пра сябе.

— Згодна з законам, апрацоўка ПД чалавека пры прыёме на работу і ў працэсе працы ажыццяўляецца без згоды суб'екта персанальных даных, калі такая апрацоўка прадугледжана заканадаўствам, — падкрэсліла Ірына Пырко. — Так, падчас працаўладкавання грамадзянін абавязаны прадставіць наймальніку пэўны пералік дакументаў, а ў асобных выпадках — яшчэ і дадатковыя паперы, якія пацвярджаюць права на пэўную работу. Гэта, напрыклад, медыцынскае заключэнне ці дакументы для работнікаў, якім няма 18 гадоў. Усе гэтыя звесткі будуць апрацоўвацца без згоды чалавека. Нягледзячы на тое, якія правыя падставы наймальнік выбірае пры апрацоўцы ПД, ён, як і любы іншы апэратар, абавязаны прытрымлівацца правіл апрацоўкі гэтай інфармацыі. У тым ліку не дапускаць прамернасці апрацоўкі ПД і вытрымліваць тэрміны іх апрацоўкі і захоўвання.

Ірына СІДАРОК, фота аўтара.

Няхай мяне навучаць

Адна з функцый НЦАПД, акрамя кантролю за выкананнем Закона аб абароне ПД, — адукацыйная. Спецыялісты цэнтры вучаць апэратараў, як прымяняць закон на практыцы ў двух асноўных кірунках: абарона персанальных даных і тэхнічная крыптаграфічная абарона інфармацыі.

Уласнікі і ўладальнікі інфармацыйных сістэм і крытычна важных аб'ектаў інфармацыі і арганізацыі, якія займаюцца ліцэнзаванай дзейнасцю ў сферы абароны інфармацыі, павінны раз на тры гады навучаць сваіх супрацоўнікаў, якія забяспечваюць інфармацыйную бяспеку, непасрэдна ў НЦАПД. Заканадаўствам вызначана кола суб'ектаў, абавязаных прайсці навучанне па пытаннях абароны ПД у цэнтры.

Гэта, прынамсі, арганізацыі, якія апрацоўваюць вялізныя аб'ёмы даных — больш як 10 тысяч фізічных асоб (напрыклад, буйныя гандлёвыя інтэрнет-пляцоўкі), або асобныя катэгорыі ПД (банк, страхавыя арганізацыі, медыцынскія ўстановы і іншыя), акрэсліў Сяргей ЗАДЗІРАН, намеснік дырэктара НЦАПД.

— Навучанне пытаням абароны ПД асоба адказваецца ў арганізацыях за ўнутраны кантроль за апрацоўкай такіх звестак, а таксама непасрэдна апрацоўваюць ПД, павінна адбывацца раз на пэўны год. Заканадаўча прадугледжана таксама мноства іншых формаў арганізацыйнага навучання, нахваліў лектарыяў, тэматычных семінараў і трэнінгаў. Шмат заявак на навучанне ў цэнтры мы атрымліваем нават ад тых, хто не абавязаны, згодна з заканадаўствам, праходзіць у нас навучанне.

Блізкая ўлада

НА АПЯРЭДЖАННЕ СІТУАЦЫІ

Як працуюць са зваротамі грамадзян ва Уздзе

Звароты грамадзян — адна з крыніц атрымання інфармацыі, барометр настрояў і запытаў, патрэб жыхароў розных рэгіёнаў. Пытанні ўдасканалення гэтай работы пастаянна на кантролі кіраўніка дзяржавы. Значную ўвагу ў сваіх выбарчых акругах удзяляюць ёй і дэпутаты розных узроўняў. Часцей за ўсё грамадзяне заклапочаны ўзроўнем жыллёва-камунальных паслуг, якасцю дарог. Дзяржаўнаму служачаму важна ўбачыць турботы простага чалавека, выслухаць, дапамагчы, даць кансультацыю, бо далёка не ўсе валодаюць прававой культурай, не разумеюць, куды звяртацца па канкрэтных пытаннях, лічыць старшыня Уздзенскага раённага Савета дэпутатаў Ігар ПЯТРОВІЧ. Многія пытанні можна вырашыць на мясцовым узроўні. Галоўнае — накіраваць чалавека ў інстанцыю, у кампетэнцыі якой — вырашэнне яго пытання.

Часам даводзіцца выязджаць са спецыялістамі на месца, вясвятляць сутнасць назадаволенасці, даводзіць жыхарам, што няма ніякіх парушэнняў. І пагаджаюцца, што ўсё зроблена правільна, па законе.

— Асноўная задача — даваць максімальную інфармацыю жыхарам раёна, дачнікам, якія прыязджаюць на лета, што мы будзем рабіць для паляпшэння, інфраструктуры. Тады самі па сабе гэтыя звароты будуць здымацца з парадку дня. Напрыклад, кожны год друкуем у раённай газеце «Чырвоная зорка» графік асфальтавання дарог у канкрэтных населеных пунктах, анансум правядзенне тых ці іншых інжынерных работ. Пры кожнай сустрэчы нагадваю старшыням сельскіх Саветаў, што трэба рабіць для таго, каб зменшыць колькасць зваротаў. Дзесьці лямпачка перагарэла на спецыяльна асвятленні, недзе вецер дрэва паваліў... Неабходна аператыўна збіраць інфармацыю і вырашаць пытанні без валакаты.

Людзі хочуць мець у вёсцы асфальт, але немагчыма адначасова

ва ўсіх населеных пунктах зрабіць цвёрдае пакрыццё. У першую чаргу выбіраюць самыя дрэнныя, крытычныя дарогі. Летас заасфальтавалі 7 кіламетраў 200 метраў.

— Кожны год праводзім раённыя «Дажынкi». Напярэдадні ўсе сілы кідаем на прывядзенне ў парадак населенага пункта. Напрыклад, у мінулым годзе фестываль прайшоў у аграгарадку Зенькавічы. Заасфальтавалі вуліцу Школьную, частку вуліцы Цэнтральнай. Кладзем асфальт толькі ў тым выпадку, калі зробім каналізацыю, інжынерныя сеткі. У горадзе амаль усе вуліцы з цвёрдым пакрыццём, засталася заасфальтаваць чатыры звароты будуць здымацца з парадку дня.

— А якія пытанні самыя складаныя? Мабыць, спрэчкі паміж суседзямі, сваякамі, якія не падзялілі маёмасць, зямлю ці нешта іншае? — пацікавілася ў Ігара Анатольевіча.

— Як правіла, пытанні з суседзямі вырашаюцца на ўзроўні сельскіх Саветаў. Старшыні маюць аўтарытэт сярод жыхароў, валодаюць жыццёвым вопытам і стараюцца тушыць канфлікт на ранняй стадыі. Звычайна гэтыя пытанні да ўзроўня раёна не дахо-

дзяць. У кагосьці на вёсцы вялікая асабістая падсобная гаспадарка: хатняя птушка, жывёла, якія пераходзяць суседзям, што прыязджаюць з Мінска адпачыць на дачу. Выязджаю і я непасрэдна па такіх сітуацыях, запрашаю з сабой галоўнага ветэрынарнага ўрача раёна, які тлумачыць, што ёсць афіцыйна замацаваныя стандарты, санітарныя нормы: колькі можна на асабістым падворку трымаць курэй, буйной рагатай жывёлы, парсюкоў, правілы іх утрымання, колькі квадратных метраў хлява належыць на адну асобіну, якой павіна быць агароджа.

— Мы імкнёмся быць на крок наперадзе скаргі. Менавіта ў гэтым і заключаецца работа ўсіх органаў улады. Калі своечасова загалім свет на вуліцы, абсталяем кантэйнерныя пляцоўкі, прыбяром смецце, зробім дарогі, скаргаў не будзе.

— Але ж, мяркую, ёсць і пастаянна ўсім незадаволеныя? — запытала ў старшыні райсавета.

— Канешне, прафесійныя хадкі ёсць. Неабходна з імі працаваць, разбірацца ў сітуацыі. І калі зварот не мае пад сабой падставы, то з грамадзянінам спыняем перапіску, — рэзюмаваў Ігар Пятровіч.

Таццяна ЛАЗОУСКАЯ.

Супрацоўніцтва

АД МАРОЖАНАГА ДА ДАРОЖНАЙ РАЗМЕТКІ

На суветнай выставе ў Дубаі «ЭКСПА-2020» прадпрыемствы Брэсцкай вобласці заключылі кантракты на 18 мільёнаў долараў

Суветная выстава ў найбуйнейшым горадзе Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў адкрыла свае павільёны яшчэ ў канцы мінулага года. Паказаць дасягненні і магчымасці прыехалі ў Дубай 192 краіны свету, у тым ліку і Беларусь. Прэзентацыя Брэсцкай вобласці адбылася 24 студзеня. Потым пайшлі грунтоўныя перагаворы з патэнцыйнымі партнёрамі, адбылося заключэнне шэрага кантрактаў. Пасля прыездз дадому ўдзельнікі выставы на брыфінгу падзяліліся інфармацыяй і ўражаннямі.

Адразу ўзнікла пытанне, чаму выстава называецца «ЭКСПА-2020», калі праводзілася на мяжы 2021-га і 2022-га гадоў. Справа ў пандэміі. Форум, які планавалася на 2020 год, правялі толькі цяпер, а назву не мянялі. Мерапрыемства, што бярэ пачатак з міжнароднай лонданскай выставы 1851 года, традыцыйна збірае самых лепшых і самых перадавых вытворцаў свету. Прадстаўляючы свае тавары і магчымасці, удзельнікі форуму, вядома, спрыяюць міжнароднаму іміджу краіны. І, самае галоўнае, атрымліваюць стымул на развіццё ўласнай вытворчасці, вучацца на прыкладах прадпрыемстваў іншых краін.

Пасля прыезду з Дубая намеснік старшыні аблвыканкама Дзмітрый ГАРАДЗЕЦКІ, які ўзначальваў дэлегацыю Брэсцчыны, і яго калегі сустрэліся з журналістамі, каб расказаць аб некаторых выніках работы на форуме. Удзельнікі брыфінгу былі аднадушны ў тым, што прэзентацыя нашага рэгіёна выклікала жывы інтарэс у наведвальнікаў. Скажам, Брэсцкі навукова-тэхналагічны парк прадставіў праект «Разумны Брэст». Прэзентацыя стала магчымай дзякуючы дадатку, распрацаванаму ІТ-спецыялістамі. Дзякуючы яму можна зрабіць экскурсію па Брэсце

будучыні, каб ацаніць яго інвестыцыйныя магчымасці і перспектывы.

Ідэя праекта належыць супрацоўнікам тэхнапарка. Яны зрабілі прэзентацыйны ролік, у якім адлюстравалі тэрыторыю інавацыйнага развіцця, у якую можа з часам ператварыцца заводскі квартал, абмежаваны вуліцамі Маскоўскай, Піянерскай, Янкі Купалы. Варта сказаць, што гэтая тэрыторыя, амаль у цэнтры горада, пакуль выглядае зусім несучаснай. Тут застаюцца незадазінчаныя вялікія вытворчыя корпусы. Згодна з канцэпцыяй, частку з іх прапануецца знесці, у іншых размясціць чыстыя вытворчасці: ІТ, штучны інтэлект, роботатэхніка, аўтаматызацыя, электроніка, квантавыя вылічэнні. Прадугледжана і зона пражывання з адпаведнымі элементамі інфраструктуры, выставачная зала, канферэнц-залы. Візітная картка тэрыторыі павінен стаць будынак на 30-40 паверхаў, дзе размясціцца офісы, аб'екты гандлю. Сёння тое выглядае амаль як фантастычны праект — гэты маленькі Дубай у Брэсце. Але праз гадоў дваццаць — цалкам верагодна, а пры цяперашніх тэмпах развіцця навукі, тэхнікі, тэхналогіі — можа, і раней, знайшліся б інвестары.

Цікавыя праекты таксама прадстаўлялі група кампаній «BTIM», ААТ «Бархім», прадпрыемствы свабоднай эканамічнай зоны «Брэст», «BTIM» хутка пачне пастаўляць лагі і фарбы для дарожнай разметкі ў Албанію і Румынію. «Бархім» таксама знайшоў партнёра па бізнесе. А, напрыклад, прадстаўнікі Кообрынскага масларобна-сыраробнага завода прывезлі з сабой фізычны апарат для вытворчасці марожанага і частавалі свежавырабленым ласункам усіх ахвотных наведвальнікаў. Мабыць, гэта і паспрыяла заключэнню выгаднага кантракта. Неўзабаве Кообрын накіруе ў Эміраты сухую сумесь для марожанага.

Паводле заўвагі Дзмітрыя Гарадзецкага, эксперт прадуктаў харчавання — сёння самы перспектывны кірунак супрацоўніцтва. Наша краіна пятая ў свеце па экспертных паказчыках у дачыненні да малочнай прадукцыі. А доля прадпрыемстваў Брэсцкай вобласці ў агульным аб'ёме тавараў, якія прадаюцца ў замежжы, складае каля чвэрці. Як вядома, забяспечэнне жыхароў планетай прадуктамі харчавання застаецца надзвычай актуальнай праблемай, у сувязі з гэтым у Брэсцчыны маецца салідны знешнеэканамічны патэнцыял. У чым яшчэ раз давалася ўспэўніца на днях Брэсцкай вобласці ў Дубаі.

Наогул было заключана 14 кантрактаў на суму каля 18 мільёнаў долараў, з іх 8 мільёнаў прыходзіцца на ААЭ. І гэта толькі першыя крокі да больш цеснага супрацоўніцтва з рознымі краінамі. Большая частка сустрэч, перагавораў, прэзентацый выглядае як работа на будучыню.

Скажам, прэзентацыя турыстычнага экспертнага патэнцыялу рэгіёна зацікавіла многіх. Свае магчымасці дэманстравалі Нацыянальны парк «Белавежская пушча». Жамчужына прыроды з яе расліннасцю і чыстым паветрам зацікавіла людзей, якія жывуць пры тэмпературы паветра каля плюс 50 летам. Як паведаміў начальнік упраўлення спорту і турызму Брэсцкага аблвыканкама Мікалай ГЛУШЭНЯ, у красавіку Мінск наведваюць прадстаўнікі турыстычнага бізнесу з Лівана і Арабскіх Эміратаў, каб азнаёміцца з нашымі прапановамі, магчыма, наведваюць некаторыя аб'екты і прыняць рашэнне па далейшым супрацоўніцтве.

— Наш дабрабыт у многім залежыць ад таго, наколькі мы будзем паспяхова ў рабоце на знешніх рынках, — падкрэсліў Дзмітрый Гарадзецкі. — Паездка ды прэзентацыі і былі на гэта накіраваны.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

У ЦЭНТРЫ
ЎВАГІ — ЯКАСЦЬ
АДУКАЦЫІ

Новая структура — Нацыянальнае агенства па забеспячэнні якасці адукацыі — з’явілася ў структуры сістэмы адукацыі нашай краіны.

З прыняццем і ўваходжаннем у сілу новай рэдакцыі Кодэкса аб адукацыі агенства надзелена паўнамоцтвамі па дзяржаўнай акрэдытацыі ўстаноў адукацыі — установаў і адпаведнасці іх адукацыйнай дзейнасці адукацыйным стандартам, вучэбна-праграмаў дакументацыі адукацыйных праграм, іншым патрабаванням у сферы адукацыі практычна на ўсё ўзроўнях.

Другім напрамкам яго дзейнасці будзе знешняе забеспячэнне якасці на ўзроўні вышэйшай адукацыі ў адпаведнасці з міжнароднымі стандартамі.

Дзейнасць Нацыянальнага агенства па забеспячэнні якасці адукацыі будзе накіравана на палепшэнне якасці адукацыі на ўсёй яе ўзроўнях, прывядзе да павышэння канкурэнтаздольнасці нацыянальнай адукацыі ў міжнароднай адукацыйнай прасторы і павелічэння экспарту адукацыйных паслуг.

«Адкрыццё агенства — гэта, па сутнасці, пазатапнае ўкараненне нормаў Кодэкса аб адукацыі, — падкрэслівае першы намеснік міністра адукацыі Ірына СТАРАВОЙТАВА. — Кодэксам устанавіваюцца дадатковыя нормы, якія даюць магчымасць якасна палепшыць сістэму адукацыі і яе даступнасць.

Надзея НІКАЛАЕВА.

VIP-лазня і новыя сеткі

Калі ў Фаніпалі вырашыцца «воднае» пытанне

Фаніпаль — горад-спадарожнік Мінска. Лічыцца, што ў гэтага населенага пункта вялікая перспектыва. Патэнцыял прамысловай зоны СЭЗ «Мінск» дае штуршок для развіцця Фаніпалі. Сёння тут працуе больш як 16 тысяч чалавек. Чакаецца, што ў недалёкай будучыні колькасць насельніцтва павялічыцца да 29 тысяч. Разам з тым сістэма водазабеспячэння адстае ад патрэб горада. Неаднаразова жыхары Фаніпалі скардзіліся ў розныя інстанцыі на тое, што знікае ў кватэрах гарачая і халодная вада. Прарывы на трубах адбываюцца пастаянна. Зношаныя сеткі не вытрымліваюць празмерных нагрузак. Як у горадзе вырашаецца пытанне з водазабеспячэннем, карэспандэнт «Звязды» пацікавілася ў старшыні Дзяржынскага райвыканкама Максіма ЛЫСЕНКІ.

— Сапраўды, у Фаніпалі вельмі старыя сеткі водазабеспячэння, якія вычарпалі свой рэсурс. На першым этапе для вырашэння праблемы ўчастак, які раней быў філіялам КУП «Маладзечнаводаканал», мы забіраем у камунальную уласнасць з мэтай сфарміраваць сваё ўнітарнае прадпрыемства «Дзяржынскводаканал», — распавяў Максім Лысенка. — Ужо распрацаваны праект, які праходзіць экспертызу. У Фаніпалі на сёння дзейнічае шэсць артызанскіх свідравін, але гэтага недастаткова. У 2022-м будучы ўзводзіцца дзве новыя свідравіны. Акрамя таго, да-

даткова прадугледжана будаўніцтва рэзервуара на дзве тысячы кубічных метраў таго, каб у выпадку чарговых аварыйных сітуацый вада ў дамах не знікала. Мы не можам адначасова перакласці ўсе сеткі водазабеспячэння. У мінулым годзе пераклалі іх на вуліцы Чыгуначнай і Заводскай. Сёлета такія работы прадугледжаны на вуліцах Жукава і Чапскага. Думаю, з цягам часу сітуацыя з падачай у жылы фонд вады нармалізуецца.

— Ёсць інфармацыя, што ў наступным годзе ў Фаніпалі з’явіцца фізкультурна-аздараўленчы комплекс...

— У лютым фізкультурна-аздараўленчы комплекс пачнём будаваць у Дзяржынску. У Фаніпалі плануецца здаць аналагічны аб’ект у 2023 годзе. Комплекс запраектаваны з улікам запатрабаваньня моладзі. Яго візуальны праект быў разамешчаны ў нашых сацыяльных сетках для абмеркавання і вельмі спадабаўся жыхарам горада.

Будынак будзе трохпавярховы. Тут запланаваны два басейны, руская, фінская і турэцкая лазні, для VIP-паслуг будзе асобна абсталявана саўна з купеллю. З’явіцца тут і ўніверсальную спартыўную залу для міні-футбола, баскетбола, гандбола. Прадугледжаны асобныя залы для гульні ў тэніс, для заняткаў фітнэсам, пілатэсам, гімнастыкай, настольным тэнісам, пакой з трэнэжарамі. Словам, гэты аб’ект будзе адпавядаць усім патрабаванням. Больш за тое, на сёння праектуецца школа павышанай змяшчальнасці на 1050 месцаў, дзе таксама будуць спартыўная зала, стадыён і басейн. Таму ў найбліжэйшыя гады патрэбу горада ў спартыўных аб’ектах мы закрывем.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Экспертыза

ЧАМУ
ЗАГАРЭЎСЯ
АЎТАМАБІЛЬ

НЕЗАДОЎГА ДА ПАЖАРУ
ТРАНСПАРТНЫ СРОДАК
ПАБЫВАЎ У РАМОНЦЕ

Гродзенец вырашыў абследаваць сваё аўто «Chrysler Town & Country» 2007 года выпуску, бо заўважыў занадта вялікі расход паліва, а таксама пах бензіну ў салоне. Каб устанавіць прычыну і ліквідаваць яе наступствы, ён звярнуўся ў адну з аўтамайстэрняў абласнога цэнтру. Была зафіксавана няспраўнасць электроннага абсталявання. Пасля таго як яе наладзілі, гаспадар забраў сваё аўто. Але праз некаторы час аўтамабіль загарэўся.

Гэта здарылася на паркоўцы гандлёвага цэнтру, куды мужчына прыехаў па пакупкі. Транспартны сродак загарэўся пры пуску рухавіка. Агонь ахапіў правую частку матарнага адсека. Пасля таго як у аўтамайстэрню не прызналі віну і не прынялі прэтэнзію, мужчына звярнуўся ў суд.

Галоўны эксперт упраўлення спецыяльных экспертыз УДКЭС па Гродзенскай вобласці Ілья Крывіцкі паведаміў, што пасля правядзення судовай экспертызы ўстаноўлена, што прычынай узгарання стала крыніца агню альбо высокая тэмпература, звязаная з разгерметызаванай паліўнай сістэмай. У выніку гэтага паліва трапіла на найбліжэйшы вузлы і агрэгаты адсека, што прывяло да выпарвання паліва і далейшага ўзгарання паліўнага асродка. Загаранне магло адбыцца ад электрычнай іскры.

Такім чынам, іскавыя прэтэнзіі ўладальніка транспартнага сродка да аўтамайстэрні суд задаволіў і прызнаў спagnaць грашовыя сродкі за прычыненую шкоду.

Па словах судэксперта, аўтамабілі нярэдка з’яўляюцца аб’ектамі пажару. Так, за мінулы год у Гродзенскай вобласці праведзена больш чым 200 пажарна-тэхнічных экспертыз, з якіх значная частка звязана менавіта з узгараннем саміх аўтамабіляў па прычынах няспраўнасці паліўнай сістэмы альбо аварыйнага рэжыму работы электрычнай сістэмы аўтамабіля.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Сусветныя цэны на прадукты харчавання ўзраслі да рэкорднага ўзроўню

Зафіксаваны найвышэйшы паказчык з красавіка 2011 года. Пра гэта паведаміла PIA «Навіны» са спасылкай на прэс-рэліз Харчовай і сельскагаспадарчай арганізацыі ААН. Сусветны індэкс цэн на харчовыя тавары ў студзені вырас на 1,1 працэнта ў параўнанні са снежнем — да 135,7 пункта. У прыватнасці, індэкс цэн на алеі вырас на 4,2 працэнта да снежня. Падаржэла таксама малочная прадукцыя, індэкс цэн на якую ў студзені вырас на 2,4 працэнта. Пры гэтым павышэнне адбываецца пяты месяц запар. Мацней за ўсё выраслі цэны на сухое і звычайнае малака, а таксама сметанковае масла. Заўважна падняліся цэны на кукурузу — на 3,8 працэнта — з-за апасенняў вакол засухі ў Паўднёвым паўшар’і. Рыс падаражэў на 3,1% з-за скарачэння ўраджаю пры захаванні высокага попыту. Мяса таксама падаражэла, адпаведны індэкс вырас да 112, 6 пункта.

Урон ад блакады Кубы з боку ЗША перавысіў \$144 млрд

Гандлёва-эканамічнае эмбарга ЗША адносна Кубы, уведзенае ў 1962 годзе, нанесла ўрон эканоміцы вострава ў агульнай складанасці на 144,4 мільярда долараў. Адпаведную заяву распаўсюдзіла міністэрства замежных спраў Кубы. «Урад ЗША прасоўвае інфармацыйную кампанію з мэтай пасяць ідэю аб тым, што наступствы

блакады нязначныя, не наносяць рэальнай шкоды кубінскай эканоміцы і не з’яўляюцца істотнай праблемай для нашага развіцця і нашай эканамічнай стабільнасці. Гэта хлусня, якая распаўсюджваецца праз буйныя сродкі масавай інфармацыі на службе імперыялізму і сацсеткі», — паведаміў у МЗС. Адназначна, што асабліва ўзмацніўся ціск на Гавану з 2019 года. У прыватнасці, на кубінскую эканоміку негатыўна паўплывалі стрымліванне паставак паліва на востраў, а таксама дадатковыя санкцыі ЗША падчас пандэміі каранавіруса.

У Афрыцы знайшлі падвід «амікрона», які не бачыць тэсты

Пра гэта заявіла старшы вірусолог афрыканскага прадстаўніцтва Сусветнай арганізацыі аховы здароўя Нікісі Гумедзі-Мазлетсі, паведаміла ТАСС. «Новы падвід «амікрону», які атрымаў назву ВА.2, быў выяўлены ў пяці краінах кантынента: Батсване, Кеніі, Малаві, Сенегале і ПАР. Мы вельмі занепакоены гэтым», — сказала старшы вірусолог. Крыху раней ВА.2 быў ідэнтыфікаваны ў Еўропе, у прыватнасці ў Даніі. Па ацэнцы дацкіх навукоўцаў, падвід валодае павышанай здольнасцю да распаўсюджвання. Нікісі Гумедзі-Мазлетсі адзначыла, што ВА.2 вельмі складана ідэнтыфікаваць, бо распрацаваныя для выяўлення амікрон-штама тэсты «яго не бачаць». «Мы працуем з шэрагам лабараторыі свету з тым, каб атрымаць дакладную карціну ў дачыненні да гэтага падвіду», — заявіла супрацоўніца СААЗ.

ЗАО «БелБанкротАукцион», арганізатар торгов по продаже имущества УП «Пінская СПІМК-5» (УНП 200111234), объявляет о проведении 10.03.2022 г. с 9.00 до 16.00 на электронной торговой площадке bankrottorg.by электронных торгов в форме аукциона

№	Наименование имущества (Предмет торгов)	Начальная стоимость, бел. руб. (без НДС)	Сумма шага аукциона, бел. руб.	Размер задатка, бел. руб.	Минимальная цена, бел. руб. (без НДС)	Адрес нахождения имущества
1	Автобетоносмеситель на базе MA3 6303 A5, 2009 г. в., рег. номер АВ 9330-1, VIN MA3 № УЗМ6300А590001172	25752,06	1287,60	2575,21	23176,85	225295, Брестская область, г. Мещовичи, ул. Лесная 3

Ознакомится с предметом торгов можно в рабочее время, предварительно связавшись с контактным лицом по тел.: +375336705001, +375296589865, Виктор.

Продавец: УП «Пінская СПІМК-5». Організатар торгов: ЗАО «БелБанкротАукцион», 220015, г. Минск, ул. Гурьско, д. 226, комн. 501; тел. +375296083100; contact@bankrottorg.by.

Для участия в торгах необходимо уплатить задаток в размере 10 % от начальной стоимости лота не позднее 09.03.2022 г. на р/с BY16 UNBS 3012 0116 4010 0000 8933, в ЗАО «БСБ Банк», БИК UNBSBY2X, УНП 193417684, получатель — ЗАО «БелБанкротАукцион». Назначение платежа: задаток за участие в торгах по лоту № (номер лота).

Заявления на участие в торгах принимаются с 9.00 07.02.22 по 17.00 09.03.22 на bankrottorg.by.

К заявке на участие в торгах прилагаются (для юридических лиц) и направляются в отсканированном виде, по адресу: contact@bankrottorg.by следующие документы: - свидетельство о государственной регистрации юр. лица (ИП); - устав юридического лица; - решение высшего органа управления юридического лица об участии в торгах, о заключении договора купли-продажи предмета электронных торгов, по итогам их проведения;

- для физических лиц: 31, 32, 33 стр. паспорта. Организатор торгов может отказаться от проведения торгов не позднее чем за пять дней до даты проведения торгов.

Оформление участия в торгах в соответствии с регламентом ЭТП. Победителем торгов признается лицо, предложившее наивысшую цену за предмет торгов.

Оформление результатов торгов в соответствии с регламентом ЭТП в день проведения торгов.

В случае признания торгов несостоявшимися предмет торгов может быть продан единственному участнику, подавшему заявление на участие в торгах (претендент на покупку), при его согласии, по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Затраты на организацию и проведение электронных торгов составили: за размещение объявления о проведении торгов в базе данных ЕГРС 120,00 бел. руб.; стоимость размещения объявления в газете «Звязда» согласно счет-фактуре; возмещение за оценку — 81,81 бел. руб.; аукционный сбор 5 % от цены реализации имущества.

Срок подписания договора купли-продажи: в течение пяти рабочих дней со дня проведения аукциона.

Срок оплаты по договору купли-продажи: в течение 10 (десяти) календарных дней с даты проведения электронных торгов.

ЗАО «БелБанкротАукцион», арганізатар торгов по продаже имущества ГОУП «Лечебно-производственные (трудовые) мастерские» (УНП 500055202), объявляет о проведении 09.03.2022 г. в 09.00 публичных торгов в электронной форме на электронной торговой площадке bankrottorg.by

Перечень предметов торгов публично размещен по ссылке: https://bankrottorg.by/wp-content/uploads/2022/02/spisok-imushhestva-lptm.docx

Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочее время, предварительно связавшись с контактным лицом по тел.: +375 29 882 39 23, +375 (29) 866-10-00 Наталья Николаевна.

Продавец: ГОУП «Лечебно-производственные (трудовые) мастерские». Организатор торгов: ЗАО «БелБанкротАукцион», 220015, г. Минск, ул. Гурьско, д. 226, комн. 501; тел. +375296083100; contact@bankrottorg.by.

Для участия в торгах необходимо уплатить задаток в размере 10 % от начальной стоимости лота не позднее 04.03.2022 г. на р/с BY16 UNBS 3012 0116 4010 0000 8933, в ЗАО «БСБ Банк», БИК UNBSBY2X, УНП 193417684, получатель — ЗАО «БелБанкротАукцион». Назначение платежа: задаток за участие в торгах по лоту № (номер лота).

Заявления на участие в торгах принимаются с 9.00 07.02.22 по 17.00 04.03.22 организатором торгов: ЗАО «БелБанкротАукцион», 220015, г. Минск, ул. Гурьско, д. 226, комн. 501; +375296083100; contact@bankrottorg.by.

Перечень документов, прилагаемых к заявлению на участие в торгах: - свидетельство о государственной регистрации юр. лица (ИП);

- устав юридического лица; - решение высшего органа управления юридического лица об участии в торгах, о заключении

договора купли-продажи предмета публичных торгов в электронной форме, по итогам их проведения;

- для физических лиц: 31, 32, 33 стр. паспорта. Организатор торгов может отказаться от проведения торгов не позднее чем за пять дней до даты проведения торгов.

Оформление участия в торгах в соответствии с регламентом ЭТП.

Победителем торгов признается лицо, предложившее наивысшую цену за предмет торгов.

Оформление результатов торгов в соответствии с регламентом ЭТП в день проведения торгов.

В случае признания торгов несостоявшимися предмет торгов может быть продан единственному участнику, подавшему заявление на участие в торгах (претендент на покупку), при его согласии, по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Затраты на организацию и проведение электронных торгов составили; стоимость размещения объявления в газете «Звязда» согласно счет-фактуре; аукционный сбор; по лотам № 1-3 составляет 3 % от цены реализации предмета торгов; по остальным лотам — 7 % от цены реализации предмета торгов.

Срок подписания договора купли-продажи: в течение двадцати рабочих дней со дня проведения аукциона.

Срок оплаты по договору купли-продажи: в течение 20 (двадцати) рабочих дней с даты проведения электронных торгов.

Артур ЗАЙЦАЎ:

«ДА ЛЮБИМАЙ СПРАВЫ НЕМАГЧЫМА БЫЦЬ РАЎНАДУШНЫМ»

Васіліса Марзалюк, Ванэса Каладзінская, Ірына Курачкіна — імёны вядомых спартсменаў, якія сёння праслаўляюць беларускую школу жаночай барацьбы. Але невядома, як бы склаўся іх спартыўны лёс, калі б у пачатку 2000-х малады трэнер Артур Зайцаў разам са старэйшымі калегамі не зацікавіліся б жаночай барацьбой і не сталі б актыўна развіваць новую дысцыпліну. Вынікі іх работы сабраны ў медальных скарбонках. А самы яркі эканат гэтай калекцыі — сярэбраны медаль Ірыны Курачкінай з Алімпійскіх гульніў у Токіа. Ірына неаднаразова падкрэслівала вялікую ролю свайго трэнера ў гэтым поспеху. У студзені 2022 года Артур Зайцаў стаў лаўрэатам прэміі «Беларускі спартыўны Алімп». Але адпачываць на лаўрах трэнера і яго вучаніца не збіраюцца. На савакіх запланаваны чэмпіянат Еўропы, на жнівень — чэмпіянат свету. А там ужо і да Алімпійскіх гульніў у Парыжы рукой падаць. Пра трэнэрскі шлях на спартыўны алімп Артур Зайцаў расказаў «Звяздзе».

— **Артур Яўгенавіч, вы скончылі сваю спартыўную кар’еру ў юнацкім узросце. Чаму так атрымалася?**

— Склаліся абставіны. Распаўся Саветскі Саюз, адзін мой трэнер з’ехаў у Ізраіль, другі сышоў са спорту. У нас не было ні турніраў, ні збораў, недзе год хадзілі на трэніроўкі проста так. А ў мяне яшчэ была траўма калена, і ніхто мной не займаўся так прафесійна, як раней. Таму трэба было думаць, як жыць далей. Вучыўся ва ўніверсітэце, стыпендыя была маленькая, перавёўся на завочнае аддзяленне і пайшоў працаваць. Так пачалася трэнэрская кар’ера.

— **Самі рабілі трэнажоры: абразалі камеры ад калёс, засыпалі туды пясок і замотвалі скотчам. Ніколі не думаў, што так можна зрабіць снарад?»**

— **Накольні вядома, у той час жаночая барацьба ў Беларусі была не вельмі папулярная...**

— Яе увогуле не было. Дзякуючы Сяргею Шкрадзюку, які сам пачаў развіваць жаночую барацьбу. Ён нават прадаў сваю кватэру, каб былі грошы вазаць дзяўчат на турніры. Яго падтрымліваў Аляксандр Мядзведзь. І мы, маладыя трэнеры, займаліся гэтым нібыта паміж справай, а потым убачылі вынікі і ўцягнуліся сур’ёзна. У нас не было ні метадыкі, ні вопыту — нічога. Працавалі метадам спроб і памылка. Адмотваўчы плёнку назад, я бачу, што зрабілі няправільна, што можна было выправіць. Але ўсям вучыліся з нуля. Акрамя нас, ніхто ў нашы дні не верыў. Усё жыццё працавалі з хлопцамі, усе лічылі, што барацьба — занятак мужчынскі. А тут — дзяўчаты, з якімі абсалютна іншая спецыфіка работы. У 2004 годзе мая вучаніца Вольга Хілько паехала на Алімпійскія гульні, першая з беларускіх спартсменаў. І там заняла шостае месца. Калі б я працаваў з Вольгай са сваім сённяшнім розумам, то яна б дасягнула большага. Але так склаліся абставіны, што тады ведаў і вопыту ў мяне не было.

— **Ірына Курачкіна перайшла ў барацьбу з лёгкай атлетыкі. Чым вас «зацікавіла»?**

— Працавітасцю і характарам. У нас адразу склаліся добрыя адносіны. Яна паверыла ў мяне, я — у яе. Для яе не існавала аўтарытэтаў, яна нікога не баялася, а ўпарта трэніравалася. Іра вельмі смелая. У адзінаборствах гэта важная якасць. Калі ты адзін на адзін выходзіш на дыван супраць моцнага саперніка, без смеласці немагчыма. А ў Іры характар — агонь.

— **Вынікі псіхадэага алімпійскага цыкла ўсе бачылі**

— **Напэўна, дапамагла і змена абстаноўкі, не ўсе спартсмены трэніруюцца ў вёсцы...**

— Сапраўды, калі пачалася пандэмія, узніклі цяжкасці з трэніроўкамі. Мой сябар Аляксандр Малашонок нас выратаваў. Ён сам вельмі любіць барацьбу і ўпусціў нас у свой дом у вёсцы. Чалавек памяняў графік, аддаў нам дом, каб мы маглі трэніравацца. Аляксандр прывёз нам барцоўскія дываны, мы іх проста на вуліцы і пасялілі. Самі рабілі трэнажоры: абразалі камеры ад калёс, засыпалі туды пясок і замотвалі скотчам. Ніколі не думаў, што так можна зрабіць снарад. Нешта бралі з сабой, выкарыстоўвалі падручныя сродкі. Стагі сена цягалі — яны цяжкія, вось і трэніроўка.

— **Артур Яўгенавіч, якія тэндэнцыі ў сучаснай жаночай барацьбе сёння назіраюцца?**

— Жаночая барацьба хутка прагрэсіруе. Сёння ўсе разумеюць, што жаночая барацьба раўназначная мужчынскай. Апошнія часы актыўна пашыраецца геаграфія. Шмат моцных спецыялістаў у Расіі, Украіне, і многія краіны, напрыклад афрыканскія, дзе моцныя спартсменкі, запрашаюць іх да

ў Токіа, а як на работу паўплывае тое, што цяпер цыкл будзе тры гады?

— Пакуль цяжка сказаць, мы стараемся ва ўсім шукаць станоўчыя бакі. Для нас добра, што алімпійскі цыкл быў пяць гадоў. Цяпер думаем, можа, нядрэнна, што будзе тры. З такім стаўленнем трэба падыходзіць. Тым больш актыўны век спартсмена не вельмі доўгі. Ірына зараз 27 гадоў, у яе цяпер найлепшая форма. Тры гады — невялікі тэрмін, і, я спадзяюся, яна зможа сваю форму захаваць і выступіць у Парыжы максімальна добра. Ёй патрэбна гэта зрабіць.

З Ірынай КУРАЧКІНАЙ і Васілісай МАРЗАЛЮК.

— **Артур Яўгенавіч, напярэдадні Алімпіяды ў Токіа з дзяўчатамі працавала псіхолога Тацяна Зубовіч. Наколькі гэта дапамагло?**

— Калі ёсць алімпійская медалі — значыць, дапамагло. Тацяна вельмі моцны спецыяліст, яна шмат гадоў працуе ў нашай камандзе, амаль усё ведае пра дзяўчат. Я ніякіх задач псіхологу не ставіў. Яна ведае сваю справу. У нашай камандзе трэнер, псіхолог, масажыст — кожны выконвае свае функцыі. У нас ёсць агульная мэта, і мы не лезем у работу адзін аднаго. Падчас падрыхтоўкі да важных стартуў спартсмен нібы дружныя, а псіхолог дапамагае яму зняць напружанне і настроіцца на правільны лад. Тацяна ўнесла вялікі ўклад. Але алімпійскія медалі — вынік работы ўсёй каманды.

сябе на работу. І таму на важныя старты прывязджае шмат канкурэнтназдольных спартсменаў. Пашыраецца геаграфія, адпаведна, вырастае канкурэнцыя.

— **Але, як паказвае вопыт, ва-шы вучаніцы не губляюцца...**

— І гэта ж добра. Але не трэба задзіраць нос, трэба працаваць, каб утрымліваць такія паспяховаыя тэндэнцыі. Дзяўчаты ў нас сапраўды малайчы.

— **З кім складаней працаваць з дзяўчатамі ці з хлопцамі?**

— Працей з хлопцамі, яны, як салдаты, робяць, што ім сказана. Часам можна на іх крыкнуць, па-сварыцца. А дзяўчаты эмацыянальныя, і да кожнай трэба знайсці падыход. З імі трэба акуртана. Калі яны псіхуе — трэба увогуле ратавацца бегствам. Лепш пацярпець, пачакаць, пакуль яна паплача, па-

«НЯХАЙ ГУЛЬНІ ПРойДУЦЬ ВЫКЛЮЧНА ў ДУХУ САПРАЎДНАГА АЛІМПІЗМУ»

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка накіраваў віншаванне Старшыні Кітайскай Народнай Рэспублікі Сі Цзіньпіну з нагоды адкрыцця XXIV зімовых Алімпійскіх гульніў 2022 года ў Пекіне. Аб гэтым паведамляе прэс-служба кіраўніка дзяржавы.

«Перакананы, ваша краіна, якая ўдзяляе асаблівую ўвагу здравому ладу жыцця і мае выдатныя дасягненні ў галіне спорту, дзякуючы працавітасці і прафесійнаму стаўленню кітайскага народа да любой справы арганізуе гэтае міжнароднае спартыўнае свята на найвышэйшым узроўні», — гаворыцца ў віншаванні.

Беларускі лідар звярнуў увагу на абраны Кітаем дэвіз зімовых Алімпіяды «Разам дзеля агульнай будучыні». Ён падкрэсліў, што гэты дэвіз адлюстроўвае імкненне чалавецтва да сумеснага працвітаня, мірнага развіцця і новых дасягненняў. «І няхай Гульні пройдуць выключна ў духу сапраўднага алімпізму, па-за палітыкай і на славу спорту», — пажадаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што з асаблівай цеплынёй усламінае свой візіт у Паднябесную ў час правядзення XXIX летніх Алімпійскіх гульніў 2008 года, якія ўразілі ўвесь свет размахам, арганізаванасцю і гасціннасцю. Беларускі лідар нагадаў, што Кітай тады выйграў медальны залік, а Беларусь паказала адзін з найлепшых вынікаў у гісторыі. «Спадзяюся, што і гэтыя Алімпійскія гульні прынесуць бальшышкам нашых краін намала прыемных момантаў ад яркіх выступленняў кітайскіх і беларускіх атлетаў», — адзначыў ён.

Прэзідэнт пажадаў кітайскаму лідару добрага здароўя, шчасця і вялікіх поспехаў, а спартсменам і гасцям Кітая — прыгожай і запамінальнай Алімпіяды.

крычыць і супакоіцца. Вось гэта няпроста і не кожны вытрымае.

— **Часам на саборніцтвах па адзінаборствах можна убачыць, як трэнер б’е спартсмена па ічках. Збоку гэта выглядае неяк дзіўна. Вы са сваімі спартсменкамі такое практыкуеце?**

— У мяне быў выпадак з адной вучаніцай. На турніры ў Германіі яна была нейкая разгубленая, прайграла ў схватцы. У перапынку я яе злёгка ўдарыў ручніком па спіне. Яна раззлавалася і прыгожа выйграла схватку. Я думаю: «Клас, знайшоў метады». На наступным турніры сітуацыя паўтараецца, я па ёй хлоп ручніком, а яна ў слёзы — і прайграла. Усё вельмі індывідуальна — трэба адчуваць сваіх спартсменаў, іх настрой.

— **А вы вельмі эмацыянальны чалавек?**

— Я дакладна не флегматык, а хутчэй халерык. Да любімай справы немагчыма быць раўнадушным. На алімпіядзе, калі Іра баролася, я быў упэўнены, што будзе медаль. І таму быў адносна спакойны. Тут яшчэ такі момант: калі трэнер хвалюецца, яго хваляванне перадаецца спартсмену. Таму я павінен быць спакойны і цвёрды, каб менавіта гэта перадалася спартсмену.

— **Артур Яўгенавіч, хто з вашых вучаніў у будучыні можа замяніць Ірыну і іншых вядучых спартсменаў?**

— Пакуль з гэтым складана, бо такіх яркіх спартсменаў у нас няма. Не ўсе дзяўчаты, якія добра паказваюць сябе ў юніёрскім узросце, здольныя на высокую вынікі на дарослым узроўні. Цяпер я працую з дзвюма маладымі спартсменкамі Яўгеніяй Андрэйчыкавай і Ганнай Сачанкай. Але пакуль іх праследуюць праблемы са здароўем. Калі яны будуць працаваць, як Іра, перспектывы маюцца. Яны вельмі за ёй цягнуцца. Калі Ірына ў зале, працаваць у паўсілы немагчыма. Думаю, такі прыклад дзяўчатам дапаможа.

— **Што для вас самае галоўнае ў рабоце трэнера?**

— Асабістыя адносіны і давер са спартсменамі. У мяне былі таленавітыя дзяўчынкі, але праз розныя погляды адносіны не складаліся, і супрацоўніцтва заканчалася. Гэта нармальна, мы ўсе розныя. Аднак спартсмен праводзіць з трэнерам больш часу, чым з бацькамі, таму трэба наладжваць добрыя адносіны. Я для сваіх дзяўчат выкладваюся на дзвесце працэнтаў.

— **Усё жыццё працавалі з хлопцамі, усе лічылі, што барацьба — занятак мужчынскі. А тут — дзяўчаты, з якімі абсалютна іншая спецыфіка работы».**

— **Калі спартсмен дасягае вялікага поспеху, усе лаўры дастаюцца яму, а трэнер застаецца ў цені. Нейка несправядліва.**

— Не. Гэта справядліва. Трэнер накіроўвае, кажа, што рабіць. А спартсмен выконвае 90 працэнтаў работы, ён стараецца, церпіць вялікія нагрукі. Не кожны на гэта здольны. Бывае, прыходзяць дзяўчаты, поўныя сіл і жадання працаваць, але потым разумеюць, што не гатовыя да такіх нагрук.

— **У студзені вы сталі лаўрэатам прэміі «Беларускі спартыўны Алімп». Наколькі для вас гэта важная ўзнагарода?**

— Не лічу сябе вялікім трэнерам. Проста прыходжу на работу і раблю сваю справу. Добра ці дрэнна — здараецца па-рознаму. А тут такое прызнанне. Алімпійскі медаль — вынік работы ўсёй каманды: псіхолога, масажыста, нашых дактароў, дырэктар «Стаек» Сяргея Хмяльскоў дапамагаў. І гэта прэмія таксама належыць усёй камандзе.

— **Матывацыя спартсмена зразумелая — медалі. А ў чым матывацыя трэнера?**

— Я проста прыходжу на работу. Проста займаюся любімай справай. Трэнеру не менш, чым спартсмену, хочацца перамог.

Валерыя СІЯЦКО.
Фота з асабістага архіва героя.

«Студэнты любой спецыяльнасці гуляюць кожны ў сваё»

Так лічыць рэктар Акадэміі мастацтваў Міхаіл БАРАЗНА

«Звязда» працягвае сустрэча з творчымі людзьмі, якія ўжо паспелі дасягнуць пэўных вышынь у прафесіі. Яшчэ да асабістай сустрэчы, калі мы толькі дамаўляліся аб інтэр'ю, кандыдат мастацтвазнаўства Міхаіл Барзна сказаў мне: «Пра мастацтва трэба размаўляць не з тымі, хто займае пасады, а з тымі, хто займаецца сапраўднай творчасцю». Рэктар Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў мае права на такі погляд. І ўсё ж такі я сумяшчаць дырэктарскія абавязкі з творчым светапоглядам на жыццё? Аб гэтым — у нашым матэрыяле.

— Не так даўно на прэс-канферэнцыі, прысвечанай адкрыццю выставы канцэптуальнага мастацтва, прагучала меркаванне, што ў Беларусі пакуль не сфарміравана канцэптуальная традыцыя. Ці згодны вы з гэтай думкай?

— Наконт канцэптуальнага мастацтва я напісаў нямала артыкулаў. Працэс далучэння да яго традыцый у Беларусі даўні, недзе з 1960-х гадоў. Ёсць шмат айчынных мастакоў, якія зрабілі вялікі ўнёсак, працуючы ў гэтым кірунку. І іх імёны вядомыя: Людміла Русава, Ігар Кашкурэвіч, Віктар Пятроў. Таму сцвярджаць, што няма традыцый, не магу. Лічу, што сённяшнім аўтарам яшчэ далёка да тых прыкладаў, якія былі напрыканцы 80-х і напачатку 90-х. Але на падставе таго, што я бачыў, чытаў і аб чым пісаў, з агучаным вамі тэзісам не згодны. Калі было б інакш, не ладзілася б такіх гучных прэзентацый і выстаў, мы мелі б нейкія лакальныя з'явы, якія працягваліся на пляцоўцы памерам 20—30 квадратных метраў. Хоць для мастацтва колькасць квадратных метраў — не асноўны паказчык. Мастацтва можа быць змешчана ў вашым смартфон або на аркушы паперы. З узрастаннем яшчэ больш пачынаю сумнявацца ў катэгорычных меркаваннях.

— А што тады будзе асноўным паказчыкам якасці, вартасці мастацкага твора?

— Не хачу быць пафасным. Часам у музейнай экспазіцыі маленькі твор робіць большае ўражанне, чым манументальнае палатно. Вызначае не плошча, а маштабнасць вобраза, моц светапогляду творцы. Усё залежыць ад энергіі, якую мы ўспрымаем. У гэтым успрыманні вельмі важныя нашы веды, адносіны, прынцыпы. А таксама эстэтычная пазіцыя і чалавечы каштоўнасці, на якія мы абаліраем. Таму што мастацтва ў большай ступені мы ўспрымаем не як зрывак шок, а як кангламерат інтэлектуальнай творчасці, эмоцый, пацуніяў, якія створылі перад намі раскрываюцца.

Калі ўзяць твор Гётэ «Фауст», то ён распачынаецца з таго, што герой там шукае душу. Пытанне вялікім паэтам было пастаўлена

правільна: дзе душа, якая яна? Фізічная або не? Гэты твор вельмі важны для станаўлення творцы. Літаратура, магчыма, у больш ёмкай і выразнай форме дае адказ.

У нейкім інтэр'ю я сказаў: мастацтва заўсёды дае больш пытанняў, чым дае адказаў. Усё залежыць ад інтэлектуальнага развіцця асобы, якая гэты твор успрымае.

— У мастацтвазнаўцы Бунеевай не так даўно выйшла кніга, прысвечаная кічу ў мастацкай культуры сучаснай Беларусі, я чытала яе з вялікім захапленнем. Гэта ж насамрэч вельмі цікавая з'ява, якая патрабуе пэўнай фіксацыі. Як вы мяркуеце?

— Хтосьці карыстаецца словам «кіч», але мне больш даспадобы тэрмін «трывіяльнае мастацтва». Вы можаце знайсці ў творчасці многіх буйных твораў праявы трывіяльнасці. Многія прыклады італьянскага Адраджэння можна таксама аднесці да кічу. І аўтары той эпохі не вінаватыя, гэта ўсё вынік масавага капіравання, тыражавання, што і зрабіла іх мастацтва трывіяльным. Адна справа — «Сіксіцянская мадонна» Рафаэля Санці, якая ў аднаасобным варыянце знаходзіцца ў Дрездэнскай галерыі, і зусім іншая справа — мільёны яе рэпрадукцый. Зразумела, што сьвядомасць пачне ўспрымаць гэты твор у больш нізменнай форме. Паглядзіце, якія нацюрморты пісаў Ван Гог да таго, як з'явілася яго знакамітыя сланечнікі. Ён здзіўляўся, што гэта той самы Ван Гог. Таму паўтарыся: трэба быць вельмі асцрожным з катэгорычнасцю. Бывае такі настрой у мастака, што яму хочацца лірычнасці, празмернай індывідуальнай пафаснасці. І калі ён гэта адкрыта працягвае, нельга казаць, што ён здрадзіў, стаў танным.

А да кнігі Бунеевай я стаўлюся вельмі станоўча: цікавая праблема, якая ёсць у мастацтве любой краіны.

— У адным з інтэр'ю, якое вы давалі дзесяць гадоў таму, гучыла наступная думка: «Неабходна ўлічваць яшчэ і рыначную сітуа-

цыю. Я бываю на многіх сучасных выстаўках і нават кuryроў некаторыя праекты. Але разумею, што многія такія медыяпраекты не маюць рынку ў Беларусі». Часу прайшло дастаткова: ці паспеў у нас сфарміравацца рынак або сітуацыя да гэтага часу, мякка кажучы, складаная?

— Зараз адкажу так: пытанне рынку мяне цікавіць у меншай ступені, асабліва як рэктара. Мая задача навуачыць моладзь, а не аналізаваць стан рынку. Гэта не мая прафесійная мэта. Мяркую, прынцыпова мала што змянілася. Рынак ёсць і існуе незалежна ад жадання ці нежадання рэктара Акадэміі мастацтваў. Магчыма, дзесяць гадоў таму гэта было важнае пытанне для акадэміі, але ёсць больш значныя аспекты.

— Напрыклад, якія?

— Разуменне мастацкага часу. У эстэтыцы ёсць такая катэгорыя — мастацкі час. Мы разглядаем гэтае пытанне са студэнтамі падчас лекцыі. Разважаем і пра матывацыю, і пра ролі мастака ў творчым працэсе: як застаецца самім сабой у віры магчымасцяў, устаноў і тэхнічных абмежаванняў.

Разумею, студэнты акадэміі любой спецыяльнасці гуляюць кожны ў сваё. Нікому не патрэбны два аднолькавыя дызайнеры, роўна як і аднолькавыя рэжысёры, мастакі, акцёры. Так, у нас таксама двойчы два — чатыры, але кожны раз гэтае чатыры па-рознаму намалювана ці прамоўлена.

— Вы ўвёс час узаемадзеяння са сваімі студэнтамі. На ваш погляд, ці хапае ім прасторы для творчага самавыяўлення?

— Хапае, і дастаткова. Нават калі казаць аб прасторы фізічнай. Памятаю, як Май Вольфавіч Данцыг распавядаў аб тым, як ён вучыўся ў мастацкім вучылішчы,

што было створана напрыканцы 40-х гадоў мінулага стагоддзя. Спачатку навуцэнец сядзеў на печцы — грэўся, потым бег да мальберта, клаў некалькі мазкоў і зноў вяртаўся да печкі. Вось гэта былі ўмовы недастатковыя, але разам з тым Данцыг займаўся і ў першую, і ў другую змены. А потым, пасля атрыманай адукацыі ў Мінскім мастацкім вучылішчы, пры шалёным конкурсе паступіў у Сурькаўскі інстытут. І скончыў яго з адзнакай. У тых людзей, канешне ж, не было такіх умоў, як цяпер. Аб гэтым проста нельга забываць, бо сённяшняе спахывецае бачанне свету і ў моладзі, і ў старэйшага пакалення патрабуе пэўных умоў, каб пачаць нешта ствараць. А вы што, думаеце, у эпоху Адраджэння былі нейкія асаблівыя ўмовы? Ці ў Леанарда да Вінчы стаялі кандыдаты на рынку або было прафесійнае асвятленне пакоя?

Вяртаючыся да тэмы прасторы, у дадзеным выпадку з філасофскага пункту гледжання, таксама скажу, што студэнтам яе хапае. Зараз ёсць доступ да інфармацыі: інтэрнэт, бібліятэкі, калекцыі, разнастайныя выставы. Дыяпазон такі вялікі, што дзесяць гадоў таму людзі толькі марылі аб такіх маштабах. Куратары, мастацтвазнаўцы, выставачныя пляцоўкі таксама, лічу, дастаткова.

— Ці адрозніваюцца сёлённая студэнты ад тых, што вучыліся ў акадэміі дзесяць — пятнаццаць гадоў таму?

— Прынцыпова, калі прапусціць іх праз нейкую тыпалогію, не. Беларусь — краіна талентаў, таму конкурс у гэтым годзе ў нас быў нават вышэйшы, чым летась. Ды і ў цэлым не заўважаю, каб моладзь нашай краіны не цікавілася тэатрам, графікай, жывапісам, манументальным мастацтвам, дызайнам. Ведаеце, у гэтай прафесіі рацыяналізм не спрацоўвае. Да нас ідуць не тыя, хто ў выніку хоча зарабіць. Жаданне атрымаць творчую прафесію — адвечнае. І ніякія абставіны не здольныя спыніць гэты працэс.

Нядаўна на міжнароднай выставе ў Дубаі працаваў беларускі павільён, ён у значнай ступені аздоблены творами студэнтаў БДАМ. Гэта манументальнае пано, а таксама мадэлі транспартных сродкаў. Таму аб моладзі магу сказаць так: яна таленавітая, мэтанакіраваная. Нічога не змянілася, мабыць, толькі вопратка.

— У інтэр'ю для «Літаратуры і мастацтва» вы адзначалі, што раіцеся з вашымі супрацоўнікамі, бо яны маюць вялікі прафесійны і чалавечы досвед. Але ўсё ж такі педагог і выкладчык узаемадзеяння ў першую

чаргу са студэнтам. Таму цікава даведацца, чаму вас навучылі студэнты?

— Проста рады знаходзіцца з імі ў адным асяроддзі. Мы як сям'я, з усімі радасцямі і праблемамі. Не хачу сказаць, што адчуваю сябе вышэйшым за іх — не ў гэтым справа. Хутчэй іх аналізуе. Яны сталі больш наўнымі ў параўнанні з папярэднімі пакаленнямі. У іх больш лёгкае, фрагментарнае ўспрыманне і мастацтва, і наогул інфармацыі. Але я разумею, што не магу пераканаць іх стаць такімі, якімі былі мае аднакурснікі. Гэтага ўжо не адбудзецца.

— Апошняя рэч, якая вас натхніла або здзівіла?

— Наўрад ці ёсць такая рэч, якая можа змяніць мае погляды на мастацтва. Таму што ёсць гадоўныя тэмы, якія не змяняюцца стагоддзямі: нараджэнне, каханне, любоў да Радзімы, сыход чалавека з жыцця... Канешне, ёсць тэмы, сугучныя часу, але я неяк сцвердзіўся на тым, што я чалавек, схільны да назірання, асэнсавання — рэфлексію на вечныя тэмы. Таму мастацтва, дзякуй богу, для мяне застаецца ў вечных катэгорыях і паняццях.

Наконт новых прозвішчаў мне вельмі складана адказаць, таму што на сваёй пасадзе я прыняў правіла роўна адносіцца да усіх спецыяльнасцяў. Кожны год з задавальненнем назіраю, як з'яўляюцца новыя яркія імёны сярод студэнтаў акадэміі. Не толькі ў вернісажах Мінска, але і ў іншых гарадах. Не хачу нікога пакрыўдзіць, але я задаволены тым, што гэтая творчая крыніца ні ў якім разе не здрабнее.

— Вашы словы: «Для мяне творчасць — толькі ў выхадныя, толькі па вечарах...» Ці змянілася сітуацыя або дагтуль даводзіцца «адваёўваць» час для ўласнага мастацтва?

— Усё так і засталася. На працоўным месцы і ў рабочы час ніколі не займаюся творчасцю. У пэўныя хвіліны, калі, напрыклад, іду па калідоры акадэміі або знаходжуся на нейкім канцэрце, магу падумаць аб сваёй творчасці, нешта аналізаваць. Творчасць немагчыма паміж нечым — трэба канцэнтрацыя, засяроджванне. На працоўным месцы, прабачце, гэта будзе халтура і непавага да сябе і да тых, хто працуе побач.

— Над якімі праектамі працуе зараз?

— Адкажу так: працую, але над праектам для сябе. Пакуль што гэта сакрэт, недзе праз месяц-два шэсць будзе відаць. Нейкага спынення, адпачынку ў творчасці няма — не магу сабе гэтага дазволіць.

Арына КАРПОВІЧ.

Падзея

РУКАПІСНАЯ СПАДЧЫНА КЛАСІКАЎ

Аўтографы беларускіх пісьменнікаў з прыватных калекцый прадстаўлены ў музеі Янкі Купалы

Выставачны праект «Аўтограф» адкрыў сёння ў Дзяржаўным літаратурным музеі Янкі Купалы да 140-годдзя з дня нараджэння класіка, паведамліў карэспандэнт БелТА.

Увазе наведвальнікаў прадстаўлены залаты фонд музея —

рукапісы паэта, яго сяброў і наплекнікаў. «Сёння ў Купалаўскім доме захоўваецца каля адной тысячы аўтографу паэта: чарнавыя і чыставыя рукапісы вершаў, лісты сябрам, подпісы на фатаграфіях, жартоўныя эпіграмы — сведчанні яркага і шматграннага жыцця творцы. Рукапісную спадчыну паэ-

та, раздробленую ў гады Вялікай Айчыннай вайны, давялося збіраць у многіх краінах свету: Расіі, Украіне, Грузіі, Польшчы, Германіі», — расказаў у музеі.

У экспазіцыі ўпершыню з прыватных калекцый прадстаўлены аўтографы пісьменнікаў Кандрата Крапівы, Пётруся Броўкі, Сяргея

Грахоўскага, Максіма Танка, Пімена Панчанкі, Івана Мележа, Івана Навуменкі, Уладзіміра Караткевіча і многіх іншых. Можна азнаёміцца з часткай выратаванага архіва паэта Аркадыя Куляшова.

Рэалізуецца выставачны праект «Аўтограф» напярэдадні Міжнароднага дня роднай мовы.

Вернісажы

Палёт наяве

У чым сіла мастака Леаніда Шчамялёва

Доўгае і плённае жыццё, доўгая і добрая памяць — гэта пра народнага мастака Беларусі Леаніда Шчамялёва. Ён пайшоў з жыцця год таму, але пакінуў столькі карцін, што мала ім было дзяржаўных музеяў ды прыватных калекцый, яшчэ пры яго жыцці ў Мінску з'явілася Гардская мастацкая галерэя твораў Л. Д. Шчамялёва, дзе цяпер працуе вялікая выстаўка-прысвятчэнне майстру, які зусім крыху не дажыў да свайго стагоддзя. І гэта той выпадак, калі чалавечы век фактычна супаў з пэўным этапам жыцця Беларусі. А ў творах можна знайсці знакі часу (-оў) і падказкі, як у ліхалецці захаваць сябе як асобу, якая ўмяшчае і выяўляе прагу да жыцця асобнага народа.

1. ЗВЫШСІЛА

Калі б сярод мастакоў вызначалі супергерояў, то Леанід Дзмітрыевіч мо бы прэзентаваць і на гэтак званне. Пры тым што ў шмат якіх яго работах адчуваецца боль: але хто сказаў, што суперлюдзі праз яго не праходзяць? Калі баліць — ты жывы. Адчуваеш, плачаш, аплакваш — і становішся больш моцным.

Леанід Шчамялёў быў юнаком, калі пайшоў на вайну. Здавалася, гэта быў час адчаю, але ён сфарміраваў адчайных людзей, якія свой боль здолелі трансфармаваць у надзею. Не пакідала яна будучага мастака: калі загояцца раны, ён абавязкова вярнецца да сваёй мары, якая была выпеставана атмасферай і асобамі даваеннага Віцебска. Але для яго гэта былі званы аднаго лапцуга: «хочаш маляваць» — «трэба абараняцца», «трэба выжыць». Асабістыя жаданні памножыліся на безліч такіх жа — ці не ў той час у ім узрасло панучцё далучанасці да вялікай энергетычнай крыніцы, у якую ператварыўся беларускі народ? Энергія ж не знікае, нават пры жудасных страхах яна

перазрамяркоўваецца, а той, хто застаецца, атрымлівае суперсілу. У Шчамялёва яна была: у баях за вызваленне Беларусі ён быў цяжка паранены, але аднавіўся, каб стаць супермастаком. Ствараў, ствараў, ствараў карціны... Не губляў творчай формы нават у сталым веку. Выстаўка «Леанід Шчамялёў. Прывітанне» якая і выяўляе энергетычную звышшпленнасць. Наогул, у галерэй на пастанайнай аснове прадстаўлена больш за 90 твораў, падараных аўтарам гораду. А ў новай экспазіцыі можна пабачыць работы, якія паступілі ў фонды Музея гісторыі Мінска ў 2021 годзе, сярод іх — «Край партызанскі» ды «За вольную Беларусь». Дзіўна тое, што пры ўсім драматызме сюжэта карцін на ваенную тэматыку адчаю ў іх няма.

2. СВЯТЛОЎМАЦЯНЬЛАСЦЬ

Нават у тых карцінах, дзе пануюць змрочныя колеры, далімантнымі становяцца светлыя — і калі ім зусім няшмат. Атрымліваецца, што цэпра толькі падкрэслівае прыцягальнасць святла. Здаецца, што ў

зміроку будучы мастак ухажіў агеньчык, які потым высвятліў светлых людзей, светлых з'явы, светлыя рэчы. У выніку святло перамагло ў творчасці Шчамялёва — і па колерах, і па снутасці. У работах — захапленне кожным падараным днём, наталенне імгненнем, простыя чалавечыя радасці, гарэзлівыя іскрыні жыцця.

У творчасці Леанід Дзмітрыевіч прыйшоў стальмі і загартаваным чалавекам, але адолел пры гэтым неабходную вучобу (скончыў Мінскае мастацкае вучылішча, пасля — Беларускае тэатральна-мастацкае інстытут), і ў часы сацрэалізму здолеў набыць уласную манеру пісьма, якая дазваляе заўсёды пазнаць яго работы. Дзякуючы яму на сацрэалізм савецкіх часоў можна паглядзець праз прызму романтикі: яна ў выбары колераў і адчуванні паветра, уздыму, палёту. Нават алейны жывапіс прасякнуты лёгкасцю і празрыстацю пры тым, што ён выяўляў звычайную на той час побытавае і рэчаіснасць з усімі яе рысамі і правільнасцю. У часы свабоднага савецкага мадэрнізму я, напрыклад, нейкі час жыла з думкай: усе мастакі сацрэалізму падобныя адзін на аднаго. Авергнуць гэта ў маёй свядомасці здолелі найперш творы такіх мастакоў, як Леанід Шчамялёў і яго настаўнік Кастусь Цвірка. Воля ў квадраце — гэта як уласцівасць характару. З аднаго боку, чалавек адчувае сябе вольным — і ты бачыш гэта па яго карцінах. З другога боку, ён мае волю, каб заставацца сабой і самазахавацца як творчая асоба ў тых абставінах, што стварала рэчаіснасць.

3. ДАБРАТВОРНАСЦЬ

Якім чынам? Дзякуючы чаму? Ці каму?.. Ён любіў — Беларусь і яе асоб, працаўнікоў, насельнікаў. І яна дзякавала яму —

прызнаннем, высокімі ўзнагародамі, асабліва пасля набывання незалежнасці. Ён кахаў — прысутнасць гэтага панучця адлюстравана ў партрэтах і шмат якіх работах. Напрыклад, колькі цепліны ў адным з нядаўніх набыткаў музея — творы «Вянчанне ў царкве святой Марыі Магдаліны». Каханне яго памнажалася ў блізкіх і нашчадках, якія, у тым ліку дзякуючы бацьку, будавалі свой лёс, захоўваючы ў сямі творчую энергію. Ён захапляўся — і захоўваў вобразы ў накідах ці эскізах. Як працавала думка, якое панучцё кіравала рукой майстра, можна ўявіць на працягу месяца дзякуючы выстаўцы, дзе прадстаўлены матэрыялы з асабістага архіва. Гэта магчымасць суднаесці энергію задумак з энергіяй закончаных твораў.

І вось што падаецца: рэчаіснасць у творах Шчамялёва (які б час ні быў) — гэта рэчаіснасць мары. Але навошта мы марым? Не толькі з-за летуценнасці, бо мары — не загана, яны нам дапамагаюць мадэляваць рэчаіснасць. За доўгае жыццё Леаніда Шчамялёва рэчаіснасць вакол яго мянялася сутнасца — і ўплывала на магчымасці мастака. Але рэчаіснасць не мяняла яго стаўлення да творчасці і жыццёвага аптымізму, бо ведаў: можна вынесці ўсё, тут галоўнае — якую энергетыку ты выпраменьваеш па жыцці і якая да цябе потым вяртаецца памножанай. Гэтая энергетыка трымала не толькі яго, але і тых беларусаў, якія ў розныя, нават складаныя, часы не бяліся сваіх (здавалася, нерэальных, незямных) мар, а пакрысе, крок за крокам, іх ажыццяўлялі. Таму што чалавек — не прыземлены істота, а зямная асоба, здольная сягаць у нябёсы. Прынамсі, мастак адлюстравай гэтую прагу палёту. Паспрабуем?

Ларыса ЦИМОШЫК.

АДЦЕННІ МОДНАЙ ІНДУСТРЫІ

У Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі адкрылася выстаўка «FASHION-ілюстрацыя», дзе можна пазнаёміцца з яркімі старонкамі мастацтва ўвасаблення модных ідэй у візуальнай форме. Экспазіцыя ладзіцца ў межах штогадовага мультымедыянага праекта «Гісторыя і сучаснасць кніжнай графікі».

— Доўгі час вывучаючы розныя кнігі як гістарычныя, так і іншы тэматыкі, мы зразумелі, што ў фондах Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі ёсць шмат унікальных выданняў з выявамі моднага адзення: кнігі, альбомы, перыёдыка мінулых гадоў, гравюры. Зараз ва ўсім свеце для фэшн-ілюстрацыі час рэнесансу, адзначае загадчык аддзела галерэйна-выставачнай дзейнасці Ірына ВАСІЛЬКОВІЧ. — Летаць мы распачалі праект «Гісторыя і сучаснасць кніжнай графікі» з распавету пра віды і тэхнікі ілюстравання кніжных выданняў (дрэварыт, афорт, літаграфія, лінагравюра, камп'ютарная графіка і г. д.), а зараз сярод дзіліся на тэме фэшн-ілюстрацыі. Паколькі, па-першае, гэты кірунак сёння з'яўляецца вельмі запатрабаваным у мастацтве, у рэкламе і ў моднай індустрыі, па-другое, у Беларусі яшчэ не было аналагаў гэтай выстаўцы — мода і модныя паказы. Шмат выставак пра гісторыю моднай ілюстрацыі не было. І ў пэўным сэнсе нам хочацца

быць першапраходцамі, каб да нас прыйшлі знаёміцца і вывучаць узоры сусветнай індустрыі моды, каб і ў нас з'явіліся даследчыкі гэтага цікавага мастацкага кірунку.

Адметна, што не проста дэманструюцца кніжныя фонды па вызначанай тэме, але раскрываюцца розныя грані і ракурсы, дзе і ўзаемазвязь фэшн-ілюстрацыі з мастацтвам, і наглядныя прыклады, як працуюць у такім жанры сучасныя дызайнеры і мастакі. Па ініцыятыве галоўнага бібліятэкара аддзела галерэйна-выставачнай дзейнасці Святланы Зайко, да ўдзелу ў праекце была запрошана Беларускае палаца моды. Таксама ў экспазіцыі прадстаўлены акварэлі беларускай фэшн-ілюстратаркі Веранікі Талецкай. Акрамя гэтага, на выстаўцы наведвальнікаў чакаюць факсімільныя выданні леталістоўных зводаў з выявамі адзення тагачаснага насельніцтва і зборамі саслоўных партрэтаў вышэйшых слаёў грамадства. Прадстаўлена мода XVIII—XIX стагоддзяў — арыгінальныя аўтарскія гравюры з выявамі жаночых і мужчынскіх касцюмаў, найлепшыя часопісы моды еўрапейскіх і расійскіх выдаўцоў. Ёсць і модныя вобразы XX ст. — работы знакамітых мастакоў Эрта, альбомы Дамоў моды і часопісы выдавецтваў СССР і БССР, папулярныя ва ўсім свеце часопісы Vogue, Harper's Bazaar, Marie Claire, Elle з выявамі стыльных мадэляў ад Габрыель Шанэль, Пера Кардэна, Іва Сен-Ларана, якія адбравала загадчыца сектара кніжных выставак Марыя Шопіна. Дарчы,

у дзень адкрыцця экспазіцыі была рэдка магчымасць убачыць у арыгінале бравор моднага адзення розных краін свету 1590 года, зробленага італьянскім мастаком і гравёрам Чэзарэ Вечэліа. Арганізатары не выключваюць, што на час выстаўкі пазнаёміцца з гэтым унікатам наведвальнікі змогуць у Музеі кнігі Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі.

— Мы прадставілі нашы выданні, пачынаючы ад правоўразаў fashion-ілюстрацыі — гравюр і афортаў XVI ст. з выявамі прыворных дам і кавалераў, — распавядае Ірына Якаўлеўна. — Далей паказалі прыклады першых модных часопісаў, уражае «Залаты век фэшн-ілюстрацыі» — перыяд, калі працавалі знакамітыя Эрта, Леон Бакст, Поль Ірыб і іншыя. І пры падрыхтоўцы экспазіцыі мы адкрылі для сябе, напрыклад, што, хоць у той час і лічылі «іконай стылю» сярод часопісаў Vogue, аднак існавала выданне і больш эсклозіўнае і ўнікальнае — «Gazette du Bon Ton» («Часопіс добрага густу»). Спэдыёмся, што і наведвальнікі нашай экспазіцыі таксама адкрыюць для сябе новыя і цікавыя факты і знойдуць творчае натхненне.

Для зручнасці ўся экспазіцыя дзеліцца на тэматычныя раздзелы, якія дазваляюць прасачыць шлях ад ідэй да ўвасаблення модных вобразаў. Так, тут на кантрасце можна адчуць розніцу паміж фэшн-ілюстрацыяй і фэшн-дызайнам і нюансы апошняга разгледзець у «Лабараторыі фэшн-дызайну». На пры-

кладах творчых работ студэнтаў кафедры дызайна моды факультэта сацыякультурных камунікацый БДУ паказваецца, наколькі аб'ёмным і карпатлівым з'яўляецца працэс стварэння пэўнага касцюма альбо вобраза ў цэлым. Не менш цікава паглядзець і на калекцыю адзення творчага тандэма Вольтэ Дзійко (брэнд «Ежэвіка») і беларускага мастака

«Сучасная арбіта фэшн-ілюстрацыі» знаёміць з імёнамі і творчымі поглядамі майстроў, што працуюць у адзначаным жанры сёння. Выстаўка вылучаецца стыльным аздабленнем, створаным мастаком-дызайнерам Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Надзеяй Сідарэнкай.

Дапаўняюць маштабную экспазіцыю рэчы з асабістага калекцыянара Ігара Сурмачэўскага, дэталёвыя рэканструкцыі галаўных убораў і сукенак Ганны Юханавіч, лялькі ў строях розных эпох. Таму, калі хочацца здзейсніць падарожжа ў часе, варт аабавязкова завітаць сюды. Праект будзе доўжыцца да 16 мая, і пропуск на яго традыцыйны: па чытацкім білетце або білетце сацыякультурнага цэнтру.

Алена ДРАПКО, фота аўтара.

Аляксандра Некрашэвіча, і на творчыя работы мастакоў-мадэльераў Таццяны Яфрэмавай, Тамары Гарыдавец, Кацярыны Буцёр, дзе раскрываецца тэма ўзаемапракнення моды і мастацтва. А раздзел

Пра важнае

ПА ЛЯСНОЙ ПЛЯЛЛА КАНАПА...

Пра экалогію, свядомасць і не толькі

На самым пачатку года многія брастаўчане ў сацсетках сталі дзяліцца не зусім звычайнай карцінкай. На ёй — мэблевы гарнітур, які ўмірае ў пойма ракі Лясная. Гэта фактычна на ўскрайку Брэста, у пляжнай зоне. Карыстальнікі сацсетак перакідалі адзін аднаму здымак з саімі рознымі каментарыямі. Вядома, абсалютная большасць з іх былі негатывымі. Ніхто не хваліў вар'ятаў, якім прыйшло ў галаву зацягнуць у раку старую мэблю.

ЯНО і вядома, даўно пры- вычнай для вока карціна стала кучы смецця на беразе пасля так званых адпачывальнікаў. У лесе можна сустрэць, напрыклад, гурбу будаўнічых адходаў. Ну і ў рэчку нашы асобныя суайчыннікі могуць укінуць што заўгодна. Толькі вось калі прадмет невялікі, ён можа гадамі ляжаць на дне, распадацца, засмечваць рэчыва, наносіць урон экасістэме, але яго не відаць з берага. Таму і не выклікае абурэння. Тут жа канапа пастаяла, скаваная лёдам, потым паплыла, бо ў Брэсце гэтай зімой амаль не было ні марозу, ні снегу. Праз колькі дзён работнікі гарадской прыродаахоўнай службы разам з дарожнікамі выцягнулі тую злашчасную мэблю і ўтылізавалі яе.

Гараджане ж працягвалі абмяркоўваць прыкрае здарэнне, якое характарызуе і культуру, і свядомасць, і маральны якасці забруджвальнікаў навакольнага асяроддзя. Нехта вылучыў версію, што хіжар гарадской ускрайкі, нагледзеўшыся пастой пра італьянцаў, выкінуў перад Новым годам непатрэбныя рэчы на вуліцу ў спадзяванні, што некаму яны спатрэбяцца. А іншыя аматары адпачывання на прыродзе зацягнулі канапу з крэсламі на бераг, каб з камфортам выпіць навагодні бакал шампанскага. Потым зусім бязмозгія хуліганы, якім няма куды дзяваць сілу, увалілі мэблю ў рэчку.

Пракаментавалі сітуацыю і **начальнік Брэсцкай гарадской і раённай інспекцыі прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Пётр БРЫШ**. Нагадаў, што такое стаўленне да прыроды караецца штрафам да 30 базавых велічынь у адносінах да фізічнай асобы і да 1000 базавых велічынь у адносінах да юрыдычнай. Акрамя таго, кіраўнік прыродаахоўнага ведамства нагадаў, дзе можна пакінуць буйнагабарытныя адходы.

Па ўсім горадзе абсталювалі пляцоўкі, а смеццевы завод у парадку платных паслуг дае транспарт для вывазу будаўнічых адходаў. Цяпер сапраўды ёсць цэлы шэраг магчымасцяў для тых, хто хоча пазбавіцца лішняга законным шляхам.

А тыя ж, каму закон не пісаны, вязуць жалезныя дзверы ў лес. Пра гэта з горьчучу напісала адна з гараджанак. Расказала, як стала і ледзь не плакала вясной у маляўнічай мясціне, сярод першацвэтаў, зусім недалёка ад уласнай дачы... А побач ляжалі тыя самыя злашчасныя дзверы. І прывёз жа іх нехта нібы на здзек, хоць па дарозе з горада ёсць указальнік на найбліжэйшы пункт збору буйнагабарытных адходаў.

«**Ч**АМУ так адбываецца? — разважала Святлана, педагог па адукацыі. — Дзе мы страчваем асобу ў чалавеку, на якім этапе — невядома». І заклікала настаўнікаў больш увагі ўдзяляць экалагічнай свядомасці. Ну, можна ж навучыць дзяцей пераходзіць дарогу на зялёнае святло, нават калі бацькі не падаюць ім патрэбны прыклад. Можна, калі ўвесь час дзюбці аб гэтым пачынаючы з першага класа. Сапраўды, дзе мы ўсё гэта страцілі? Падаецца, што, калі б кожны на сваім месцы прытрымліваўся законаў і правілаў, усё было б у жыцці па-іншаму. Мы часта спасылаемся ў якасці прыкладу на заходніх суседзяў. Так, там адпрацавана сістэма збору і ўтылізацыі смецця на высокім узроўні. Але ж яны той парадак падтрымліваюць усёй грамадой. Пра гэта давялося нядаўна размаўляць з кіроўцам смеццевага велікагруза. Побач з домам год таму ўсталювалі пляцоўку для раздзельнага збору смецця. І заўважаю, што з кантэйнера, дзе напісана «папера», ён выгружае ў машыну, куды толькі што скінуў змесціва агульных бакаў. Не ўтрымалася і спыта- ла, чаму так. Роботнік камуналь-

нага прадпрыемства толькі горка ўсміхнуўся, сказаў, што папера для перапрацоўкі павінна быць чыстая. Асобныя грамадзяне кідаюць у папярвы кантэйнер, напрыклад, кардонкі з кускамі піцы, цалкам запэканую паперу, а іншыя знарком дабаўляюць туды розны бруд, тым самым зводзяць на нішто намаганні адказных кватэранаймальнікаў, якія збіраюць і правільна сартуюць бытавыя адходы.

Ну што тут скажаш: кожнага не прапантралюеш. Усё гэта будзе цягнуцца роўна столькі, колькі працягнецца ўнутранае неву-

дчына яна наведвалася дадому паліць кветкі, паглядзець, ці усё ў парадку. Не была ўжо з тыдзень, калі ёй патэлефанавалі з ЖЭСа з патрабаваннем тэрмінова з'явіцца дадому, бо суседзі скардзяцца, што з кватэры ідзе смурод. Яна, вядома, панеслася. А калі адчыніла дзверы, ледзь не самлела: на ўсёй падлозе стаяў слой вадкіх фекалій вышынёй прыкладна 15 сантыметраў...

Потым усё ж стала ясна, што лопнула труба праржавелага каналізацыйнага стаяка акурат у яе кватэры. А лопнула таму, што бы-

якім значылася, што кватэра залітая... вадой. Спадзяюся, гарвыканкам дацісне адпаведныя службы, і ёй правядуць поўную рааблітацыю кватэры, здэраўць падлогу, абноўяць сцены і столь, якія нацягнулі ў сябе страшэнны смурод, затым кампенсуюць страты. Я зараз пра іншае.

Пра час суседзі паўшэптам ёй паведамілі, што сусед, які гучней за ўсіх крычаў на яе і вінаваціў у тым, што пастаянна не пражывае і па гэтай прычыне не магла заўважыць аварыю адрзу, рабіў рамонт. Хутчэй за ўсё, яго рабочыя скідалі ў каналізацыю астаткі цэменту і тынкоўкі, якія і забілі трубу, што ў рэшце рэшт не вытрымала. Вядома, калі адрзу не звалілі па-рушальніка за руку, то цяпер не дакажаш яго дачыненне да аварыі. А вось сутнасць сваю гэтымі пагрозамі выдаў: хіба ён ніколі не з'езджаў на тыдзень-другі ў камандзіроўку, водпуск ці яшчэ куды.

А колькі ў нас такіх кватэранаймальнікаў, што дзень за днём, з году ў год забруджваюць каналізацыю. І гэта значыць, што ў любым доме, у любым горадзе можа адбыцца падобная аварыя.

ТАК што жыць у брудзе і стварыць яго вакол сябе падаецца прызначэннем асобных «рупліўцаў». Той, што без усялякіх згрызот сумлення спляляе ва ўнітаз бытавыя адходы, той выверне іх цэлы воз і ў лесе. У нас пакуль не запалі смеццэправод у пад'ездзе, яго перыядычна забіваў нейкімі буйнымі рэчамі, тымі ж адходамі рамонт, бо нікому не прыходзіла ў галаву, што іх трэба вынесці хоць бы на першы паверх і паставіць побач з кантэйнерам. Смеццэправод закрылі, але яны не супакойваюцца, перыядычна на ганку з'яўляецца пакет з ананімным смеццем. Ім плянота дайсці да найбліжэйшай пляцоўкі. Можна, нават не лянота, а ваўнічанае ўнутранае «я» не дае зрабіць інакш, па-людску, які і тое, хто па-ранейшаму дэманстратыўна сунецца ў транспарт, у крамы без маскі, хоць медыкі ўмоўляюць паводзіць сябе ў адпаведнасці з сітуацыяй, рабіць па-людску. Але ж каб, наводле класка, «людзмі звацца», трэба найперш імі быць.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

тва асобных індывідуумаў. Што супрацьпаставіць? Выхаванне, асвету. Скажаце, доўгі працэс. Вы ведаеце карацейшы? Але разам з тым, згодная, не варта праходзіць міма выпадкаў свінячага стаўлення да прыроды, да навакольнага, ну хоць бы неяк указваць зламьнікам. Праўда, зараз у многіх месцах, нават у лесе, сталі размяшчаць камеры відэаназірання, плакаты з заклікамі.

Вы, відаць, таксама бачылі плакаты тыпу: «Прыбіраеш дома — прыбірай і на прыродзе». Але дома таксама ўсе прыбіраюць па-рознаму. Літаральна ўчора расказалі пра выпадак, правільнай сказаць, пра няшчасце, якое спастыгла жанчыну ў адным з буйных райцэнтраў Брэсцкіны ў тым ліку з-за нехляжнага суседзяў. Уладальніца аднапакіаёвай кватэры на першым паверсе пераехала на другі канец горада з-за неабходнасці даглядаць 90-гадовую маці. Не, перыя-

ла засмечаная, жыльцы яе забілі нейкім нехарактэрным смеццем. Вось труба і не вытрымала на ўзроўні першага паверха. І ўвесь зліў каналізацыйны дзень ці два запаліў яе кватэру, якая зараз стала непрыдатнай для пражывання. Бо адкі пах пранік ва ўсе рэчы мэблі, тэкстыль і іншае. Думаю, што пазней я напішу пра гэта, калі яна адыдзе ад стрэсу, пагодзіцца расказаць падрабязна, калі выратуе сітуацыю, якую ўвяду пад кантроль гарвыканкам. Напішу, як яна па сваёй прыроднай сціпласці на фоне стрэсу не ўзяла вэрхал, не прымусіла прыбраць віноўніка аварыі (за тільня і жаравыя трубы нясе адказнасць ЖКГ, які не робіць своечасова капітальны рамонт), не запатрабавала знайсці віноўніка забруджвання, а сама, нацягнуўшы гумовыя боты і гумовыя пальчаткі, усё гэта выцягвала з кватэры вёдрамі ды шуфлямі. Як ёй спрабавалі падсунуць акт, у

Гістарычная памяць

АД «НАРАЧАНСКОЙ ГАЛГОФЫ» ДА «БАБРУЙСКАГА КАТЛА»

Больш за 50 экскурсійных маршрутаў па месцах ваеннай гісторыі распрацавалі ў БДУ

Гэта вынік рэалізацыі **прымеркаванага да Года гістарычнай памяці** практычнага турызму для замежных і беларускіх студэнтаў «Мы нашай памяці верныя». Ініцыятыва па яго запуску належыць Саюзу жанчын і кабінету-музею Беларускай культуры філалагічнага факультэта БДУ. Кіраўніком выступае прафесар **Ірына Казакова**.

Мемарыял на месцы дзіцячага донарскага лагера ў вёсцы Красны Бераг.

Ідэяна праект накіраваны на ўцягванне моладзі ў вывучэнне мінулага нашай краіны, нагляднае знаёмства і захаванне памяці аб трагічных падзеях Беларусі. Ён уключае дзясяткі экскурсійных маршрутаў па мясцінах Беларусі, дзе праходзілі

найбольш вядомыя і знакавыя ў гісторыі падзеі, звязаныя са шматлікімі ваеннымі кампаніямі, пачынаючы з 1812 года. У гэтым спісе такія незаслужана забытыя бітвы дзювох сусветных войнаў, як «Нарачанская Галгофа» (1916), «Дняпроўскі рубеж», «Лепельскі контр-

удар» (1941), «Бабруйскі кацёл» (1944). Унікальнасць распрацаваных тураў заключаецца ў іх арыентацыі на студэнтаў і падачы матэрыялаў з уплікам узросту. Экскурсіі вытрыманы ў адзінай тэматыцы, разлічаны на ўкараненне ў розныя праграмы па патрыятычным

выхаванні моладзі, турыстычнай і культуралагічнай практыцы і могуць быць рэкамендаваны як для самастойнага праходжання, так і для арганізаваных турыстычных груп. Акрамя таго, шмат якіх маршрутаў з'яўляюцца аўтарскімі і малавядомымі. Сярод іх — «Забытая спадчына «вялікай» вайны». Маршрут прысвечаны падзеям Першай сусветнай вайны, а менавіта бітве з удзелам жаночага батальёна смерці каля вёскі Наваспласк у Гродзенскім раёне. Ім камандавала Марыя Бачкарова, адзіная жанчына, якая валодала званнем пўнагна Георгіеўскага кавалера. Да гэтага часу бачныя сляды ад нарадаў на сценах храма Спаса-Праабражэнскай царквы.

Цэнтральнае месца ў праекце адводзіцца хроніцы Вялікай Айчыннай вайны. Акцэнт зроблены на цікавых і забытых фактах. Многія туры эмацыянальна складаныя, адкрываюць новыя дэталі масавага знішчэння людзей. Такой экскурсіяй з'яўляецца «Прыціскі і пакланіцца»: яна ўключае нацыянальна-ваенна-мемарыяльны комплекс у месцы лагера смерці ў пасёлку Азарычы і дзіцячага донарскага лагера ў вёсцы Красны Бераг.

Для распрацоўкі маршрутаў супрацоўнікамі БДУ было праналізавана і апісана больш за 500 аб'ектаў: гэта мемарыяльныя комплексы ў гонар загінулых воінаў-вызваліцеляў і абаронцаў Айчыны, месцы былых нацысцкіх лагераў смерці,

помнікі, музеі, рэканструкцыі ваенных і партызанскіх лагераў, ваенныя ўмацаванні, фартыфікацыйныя ансамблі, змялкі, доты, ваенныя ўмацаванні і г. д. Вывучана літаратура, гістарычныя, дакументальныя і архіўныя матэрыялы, якія знаходзяцца ў адкрытым доступе.

У перспектыве інфармацыя аб экскурсіях плануецца перавесці на кітайскую і англійскую мовы. На дадзеным этапе ўсе матэрыялы практычна ўкараняюць у навуковы працэс выкладання дысцыплін «Гісторыя культуры краіны вывучаемай мовы», «Гісторыя культуры Беларусі», «Фалькларыстыка», «Гісторыя і тэорыя сусветнай культуры» і іншыя.

Надзея **НИКАЛАЕВА**.

АТАВА Ў АБЛОЗЕ

Чаму разбушавалася Канада?

Паліцыя Атавы запытала і атрымала падмацаванне для супрацьстаяння тым, хто пратэстуе супраць каранавірусных абмежаванняў. Пра гэта днямі паведаміў шэф паліцыі канадскай сталіцы Пітэр Слолі, перадала The Guardian. «Мы не толькі разгортваем усе даступныя рэсурсы нашай паліцыі кожны дзень, але таксама запыталі і атрымалі дадатковых афіцэраў і рэсурсы ад Каралеўскай канадскай коннай паліцыі, правінцыйнай паліцыі Антарыа і многіх іншых муніцыпальных упраўленняў па ўсім Антарыа», — заявіў Слолі на прэс-канферэнцыі. Акрамя таго, кіраўнік паліцыі падкрэсліў, што разглядаюцца ўсе метады барацьбы з сітуацыяй, якая склалася: ад перагавораў да прымянення сілы. Масавыя пратэсты дальнабойшчыкаў працягваюцца ў паўночнаамерыканскай краіне ўжо амаль два тыдні. Хвалеванні ахапілі ўсю краіну, тысячы грузавікоў заблакіравалі аўтастрады, якія вядуць да парту і граніцы з ЗША, паралізавана Атава. Чаму разбушавалася Канада?

КАЛОНА СВАБОДЫ

Дальнабойшчыкі рушылі з Ванкувера да Атавы (адлегласць паміж гарадамі пераўважае 4,3 тысячы кіламетраў) 23 студзеня пад лозунгам «Калона свабоды» (Freedom Convoy 2022). Кіроўцы грузавікоў патрабуюць адмяніць пакет антыковідных абмежавальных мер, які ўступіў у сілу 15 студзеня. Згодна з новым распарадкам, які зацвердзіў урад Канады, невакцынаваныя дальнабойшчыкі, якія вярнуліся з ЗША, павінны здаваць ПЦР-тэсты і вытрымліваць 14-дзённы каранцін. У каментарыі Toronto Sun 26 студзеня прадстаўніц руху Бенджамін Дзіхтэр заявіў, што працягласць «Калоны свабоды» складае 70 кіламетраў. Па папярэдніх ацэнках, якія згадала выданне, у акцыі бярэ ўдзел звыш 50 тысяч машын (пазней прыводзілася інфармацыя пра 70—80 тысяч вялікагрузаў).

Аналітыкі звярнулі ўвагу, што на шматлікіх кадрах, якія распаўсюджаны ў СМІ і сацсетках, канадскія дальнабойшчыкаў актыўна віталі мясцовыя жыхары. Так, намеснік дырэктара Інстытута стратэгічных даследаванняў і прагнозаў РУДН Павел Фельдман не выключыў і рэсурс rt.com, што пратэст кіроўцаў могуць масава падтрымаць канадскія грамадзяне і амерыканскія дальнабойшчыкі. «На вуліцы Атавы і іншых гарадоў могуць выйсці людзі, незадаволеныя палітыкай урада Джасціна Труда. Таксама сітуацыя не рады і дальнабойшчыкі з паўночных штаатаў ЗША. Амерыканскі бізнес таксама можа пакутае, і з высокай доляй верагоднасці кіроўцы са Злучаных Штатаў падтрымаюць сваіх канадскіх калег», — лічыць эксперт.

На спецыяльнай нарадзе сталічнай рады па пытаннях паліцэйскай службы начальнік паліцыі Атавы Пітэр Слолі канстатаваў, што «Калона свабоды» ператварылася ў масавы пратэстны рух, з якім нельга не лічыцца. Аднолькавая акцыя або дэманстрацыя праз тое, што пачалі называць «Калонай свабоды», з удзелам транспартных сродкаў з усёй Канады, істотна змяніла апазіцыйныя дзеянні», — сказаў Слолі. Паводле яго слоў, паліцыя фіксуе рост колькасці «зацікаўленых бакоў», якія заклікаюць грамадзян узяць удзел у антыўрадавальных дэманстрацыях у Атаве.

У сваю чаргу, выконваючы абавязкі намесніка начальніка паліцыі Атавы Трыш Фергюсан заявіў, што праваахоўнікі горада рыхтуюцца «да цэлага шэрагу патэнцыйных рызык». Да іх ліку ён аднёс выступленні саперніку «Калоны свабоды», «блакіраванне скрыжаванняў, умяшанне ў работу крытычна важнай інфраструктуры, незаконны і гвалтоўны дзеянні».

ПРЭМ'ЕР ЗБЕГ АД ПРАТЭСТОЎЦАЎ

Удзельнікі пратэстаў сцвярджаюць, што іх акцыі маюць выключна мірны характар. Аднак журналісты тэлерэдыёвяшчальнай карпарацыі CBC на адной з дэманстрацый прыхільніцаў «Калоны свабоды» ў правінцы Антарыа заўважылі сцяг ультраправай арганізацыі Proud Boys, які ў лютым мінулага года была прызнана ў краіне тэрарыстычнай. Больш за тое, некаторыя мітынгавыя нібыта заклікалі ажыццявіць «канадскую версію штурму Капітолія».

Аб росце агрэсіі і гвалтоўнага патэнцыялу пратэсту паведамляюць і іншыя мясцовыя СМІ. Напрыклад, тэлеканал СТВ апублікаваў вытрымкі з электроннага ліста, які быў разасланы канадскім парламентарыям. У ім гаварылася, што зламаныя спробы вывесці асабістыя даныя і адрасы заканадаўцаў. «Дальнабойшчыкі вядомыя тым, што не грэбуюць сілавымі метадамі барацьбы. Да таго ж многія з іх стамлены бясконцымі каранавіруснымі абмежаваннямі, частка ўжо пазбавілася крыніцы даходаў. Складана прадказаць развіццё абстаноўкі, але, па меншай меры, сутыкненне з прадстаўнікамі праваахоўных органаў — гэта цалкам рэалістычны сцэнарыі», — лічыць Павел Фельдман. Як ён мяркуе, дадатковым раздражняльным фактарам у сітуацыі з «Калонай свабоды» стала пазіцыя прэм'ер-міністра, які ў рэзкай форме адмовіўся ісці на саступкі дальнабойшчыкам. «Маргінальная меншасць людзей, якія рухаюцца да Атавы, выказваюць свае непрыемныя погляды, не ўяўляе пазіцыі канадацаў, якія падтрымліваюць адно аднаго, якія ведаюць, што прытрымліванне навукі і гатоўнасць абараніць адно аднаго — найлепшы спосаб і далей гарантаваць нашы свабоды, нашы правы, нашы каштоўнасці як краіны», — сказаў Джасцін Труда, выступаючы перад журналістамі 26 студзеня, калі шматкіламетровы

вая калона яшчэ рухалася па краіне да Атавы.

Прэзідэнт Цэнтра стратэгічных камунікацый Дзмітрый Абзалаў адзначыў rt.com, што канадскі прэм'ер дарма недаацэньвае маштаб пратэснага руху. «На мой погляд, Труда спадзяецца, што ўсе абдыдзецца, хоць у складзенай сітуацыі ёсць і яго віна. У яго добрыя адносіны з Джо Байдэнам, і ён вырашыў сінхранізаваць антыковідную палітыку са Злучанымі Штатамі, дзе цяпер уводзяцца вельмі жорсткія абмежавальныя меры», — заўважыў эксперт.

Размаўляючы з пратэстоўцамі Джасцін Труда не планаваў першапачаткова. Напярэдадні прыбыцця «Канвою свабоды» ў Атаву ён паведаміў, што сыходзіць на самаізольцыю, паколькі ў аднаго з яго дзяцей быў дыягнаставаны каранавірус. На мільнях выхадных 50-гадоў прэм'ер разам з сям'ёй проста збеглі са сталічнай рэзідэнцыі ў невядомым напрамку. Паведамлялася, што з меркаванняў бяспекі яны з'ехалі за горад. 31 студзеня, калі многія пратэстоўцы пакінулі Парламенцкі ўзгорак у Атаве, аказалася, што стаючы тэст выявіўся і ў самога канадскага прэм'ера.

Між тым пратэст быў падтрыманы шэрагам палітычных чж-кавагавікоў. Пасля таго як акцыя набыла нацыянальны характар (за першы тыдзень, паведамляюць арганізатары, канадцы ахвяравалі суму, эквівалентную \$4,4 млн), у яе падтрымку выказаўся рэспектабельны прадстаўнік канадскай палітыкі — лідар кансерватараў Эрын О'Тул. «Канвой свабоды»,

нядаўна назвала адной з галоўных прычын рэкорднага скачка інфляцыі. Пагаршэнне эканамічнай сітуацыі ў краіне, хутчэй за ўсё, стала галоўным матывам для пераносу парламенцкіх выбараў, запланаваных на кастрычнік 2023 года, на верасень 2021 года, прычым гэтым не перашкодзіла чарговая хваля каранавіруса ў краіне. Джасцін Труда растлумачыў дэцымонавыя выбары неабходнасцю атрымання яго Ліберальнай партыі большасці ў парламенце для барацьбы з пандэміяй і аднаўлення эканомікі. Аднак вынікі для лібералаў аказаліся яшчэ горшымі, чым на федэральных выбарах 2019-га, калі яны страцілі парламенцкую большасць, хоць і здолелі застацца ва ўладзе.

Група Canada Unity, якая ўдзельнічала ў арганізацыі «Канвою свабоды», прадставіла мемарандум з умовамі да ўлад: адмяніць усе патрабаванні па абавязковай вакцынацыі, вярнуць работу грамадзянам, звольненым з-за адмовы вакцынавацца, адмяніць усе штрафы, накладзеныя за невыкананне абмежаванняў. Раней незадаволеныя дзеяннямі ўрада заявілі, што каранавірусныя абмежаванні парушаюць канстытуцыю краіны, асобна нагадаўшы Джасціну Труда, што каля вытокаў сьняжняга канстытуцыйнага ўладкавання краіны стаяў не хто іншы, як яго бацька П'ер Труда, прэм'ер-міністр Канады ў 1968—1979 гадах. «Гэта не рух супраць вакцынацыі, гэта рух за свабоду», — так фармуляваў праграму-максимум некаторыя ўдзельнікі пратэстаў. Да таго моманту, калі «Канвой свабоды»,

заявіў ён напярэдадні прыбыцця калоны ў Атаву, ператварыўца ў сімвал стомленасці і раз'яднання, што зараз назіраюцца ў краіне.

АПОШНЯЯ КРОПЛЯ

З дэклацыі, якую распаўсюдзілі ўдзельнікі «Канвою свабоды», можна зрабіць выснову, што патрабаванне абавязковай вакцынацыі для дальнабойшчыкаў, якія перасякаюць граніцу з ЗША, — гэта апошняя кропля ў тузіне праблем, якія збіраліся. «Ужо больш за год ланцужок паставак тавараў знаходзіцца ў хаатычнай бязладзіцы з-за таго, што ўлады розных правінцый Канады накладваюць драконаўскія абмежаванні, якія не маюць нічога агульнага са свабодай перамяшчэння, на дзелавую актыўнасць і ўсю канадскую эканоміку», — адзначаецца ў рэлізе «Канвою свабоды». Той факт, што канадскі пратэст узначалі менавіта дальнабойшчыкі, не выклікае здзіўлення, адзначаў eadaily.com. Праблемы з ланцужкамі паставак статыстычнае ўпраўленне Канады

які стартваў з правінцы Альберта на паўночным захадзе краіны, дабраўся да цэнтральнай правінцы Антарыа, стала відавочна, што незадаволенасць яго прыхільнікаў далёка не абмяжоўваецца каранавіруснымі абмежаваннямі. Мэтай пратэсту з'яўляецца роспуск урада, заявіў Джэйсан Лафейс, арганізатар акцыі ў Антарыа ад Canada Unity.

НА МЯЖЫ КРЫЗІСУ

Эксперты не выключваюць, што пратэсты ў Канадзе могуць прывесці да негатывіўных сацыяльна-эканамічных наступстваў, якія, у сваю чаргу, паўплываюць на палітычную сітуацыю ў краіне. Павестка Канадскага альянсу грузавікоў, стартваўца са Злучанымі Штатамі рэгулярна перасякаюць каля 160 тысяч кіроўцаў. У сувязі з новымі абмежаваннямі з рысай можа быць знята да 32 тысяч чалавек. Пры гэтым дэфіцыт дальнабойшчыкаў у галіне яшчэ да прыняцця новых правілаў ацэньваўся альянсам у 18 тысяч чалавек.

Як паведамляе Reuters, аўтамабільныя грузаперавозкі маюць вялікае значэнне для забеспячэння бесперабойнай транспарціроўкі тавараў праз амерыканска-канадскую граніцу. Больш за дзве трэці грузаабароту паміж дзюйма краінамі ажыццяўляецца менавіта за кошт дальнабойшчыкаў. Агенцтва адзначае, што цяжкая сітуацыя ў сектары аўтамабільных грузаперавозак Канады можа прывесці да росту цен на паліва і паслужыць драйверам далейшага росту інфляцыі, якая і без таго пабіла ў краіне 30-гадовы максимум, да сяняўшчы ў снежні мінулага года аднакі 4,8 працента.

«Сама вялікая небяспека гэтай сітуацыі ў дальнабойшчыкамі ў тым, што прылаўкі канадскіх крам могуць імяцца апусцець. Фактычна гэта будзе азначаць наступленне сур'ёзнага сацыяльна-эканамічнага крызісу, які можа перарасці ў масавыя антыўрадавныя палітычныя хвалеванні, аж да адстаўкі дзейнага ўрада», — падкрэсліў Павел Фельдман.

Раней у сваім выступленні Труда заявіў, што недахоп тавараў у канадскіх крамах — вынік збоў ў глабальным ланцужку паставак, выкліканага пандэміяй COVID-19, а не пратэстаў дальнабойшчыкаў. «Заявы Труда не вельмі падобныя на словы лідара дзяржавы, якая займае вядучыя месцы ў міжнародных рэйтынггах эканамічнага развіцця. Ён адмаўляе зусім відавочныя праблемы і не жадае прызнаваць, што ўрад перастаўся з абмежавальнымі мерамі, якія становяцца стрэлам у нагу ўласнай эканоміцы», — перакананы намеснік дырэктара Інстытута стратэгічных даследаванняў і прагнозаў РУДН.

На думку Дзмітрыя Абзалава, Труда адмаўляецца прызнаваць неразумнасць новага пакета абмежавальных мер, асцерагаючыся, што гэтым скарыстаюцца кансерватары. Таксама, як лічыць эксперт, прэм'ер-міністр Канады не хоча пасаць адносіны з Байдэнам, які з'яўляецца прыхільнікам жорсткіх антыковідных рашэнняў. «Гінараваць рост пратэснага руху немагчыма. Але ў гэтай сітуацыі Труда, відаць, разлічвае пераседзец, не ісці на саступкі, дачакацца, калі пратэсты пойдуч на спад», — падкрэсліў эксперт.

Салідарнае з пазіцыяй кансерватараў выданне Toronto Sun канстатавала, што першапачаткова здарэння было нежаданне палітыкаў прыслухоўвацца да меркавання людзей: дэманстрацыяна самаізаляваўшыся падчас мітынгаў у Атаве, Джасцін Труда толькі яшчэ больш падзяліў нацыю. «Праўда ў тым, што многім канадцам цяпер цяжка, — адзначыла Toronto Sun ў рэдакцыйным каментарыі. — За апошнія два гады людзі панеслі вялікія страты — як непасрэдна з-за каранавіруса, так і з-за негатывіўных наступстваў лакудаў і іншых мер. Збольшага праблема заключаецца ў тым, што палітыкі зольныя разглядаць пандэмію толькі праз прызму палітычнай стратэгіі, засяродзіўшыся на выніках аптытану і галасавання на выбарах. Аднак выклікі апошніх двух гадоў былі якімі заўгодна, толькі не палітычнымі — гэта глыбока чалавечая гісторыя».

Захар БУРАК.

«ЗАЛАТАЯ ПАРА ЖЫЦЦЯ» АБО «СТАРАСЦЬ НЕ РАДАСЦЬ»?

Як зберагчы пажылых людзей ад стрэсу

Мы жывём у эпоху стрэсаў. І адзін з галоўных фактараў стрэсу сёння — пандэмія каранавіруса, якая аказвае ўплыў не толькі на фізічнае здароўе, але і на псіхалагічны стан. Асабліва разбуральнае ўздзеянне пастаяннай трывогі — на людзей сталага ўзросту. Як зберагчы старэйшае пакаленне вашай сям’і ад стрэсу і дапамагчы звесці да мінімуму наступствы? Пра гэта мы запыталі ў галоўнага геранта лага Беларусі Людміла Жылевіч.

Стрэс негатыўна ўплывае на чалавека ў любым узросце, але па меры старэння адбываецца зніжэнне адаптацыйных магчымасцяў нашай псіхікі, адзначаюць медыкі.

— У сталым узросце адаптацыйныя механізмы спрацоўваюць не так эфектыўна, і стрэсавы фактар больш разбуральны для псіхікі і для арганізма ў цэлым, — падкрэслівае Людміла Жылевіч. — Напрыклад, у чалавека з артэрыяльнай гіпертанзіяй стрэс выклікае разкае павышэнне ціску, якое вельмі дрэнна зніжаецца прэпаратамі ў звычайных дозах. І калі стрэс раптоўны, скачок ціску можа прывесці да развіцця такіх непажаданых наступстваў, як інсульт або інфаркт.

Пажылыя людзі, кажа галоўны геранталаг, патрабуюць асабліва беражлівых адносін. Калі вам неабходна паведаміць блізкаму старэйшага ўзросту нейкую негатыўную інфармацыю, вельмі важна яго, як кажуць у народзе, «падрыхтаваць», каб удар не стаў раптоўны. Арганізм пажылага чалавека павінен паспець уключыць адаптацыйныя механізмы, якія дазваляюць яму перажыць гэты стрэс.

АДЗІНОТА — ШЛЯХ ДА СТАРЭННЯ

Твіндэмія (адначасова ўсплёск дзвюх пандэмій, грыпу і ковіду), а таксама навіны, звязаныя з COVID-19 (новыя штамы і эпідэміялагічная сітуацыя ў цэлым), — сёння адна з галоўных крыніц стрэсу для пажылых людзей.

«Каб пазбегнуць адчування адзіноцты і пакінутасці, пажылому медыкі раіць, напрыклад, пачаць пісаць мемуары — выкладаць свае думкі на паперы».

— Калі казаць пра ковід-інфекцыю, сёння мы прыйшлі да наступнай няпростай сітуацыі. Міністэрства аховы здароўя цалкам абгрунтавана кажа аб неабходнасці эпідэміялагічнага дыстанцыравання пажылых людзей, якія ўваходзяць у групу рызыкі цяжкага цяжэйшага інфекцыі. Мы рэкамендуем людзям старэйшага ўзросту абмежаваць кантакты. Але гэта не значыць, што яны павінны цалкам ізаляваць сябе ад жыцця ў сценах сваіх дамоў.

Між тым многія людзі старэйшага ўзросту зразумелі гэтую рэкамендацыю як неабходнасць знаходжання ў поўнай сацыяльнай ізаляцыі. І гэта значна пагоршыла кагнітыўныя магчымасці пажылых грамадзян, адзначае спецыяліст.

— У многіх людзей сталага ўзросту страх заражэння прывёў

да ўпэўненасці, што любы кантакт павінен стаць прычынай хваробы. Пры гэтым адзіноцты і сацыяльная ізаляцыя спрыяюць хуткаму развіццю сіндрому старэчай астэніі — паталагічнаму старэнню. Пакуюць не толькі сэрца, лёгкія і іншыя органы, але ў першую чаргу і псіхічная сфера — адбываецца зніжэнне кагнітыўных функцый, і тая дэменцыя, першыя прыкметы якой маглі з’явіцца ў чалавека яшчэ праз 10—12 гадоў, з’яўляюцца пра сябе «на поўны голас».

Хуткаму старэнню і развіццю дэменцыі ў перыяд пандэміі ў пажылых людзей спрыяе таксама зніжэнне фізічных нагрузак.

— Ізаляваўшыся ў сваіх кватэрах, многія пажылыя людзі практычна перасталі рухацца. Між тым існуе прамая ўзаемасувязь: зніжэнне фізічнай актыўнасці запускае механізмы развіцця дэменцыі. Гаворка ідзе нават не аб зарадцы, а аб элементарных прагулках на свежым паветры — яны зніклі з жыцця многіх 3-га бозі «падхапіць вірус».

Стрэс сёння немінучы: усе мы хвалюемся аб тым, каб не захварэць, каб не хварэлі нашы блізкія. Але адмова ад фізічных нагрузак у любым узросце (і асабліва ў пажылым) вядзе да таго, што гэты стрэс пераходзіць у хранічны стан. А хранічны стрэс — шлях да дэпрэсіі, з якой чалавеку ўжо не пад сілу выбрацца самастойна, падкрэслівае суразмоўца.

Яшчэ адзін вынік недахопу руху, які прыводзіць у рэчце рэшт да ўзмацнення стрэсу, — праблемы са страваваннем. Адсутнасць фізічнай актыўнасці вядзе да пагаршэння перыстальтыкі кішчэчніка. Таму так важна пры зніжэнні рухальнай актыўнасці перагледзець рацыён пажылага чалавека і ўключыць у яго больш лёгкія, нізкакаларыйныя прадукты, што паляпшаюць работу кішчэчніка.

Як дапамагчы пажылым перажыць перыяд пандэміі? Вельмі многае залежыць ад тых, хто знаходзіцца побач з ім.

— Навіны, якія вы прыносіце пажылому, павінны быць дастаткова пазітыўныя. Не варта распавядаць бацькам пра падзеі, якія вас усурывожылі, і ўжо дакладна не вельмі вывальваць на іх увесь негатыў, які вы назапасілі за дзень. У размове з блізкімі і сябрамі, як правіла, абмяркоўваюцца навіны негатыўнага характару — гэта асаблівае чалавечы псіхалогіі. Але пажылому чалавеку дастаткова і таго, што ён пачуе па тэлевізары. Паспрабуйце прынесці дадому хоць бы адну добрую навіну, якая стала б дамінантнай і пераклалася думкі

пажылому чалавеку ў пазітыўнае рэчышча.

Бывае, што вы не ў сілах маўчаць — вам неабходна падзяліцца з мамай ці бацькам тым, што вас трывожыць. Што ж, любую інфармацыю можна падаць па-рознаму. Кажучы пра той жа ковід, можна згадаць і прыклады ўдалага выздараўлення каго-небудзь са сваіх калег або пахвальці пажылага сваяка: «Ты ў мяне яшчэ малайчына, мы не захварэем! А калі раптам захварэем, то справімся!»

ПОСТКОВІДНЫ СІНДРОМ

Ковід — найцяжэйшая інфекцыя, але небяспечная яна яшчэ і наступствамі. Пасля выздараўлення ад каранавіруса многія пакуюць у тым ліку ад стрэсу: апатыя, зніжэнне настрою, дэпрэсія — адны з прызнаных ускладненняў. Асабліва цяжка бывае вярнуцца да нармальнага жыцця пажылым людзям.

— У перыяд ковіду і пасля перанесенай інфекцыі людзі, асабліва пажылыя, адчуваюць недахоп кіслароду. Пры нізкай насычанасці крыві кіслародам у першую чаргу пакуюць мозг, і на фоне кіслароднай недастатковасці ў пажылых узнікаюць праблемы,

— Гэтыя практыкаванні ёсць на сайтах устаноў Міністэрства аховы здароўя, у прыватнасці на сайце Рэспубліканскага шпітала інвалідаў ВAB імя Машэрава. Дыхальная гімнастыка ўключае ў тым ліку і механізмы аховы ад стрэсу, насычае кроў кіслародам і забяспечвае прыток кіслароду да клетак мозгу.

Найбольш цяжка «постковідная» сітуацыя для пажылага чалавека ўзнікае, калі хвароба забрала жыццё аднаго з партнёраў у пары.

— Сіндром гаравання вельмі цяжка для чалавека ва ўзросце. Таму побач з ім абавязкова павінен быць той, хто зможа хоць ненадоўга адцягнуць увагу ад цяжкіх думак.

Часам, кажа спецыяліст, у пажылых людзей стрэс не праяўляецца ніякімі сімптомамі, акрамя адмовы ад ежы.

— Калі вы прывозіце прадукты пажылому, і ў наступны свой прыезд бачыце іх у халадзільніку некрынутымі, а каструлі — пустымі — гэта падстава разабрацца ў стане блізкага. Магчыма, стрэс ужо перайшоў у больш цяжкую форму. Калі гэтага не адбываюцца, вельмі важна наладзіць яго харчаванне — хоць бы маленькімі порцы-

выклікае пачашчанае сэрцабіццё, вы перасталі пазітыўна рэагаваць на раней важныя для вас рэчы, адчуваеце апатыю і зніжэнне апетыту) — неабходна звярнуцца да геранталага або ўчастковага ўрача.

І памятайце: сацыяльная дапамога сама па сабе — адзін з фактараў стрэсу. Каб пазбегнуць адчування адзіноцты і пакінутасці, пажылому медыкі раіць, напрыклад, пачаць пісаць мемуары — выкладаць свае думкі на паперы. Дапаможа таксама арт-тэрапія: многія пажылыя людзі пачынаюць займацца жывапісам або суправаджаюць сваё жыццё музыкой. Гэта магчыма скаціць унутранае псіхалагічнае напружанне. Паспрабуйце ўключыцца ў інфармацыйную прасторы, кажа спецыяліст. Можна выкарыстоўваць сацыяльныя сеткі для бяспечных зносін з сябрамі і сваякамі. Гэты метад знізіць уплыў ізаляцыі, даць магчымасць абмеркаваць свае трывогі або пераклучыцца, напрыклад, на шахматную партыю анлайн. Дапаможа таксама любая інтэлектуальная дзейнасць: чытанне кніг, курсы, хобі.

— Замыкацца ў сабе нельга: сацыяльная ізаляцыя — у тым ліку і фактар зніжэння імуннай аховы, — падкрэслівае Людміла Жылевіч.

Дык ці варта пажылым людзям знаходзіцца толькі дома?

— На жаль, ковід застаецца з намі, і ўсім трэба будзе жыць ва ўмовах пандэміі яшчэ доўгі час. Вытрымліваць сацыяльную дыстанцыю пры наведванні грамадскіх месцаў пажылым неабходна. Але гэта не значыць, што трэба схавалася ў чатырох сценах. Кантактуеце з роднымі, гуляйце на свежым паветры, надзеўце маску і сядзіце ў музеі (напрыклад, раніцай ці днём, калі наведвальнікаў там няма), не адмаўляйце сабе ў задавальненні пабываць на дэбным сеансе ў кіно ці наведваць тэатр — проста выбіраць аптымальны час, калі рызыка заразіцца будзе меншая.

Часам, кажа суразмоўца, сімптомы стрэсу і дэпрэсіі ў пажылых могуць быць лабачнымі эфектамі медыкаментознай тэрапіі.

— Адмова ад ежы, апатыя і абьякаваць — падстава ў першую чаргу правесці рэвізію тых прэпаратаў, якія прымае пацыент старэйшага ўзросту. Асабліва калі яны былі прызначаны ндаўна. Нярэдка перагляд дазіровак або адмова ад нейкіх прэпаратаў абнаўляе чалавека, і пазней ён успамінае свой стан проста як непрыемныя жыццёвыя эпізоды.

А ў цэлым, падкрэслівае Людміла Жылевіч, псіхалагічны стан пажылых — гэта зваротная рэакцыя, адлюстраванне клопату або абьякаваць да іх з боку блізкіх. Стрэс і дэпрэсія пасляляюцца ў іх душы, калі яны адчуваюць сябе пакінутымі, калі іх жыццём не цікавяцца і ніхто не падставіў ім плячо. А «лячыць» стрэс у першую чаргу трэба добрымі словамі, увагай і клопатам. Менавіта яны робяць «восеню жыцця» блізкага залатым часам. А не той старасцю, якая «не радасць».

Аляксандра АНЦЭЛЭВІЧ.

Извещение о проведении 22 февраля 2022 года повторных торгов с условиями по продаже жилых помещений (квартир), принадлежащих ОАО «Минский домостроительный комбинат»

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)			
№ предмета торгов	Наименование, характеристики и местонахождение продаваемого имущества	Начальная цена, бел. руб.	Размер задатка, бел. руб.
1	Квартира по адресу: г. Минск, пр-т Партизанский, 71Б-5 (2-й этаж, двухкомнатная, общая площадь – 67,4 кв. м, общая площадь по СНБ – 70,0 кв. м, инвентарный номер 500/D-798812536); машино-место по адресу: г. Минск, пр-т Партизанский, 71Б-106 (1-й подземный этаж, площадь – 17,5 кв. м, инвентарный номер 500/D-798812780)	199 865,64	5 000,00
2	Квартира по адресу: г. Минск, пр-т Партизанский, 71Б-48 (1-й этаж, двухкомнатная, общая площадь – 65,4 кв. м, общая площадь по СНБ – 68,0 кв. м, инвентарный номер 500/D-798812579); машино-место по адресу: г. Минск, пр-т Партизанский, 71Б-151 (1-й подземный этаж, площадь – 17,0 кв. м, инвентарный номер 500/D-798812825)	203 707,71	5 000,00
3	Квартира по адресу: г. Минск, пр-т Партизанский, 71Б-69 (6-й этаж, двухкомнатная, общая площадь – 63,5 кв. м, общая площадь по СНБ – 66,1 кв. м, инвентарный номер 500/D-798812600); машино-место по адресу: г. Минск, пр-т Партизанский, 71Б-164 (1-й подземный этаж, площадь – 16,4 кв. м, инвентарный номер 500/D-798812838)	188 598,18	5 000,00
4	Квартира по адресу: г. Минск, ул. Бельского, 35-8 (2-й этаж, однокомнатная, общая площадь – 33,5 кв. м, общая площадь по СНБ – 33,5 кв. м, инвентарный номер 500/D-316898)	109 206,75	5 000,00
5	Квартира по адресу: г. Минск, ул. Плеханова, 56/1-223 (9-й этаж, трехкомнатная, общая площадь – 62,3 кв. м, общая площадь по СНБ – 63,8 кв. м, инвентарный номер 500/D-440229)	153 140,50	5 000,00
6	Квартира по адресу: г. Минск, ул. Неманская, 25-202 (3-й этаж, трехкомнатная, общая площадь – 77,5 кв. м, общая площадь по СНБ – 80,7 кв. м, инвентарный номер 500/D-707998017)	213 141,45	5 000,00

Продавец имущества: ОАО «Минский домостроительный комбинат», ул. Пломаренко, 43, 220015, г. Минск.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», ул. Карла Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Условия торгов:
Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов;
2. Расходы, связанные с государственной регистрацией договора купли-продажи и основанных на нем прав, оплачиваются победителем торгов (покупателем).

Торги проводятся в соответствии со ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Минский домостроительный комбинат», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, включая индивидуальных предпринимателей, внесшие задаток по соответствующему предмету торгов и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (далее – соглашение), а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц) и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении за-

датка (задатков); документы, подтверждающие полномочия представителя юридического или физического лица (для физического лица – документ, удостоверяющий личность; для представителя физического лица – документ, удостоверяющий личность представителя и нотариально заверенная доверенность, для представителя юридического лица – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица), а также при необходимости иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток (задатки) перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦББ № 527 ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBBY2X, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583, в срок, установленный для приема документов на участие в торгах (назначение платежа – задаток для участия 22.02.2022 в повторных аукционных торгах по предмету торгов № ...). Участнику, не ставшему победителем торгов (покупателем), внесенный задаток (задатки) возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. Не допускается продажа предмета торгов по начальной цене. Шаг аукциона, за исключением первого шага аукциона, устанавливается организатором торгов в фиксированной сумме, составляющей 0,20 бел. руб. Первый шаг аукциона устанавливается в фиксированной сумме, составляющей пять процентов от начальной цены предмета торгов.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только

один участник согласен приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона. В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявления на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом имущества и победителем торгов (покупателем) заключается в течение 20 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется в течение 15 календарных дней со дня заключения договора купли-продажи.

Торги проводятся **22 февраля 2022 года в 16.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционистов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с **07.02.2022 по 18.02.2022** включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.30) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

По вопросу осмотра жилых помещений обращаться по телефону: (017) 395-48-60, (044) 777-11-58.

Телефоны для справок: государственное предприятие «МГЦН» (017) 300-42-22, 365-48-36; ОАО «Минский домостроительный комбинат» (017) 395-48-60, (044) 777-11-58.

Дополнительная информация размещена на официальном сайте организатора торгов – www.mgcn.by.

Извещение о проведении конкурса на предоставление в аренду рыболовных угодий «Карьер Ореховский-2»

МАЛОРИТСКИЙ РАЙОННЫМ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫМ КОМИТЕТОМ ПРОВОДИТСЯ КОНКУРС НА ПРЕДОСТАВЛЕНИЕ В АРЕНДУ РЫБОЛОВНЫХ УГОДИЙ «КАРЬЕР ОРЕХОВСКИЙ-2»

площадью 52,51 га, карасево-линяного класса, расположенного в 18 км на юго-запад от г. Малорита, для целей промыслового рыболовства и организации платного любительского рыболовства сроком на 10 лет.

Ежегодная арендная плата за пользование рыболовными угодьями составляет 10,502 базовой величины

Порядок и условия участия в конкурсе определяются Правилами ведения рыболовного хозяйства и рыболовства, утвержденными Указом Президента Республики Беларусь от 8 декабря 2005 г. № 580.

Для участия в конкурсе необходимо представить юридическим лицам следующие документы:

- заявление о предоставлении рыболовных угодий;
- проект договора аренды рыболовных угодий;
- копию карты-схемы (части карты-схемы) соответствующих рыболовных угодий с нанесенными границами;
- комплексный план использования рыболовных угодий, с указанием необходимого земельного участка для реализации плана, запечатанный в отдельном конверте;
- биолого-экономическое обоснование, согласованное с Министерством сельского хозяйства и продовольствия и территориальными органами Министерства природных ресурсов и охраны окружающей среды, или рыболово-биологическое обоснование, имеющее положительное заключение государственной экологической экспертизы и утвержденное Министерством сельского хозяйства и продовольствия;
- копию учредительных документов юридического лица;

- письменные предложения о выполнении условий конкурса в отдельном запечатанном конверте; копию платежного поручения, квитанции или иного документа, подтверждающего внесение задатка в размере 20 % суммы ежегодной арендной платы в размере 2,1004 базовой величины на расчетный счет Малоритского районного исполнительного комитета ВУ32AKBB36043600910201000000 ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Минск, БИК АКBBBY2X, УНП 200077927 ОКПО 0062460), вносится до 9 марта 2022 г.

- подтверждение финансового состояния и возможности для выполнения комплексного плана использования рыболовных угодий.

Одним из условий заключения договора аренды будет являться включение в договор рыболовных угодий льготного любительского лова для местных жителей аг. Орехово, аг. Опущи, д. Заверьял, д. Пискавская, а также оборудование причала для лодок и мостиков, автостоянки, туалета.

Победителем конкурса считается участник, который представит лучшие предложения о выполнении условий конкурса.

Победителем конкурса или его единственному участнику сумма внесенного задатка учитывается в счет исполнения обязательств по договору аренды

рыболовных угодий, заключаемому по результатам конкурса, при плате за рыболовные угодья.

Участники конкурса, не признанные победителями конкурса, задаток будут возвращены в течение пяти рабочих дней после даты проведения конкурса.

Затраты на организацию и проведение конкурса возмещаются победителем конкурса.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с объектом.

Конкурс будет проводиться по адресу: г. Малорита, ул. Красноармейская, д. 1, 2-й этаж, каб. 23. Времени проведения 11 марта 2022 г. в 10.00.

Документы принимаются со дня публикации извещения по адресу: г. Малорита, ул. Красноармейская, д. 1, 2-й этаж, каб. 22) с 9.00 по 16.30, обед с 13.00 до 14.00, по рабочим дням до 9 марта 2022 г.

По вопросам проведения и участия в конкурсе следует обращаться в управление по сельскому хозяйству и продовольствию Малоритского райисполкома (т. (8-1651) 2 01 06 или по адресу: г. Малорита, ул. Красноармейская, д. 1, 2-й этаж, каб. 22) с 9.00 по 16.30, обед с 13.00 до 14.00.

Гомельский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении 10 марта 2022 г. в 10.00 открытого аукциона по продаже одним лотом объектов недвижимости – трех складских помещений, принадлежащих открытому акционерному обществу «Коралл» на праве собственности

Лот №1	Складское помещение, инв. № 350/D-167486.	
	Назначение: складское помещение. Общая площадь 330,8 кв. м	Складское помещение, инв. № 350/D-167390.
	Назначение: складское помещение. Общая площадь 265,8 кв. м	Складское помещение, инв. № 350/D-167467.
	Назначение: складское помещение. Общая площадь 90,7 кв. м.	Помещение сдаётся в аренду сроком по 05.07.2024 г.
	Местонахождение: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Лепешинского, 7. Изолированные нежилые помещения расположены в одноэтажном здании и инв. № 350/С-50064, 1970 года постройки	
	Начальная цена лота: 151 581,60 руб. (в т. ч. НДС по ставке 20 %). Задаток: 7 579,08 руб. (в т. ч. НДС по ставке 20 %)	

Земельный участок для обслуживания здания, в котором расположены изолированные помещения, на праве аренды (доля в праве аренды 189/500) площадью 0,1990 га с кадастровым номером 34010000002004711. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь

Шаг аукциона – 5 %. Место проведения аукциона: г. Гомель, ул. Артема, 23, каб. 1.1. Заявления на участие в аукционе с приложением необходимых документов принимаются по адресу: г. Гомель, ул. Артема, 23, 2-й этаж, каб. 2-6 по рабочим дням с 9.00 до 12.00 и с 13.00 до 16.00 по 09 марта 2022 г. включительно. Подача документов по почте не допускается. Заявления, поступившие позже установленного срока, не рассматриваются. В аукционе имеют право участвовать юридические и физические лица, а также индивидуальные предприниматели, своевременно подавшие заявление на участие в аукционе с приложением необходимых документов, внесшие задаток по заявленному лоту до подачи заявления и прошедшие заключительный этап регистрации участия в аукционе до 09 марта 2022 г. Аукционные торги проводятся в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь и Положением о порядке организации и проведения аукционов, утвержденным Организатором торгов.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену на аукционе; лицом, приравненным к победителю, признается единственный зарегистрировавшийся участник, выразивший согласие купить Объекты по начальной цене, увеличенной на 5 %.

При подаче заявления участник должен иметь: 1) копию платежного документа с отметкой банка, подтверждающей внесение задатка для участия в аукционе; 2) физическое лицо – паспорт; представитель физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность; представитель юридического лица (резидента РБ) – паспорт (руководитель) – копию документа о назначении (полномочия) доверенность на участие в аукционе и подписание документов, копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации юридического лица и лиц подчиненных для завершения их копий организатором аукциона; представитель юридического лица (нерезидента РБ) – легализованные в установленном порядке доверенность на участие в аукционе и подписание документов (руководитель – копию документа, подтверждающего назначение (полномочия), копии учредительных документов и выписку из государственного (торгового) реестра юридических лиц страны происхождения (выписка должна быть датирована не позднее шести месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса юридического лица в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, а также документ о назначении (полномочия) или иной кредитно-финансовой организацией; с нотариально удостоверенными переводами на белорусский (русский) язык. В случае отсутствия у физического лица текущего счета необходимо его открыть и при себе иметь все данные по счету. Задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления на р/с ВУ49AKBB30120000101350000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Гомель, БИК АКBBBY2X. Получатель платежа – Гомельский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 401166490, инвентарный номер лота: задаток для участия в аукционе по лоту №1 согласно извещению в газете «Звязда» от 05.02.2022 г.

Задаток, уплаченный участником аукциона, ставшим победителем (лицом, приравненным к победителю), будет засчитан в счет окончательной стоимости Объектов. Задаток, уплаченный участником аукциона, не ставшим победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю), Организатор торгов возвращает безналичным платежом на их счета в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Победитель торгов (лицо, приравненное к победителю) обязан: в течение 3 рабочих дней после подписания протокола о результатах аукциона уплатить Организатору аукциона вознаграждение по результатам аукциона в размере 3 % от окончательной цены продажи Объектов; в течение 10 календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона заключить с Продавцом договор купли-продажи Объектов; в сроки согласно заключенному договору купли-продажи выплатить Продавцу стоимость Объектов, сформированную в установленном порядке. Если между Продавцом и Победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона) в течение срока, установленного для заключения договора купли-продажи Объектов, не будет достигнута договоренность по срокам и порядку оплаты Объектов, такая оплата должна быть произведена в течение 30 календарных дней с момента заключения договора купли-продажи Объектов

Организатор: Гомельский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гомель, ул. Артема, 23, тел.: +375 232 32 46 47; 32-18-95; +375 29 170-46 47. Сайт: ino.by • e-mail: auction-gino@gino.by Продавец: ОАО «Коралл», г. Гомель, ул. Лепешинского, 7, тел.: +375 232 25-64-22; +375 44 588-63-34.

04 марта 2022 года в 12.00 СОСТОИТСЯ ОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ОАО «НеоТрейдЗапад»

по адресу: г. Гродно, ул. Гаспадарчана, 8, тел. (80-152) 55 89 98.

С повесткой дня собрания акционеры могут ознакомиться с 18 февраля 2022 г. с 9.00 до 17.00 по адресу: г. Гродно, ул. Гаспадарчана, 8, каб. 205.

Перечень вопросов по повестке дня общего годового собрания акционеров утвержден Протоколом наблюдательного совета № 8 от 25.01.2022. В ПОВЕСТКЕ ДНЯ РАССМОТРЕНЫ ВСЕХ ОСНОВНЫХ ВОПРОСОВ ПО ИТОГАМ ФИНАНСОВО-ХОЗЯЙСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОБЩЕСТВА ЗА 2021 ГОД.

Формирование списка владельцев ценных бумаг для регистрации участников собрания будет составлено по состоянию на 16.02.2022 г. Заккрытие реестра акционеров 16.02.2022 г.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ – Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП» 10 марта 2022 г. в 14.00 проводит торги по продаже следующих объектов

№ л/п	Номенклатурный номер	Наименование объекта продажи	Начальная цена продажи с учетом НДС 20 %, белорусских рублей	Задаток, белорусских рублей
Лот №1		Вал с колесом 4212.31.300, 6/у, масса 24 080 кг – 1 шт.	46 320,00 (сорок шесть тысяч триста двадцать рублей 00 копеек)	4632,00 (четыре тысячи шестьсот тридцать два рубля 00 копеек)
Лот №2	2401124	Сборка вала 4201.12.310.0, новый масса, 17 660 кг – 1 шт.	79 080,00 (семьдесят девять тысяч восемьдесят рублей 00 копеек)	7908,00 (семь тысяч девятьсот восемь рублей 00 копеек)
Лот №3		Быстроходный вал 4001.64.051.2, новый, масса 6500 кг – 1 шт.	29 040,00 (двадцать девять тысяч сорок рублей 00 копеек)	2904,00 (две тысячи девятьсот четыре рубля 00 копеек)
Лот №4		Корпус редуктора, новый, масса 37 800 кг – 1 шт.	378 360,00 (триста семьдесят восемь тысяч триста шестьдесят рублей 00 копеек)	37 836,00 (тридцать семь тысяч восемьсот тридцать шесть рублей 00 копеек)

Собственник имущества: открытое акционерное общество «Кричевцементшифер», 213493, Республика Беларусь, Могилевская область, Кричевский р-н, Краснобродский с/с, 2, АБК в районе месторождения «Каменица», тел. +375224120909, тел. для осмотра объектов продажи +375224120914.

Организатор торгов: унитарное предприятие по оказанию услуг «Могилевское отделение Белорусской торгово-промышленной палаты», г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, сайт: mgtpp.bel.by.

Место проведения торгов: г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, к. 203, унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Лоты №№1-4 продаются без условий на торгах в форме открытого аукциона с применением метода повышения начальной цены, с шагом 5 (пять) процентов от предыдущей названной аукционистом цены. Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, представившие организатору торгов, в сроки, указанные в извещении, следующие документы: заявление на участие в торгах; копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для индивидуальных предпринимателей); доверенность представителя юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения торгов; соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения торгов (в двух экземплярах); копию платежного поручения о внесении задатка, заверенную банком. Задаток перечисляется на расчетный счет унитарного предприятия «Могилевское отделение БелТПП» р/с № ВУ55Р/СБ3012301857100000933 в «Фриобанк» ОАО, ЦББ 300 г. Могилев, БИК: Р/СБВУ2X, УНП 700016628; приоритетным лицам – предъявить паспорт; иные документы в соответствии с Положением о порядке организации и проведения торгов по продаже объектов, находящихся в собственности юридических лиц и индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь, организуемых унитарным предприятием «Могилевское отделение Белорусской торгово-промышленной палаты».

Условия регистрации, участия в торгах размещены на интернет-сайте

продава по адресу: www.mogilevci.by.
Срок заключения договора купли-продажи и победителем торгов (покупателем) – в течение 10 календарных дней после подписания торгов.

Срок оплаты предметов торгов на условиях заключенного договора купли-продажи.

Торги состоятся 10 марта 2022 г. в 14.00 по адресу: г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, к. 203, унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Срок подачи заявления: с момента выхода публикации настоящего извещения в рабочие дни с 9.00 до 12.00 и с 14.00 до 15.00 по адресу: г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, к. 104.

Последний срок подачи заявления – 09 марта 2022 г. до 12.00.

Регистрация участников торгов **10 марта 2022 г.** с 13.30 до 14.00 по адресу: г. Могилев, ул. Цюльковского, к. 104, унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Телефоны для справок: (0222) 778042, +375 0296927492 (А1).

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «МГЦН» извещает о проведении **24 февраля 2022 года аукционных торгов по продаже права заключения договоров аренды имущества в рамках 326-го открытого аукциона по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности (далее – имущество)**

№ предмета аукциона	Арендодатель имущества	Местонахождение имущества	Площадь (кв. м)	Размер коэффициента к базовой ставке арендной платы или размер арендной платы	Начальная цена права заключения договора аренды имущества/ сумма задатка (руб.)	Наименование и целевое использование имущества
40		Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, ул. Трусова, 45-1А	53,20	2,0	224,77	Помещение на цокольном этаже жилого дома под офис; организацию торговли непродовольственной и (или) продовольственной группами товаров; склад; оказание услуг (за исключением ритуальных услуг (ритуальных магазинов) и по пользованию залами игровых автоматов, компьютерных игр и физкультурно-оздоровительной деятельности); иные виды деятельности, возможные на данных площадях в жилом доме
41		Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, ул. Ватулина, военный городок № 15	46,10	3,0	194,77	Одноэтажное здание для организации торговли непродовольственной и (или) продовольственной группами товаров; оказание услуг; под офис, склад
42	УП «Жильё», тел. 8 (0177) 768532	Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, пр. Революции, 4	24,40	3,0	103,09	Помещение на первом этаже здания гостиницы под офис; организацию торговли непродовольственной группой товаров, с возможностью, при необходимости, использования части помещения под склад; оказание услуг (за исключением ритуальных услуг (ритуальных магазинов) и услуг по пользованию залами игровых автоматов, компьютерных игр и физкультурно-оздоровительной деятельности)
43		Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, пр. Революции, 33	9,60	1,0	40,56	Комната в подвале многоквартирного жилого дома под офис; организацию торговли непродовольственной группой товаров; оказание услуг (за исключением ритуальных услуг и услуг по пользованию залами игровых автоматов, компьютерных игр и физкультурно-оздоровительной деятельности); склад
44		Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, пр. Революции, 12-2	17,40	3,0	73,52	Комната на 1-м этаже жилого дома под организацию торговли непродовольственной и (или) продовольственной группами товаров, оказание услуг (за исключением ритуальных услуг (ритуальных магазинов) и по пользованию залами игровых автоматов, компьютерных игр и физкультурно-оздоровительной деятельности); офис, склад
45		Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, ул. Заводская, 476	12,80	3,0	54,08	Комната на 1-м этаже здания бани под офис; организацию торговли непродовольственной и (или) продовольственной группами товаров; оказание услуг (за исключением ритуальных услуг и услуг по пользованию залами игровых автоматов, компьютерных игр)
46	УП «Жильё», тел. 8 (0177) 768532	Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, ул. Демина, 2	24,00	3,0	101,4	Две комнаты на 2-м этаже здания блока вспомогательных служб под офис
47		Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, ул. Труда, 14	41,50	1,0	175,34	Помещение в подвале жилого дома под организацию торговли непродовольственной группой товаров; оказание услуг (за исключением ритуальных услуг и услуг по пользованию залами игровых автоматов, компьютерных игр и физкультурно-оздоровительной деятельности); склад; офис
48	Государственное объединение «Белорусская железная дорога» Военизированной охраны государственного объединения «Белорусская железная дорога», тел.: +375 (17) 225 00 05, 225 02 83	г. Минск, ул. Аннаева, 84Б, 84Б/1, 84Б/2, 84Б/3	770,7	3,0	1302,48	Комплекс объектов под производство и (или) реализацию подакцизных товаров, ювелирных изделий из драгоценных металлов и (или) драгоценных камней; осуществление лотерейной, риелторской, страховой деятельности; оказание бытовых услуг (за исключением услуг с применением коэффициента 0,4); разведение и содержание животных; осуществление полиграфической деятельности; оказание услуг по ремонту и обслуживанию автотранспортных средств, машин и оборудования; размещение пункта выдачи товаров; осуществление оптовой и розничной торговли; размещение мастерских; оказание услуг в сфере развлечений и активного отдыха; оказание услуг связи и продажи сопутствующих товаров; размещение офисных помещений; оказание услуг по реставрации мебели; хранение товарно-материальных ценностей и оборудования, за исключением взрывоопасных и легковоспламеняющихся материалов; оказание ритуальных услуг
49	УП «Минское отделение Белорусской железной дороги» Культурно-спортивный центр, тел. 225 19 08	г. Минск, ул. Чкалова, 7	1,00	8,0 БАВ	135,20	Часть зала ожидания фойе спортивного комплекса в здании Минского Дворца культуры и спорта железнодорожников под размещение кофейного автомата
50	УП «Барановичское отделение Белорусской железной дороги» Барановичская дистанция гражданских сооружений, тел. +375 163 49 53 04	Брестская обл., г. Барановичи, ул. Фроленкова, 13	2,0	4,0 БАВ	16,90	Часть пола на 1-м этаже здания вокзала «Барановичи-Полесские» под размещение кофейни самообслуживания, вендинговых автоматов

Договор аренды заключается сроком на три года. Организатор аукциона – государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6, тел. +375 (17) 360 42 22.

Аукцион состоится **24 февраля 2022 г. в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7 (зал аукцион). Прием документов и консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются **со 2 февраля 2022 г. по 18 февраля 2022 г. включительно** в рабочие дни с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.30) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. Заявления на участие в аукционе, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Ответственность за достоверность сведений, указанных в документах, предоставленных для участия в аукционе, несут лица, их подавшие.

Порядок оформления участия в аукционе:
К участию в аукционе допускаются юридические или физические лица, в том числе индивидуальные предприниматели, внесшие срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на указанный документ (расчетный) банковский счет сумму задатка по соответствующему предмету аукциона, подавшие организатору аукциона в указанных в извещении срок заявления на участие в торгах с приложением всех необходимых документов, заключившие с организатором аукциона соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (далее – соглашение), зарегистрированное в журнале регистрации заявлений. Лицу, допущенному к участию в аукционе, организатор аукциона выдает билет участника аукциона, в котором указывается порядковый номер, под которым данное лицо зарегистрировано.

Для участия в аукционе лица, желающие участвовать в нем, подают организатору заявления на участие в аукционе с приложением следующих документов:

- документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) по соответствующему предмету (соответствующим предметам) аукциона на расчетный счет BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBBY2X, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583, назначение платежа – задаток для участия в аукционе № 326 от 24.02.2022 по предмету аукциона № ____. Сумма задатка соответствует начальной цене предмета торгов;
- копия документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетель-

ствования – для юридических лиц или индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь;

- копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иной эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения – для иностранных юридических лиц.

При подаче заявления на участие в аукционе физическое лицо, в том числе индивидуальный предприниматель, желающие участвовать в аукционе, предъявляют документ, удостоверяющий личность; представитель лица, желающего участвовать в аукционе, предъявляет: документ, удостоверяющий личность; доверенность, за исключением случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем; документ, подтверждающий полномочия руководителя юридического лица (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенную выписку из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы, подтверждающие полномочия), – если юридическое лицо представляет его руководителем.

Документы, составленные на иностранном языке, должны быть заверены (предъявляться) с переводом на белорусский или русский язык (верность перевода или подлинность подписи переводчика должны быть засвидетельствованы нотариально).

Порядок определения победителя аукциона
Аукцион проводится в порядке, предусмотренном Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности, утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 № 1049 (далее – Положение).

Перед началом аукциона организатор аукциона проводит заключительную регистрацию лиц, допущенных к участию в аукционе. Заключительная регистрация представляет собой замену организатором аукциона билетов участников аукциона на аукционные номера, под которыми участники аукциона будут участвовать в аукционе. После проведения аукциона участники аукциона обязаны вернуть эти номера организатору аукциона.

Аукцион проводится аукционистом, определяемым организатором аукциона. Аукцион начинается с оглашения аукционистом правил проведения аукциона, шагов аукциона. Шаг аукциона устанавливается аукционистом в пределах от 5 до 15 процентов от предыдущей цены предмета аукциона, названного аукционистом.

Аукцион по каждому предмету аукциона начинается с объявления аукционистом наименования, места нахождения, краткой характеристики недвижимого имущества, право заключения договора аренды которого выставляется на аукцион, начальной цены, срока, на который будет заключен договор аренды. После оглашения данной информации аукционистом в соответствии с шагом аукциона объявляет первую цену предмета аукциона. Не допускается снижение предмета аукциона по начальной цене. Аукцион продолжается до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене аукционный номер поднимет только один участник аукциона. Аукционист трижды называет цену, по которой продан предмет аукциона, и объявляет о продаже данного предмета аукциона, а также сообщает номер участника аукциона, выигравшего аукцион по данному предмету аукциона (далее – победитель аукциона).

Если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, либо для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов, а такой участник признается лицом, приравненным к победителю аукциона.

Обязанности победителя аукциона (лица, приравненного к победителю аукциона):
подписать протокол о результатах проведения аукциона в день его проведения; в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона в установленном порядке перечислить на текущий (расчетный) счет арендодателя сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом внесенной им суммы задатка;

в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение (информация о затратах доводится до сведения участников перед началом аукциона);

в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона заключить с арендодателем договор аренды имущества.

Размер штрафа, уплачиваемого участником аукциона и (или) его победителем (приравненным к нему лицом) в случаях, предусмотренных законодательством

и соглашением, составляет 99 (девяносто девять) базовых величин на дату проведения аукциона.

Дополнительная информация:
базовая арендная величина (БАВ) с 01.04.2019 по 31.03.2022 составляет 16,90 рубля; наличие объекта недвижимости, право аренды которого выставлено на аукцион, в государственном списке историко-культурных ценностей по г. Минску можно уточнить на сайте Управления культуры Мингорисполкома <http://uk.minsk.gov.by/>;

возможность осмотра имущества, право заключения договора аренды которого выставлено на аукцион, обеспечивает арендодатель; организатор аукциона настоятельно рекомендует лицам, желающим участвовать в аукционе, уточнить у арендодателя возможность использования объекта под планируемые виды деятельности (в том числе с учетом требований санитарных и противопожарных норм), размеры арендной платы и коммунальных платежей, а также ознакомиться с проектом договора аренды имущества;

организатор аукциона в течение 5 рабочих дней со дня его проведения возвращает участникам аукциона, за исключением случаев, предусмотренных Положением, внесенные им задатки (сумма задатка, внесенного победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона), засчитывается при оплате им стоимости предмета аукциона);

в случае заключения договора аренды аукционистом может быть заключен исключительный с участником аукциона, ставшим победителем (приравненным к нему лицом), заключение договора аренды, целевое назначение которого предполагает осуществление предпринимательской деятельности, с субъектом, который в силу законодательства не может осуществлять названную деятельность, не допускается.

Телефоны для справок: отдел аукционов +375 (17) 360 42 22, бухгалтерия +375 (17) 366 36 58, отдел аренды +375 (17) 373 47 29.

Характеристики имущества, необходимые условия аренды и иные сведения указаны в извещении о проведении аукциона, размещенном на сайте организатора аукциона – www.mgcn.by/ (раздел «Недвижимость в аренду»); Минского городского исполнительного комитета – www.minsk.gov.by/ (раздел «ПРОДАЖА/АРЕНДА»); Минского областного исполнительного комитета – www.minsk-region.gov.by/; Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь – www.gki.gov.by/ (раздел «ПРОДАЖА/АРЕНДА ИМУЩЕСТВА»).

РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ» (Организатор аукциона) извещает о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Несвижский завод медицинских препаратов» (Продавец)

Лот № 1: склад № 1, инв. № 621/С-14513, 216 кв. м

Материальная нерухомая история-культурная каштоўнасць – Фальварак «Альба»: свіран. Мінская вобласць, Нясвіжскі раён, п. Альба, ул. Заводская, 1/1 (шыфр 612Г00065Б), без категорыі, у складзе матэрыяльнай нерухомай гісторыка-культурнай каштоўнасці категорыі 2.

Адрес: Минская обл., Несвижский р-н, Несвижский с/с, п. Альба, ул. Заводская, д. 1/11.

Обременение: ограничение (обременения) прав на недвижимое имущество, установленные в связи с присвоением ему статуса памятника историко-культурного наследия – памятник архитектуры.

Земельный участок: 624283500601000197, площадь 0,1255 га. Право постоянного пользования.

Начальная цена с НДС – 2 164,25 руб. Задаток – 216,42 руб. Шаг аукциона – 5 %.

Организатор аукциона: 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, пом. 9.
☎ 8 (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

УНП 190055182

ИНФОРМАЦИЯ

о деятельности Республиканского благотворительного фонда помощи детям «Подари надежду» за 2021 г.

Количество учредителей Фонда – 2 человека, из них 2 – физические лица. Единица измерения – тыс. руб.

Информация о стоимости имущества Фонда «Подари надежду» (далее – Фонд):

- остаточная стоимость основных средств на 31.12.2021 г. составляет 24 531 тыс. руб., в том числе:
 - автомобиль «Фольксваген Пассат» 2008 г. в – 19 000 тыс. руб. (передан в уставный фонд учредителем);
 - земельный участок общей площадью 0,25 га – 1300 тыс. руб. (согласно данным Национального кадастрового агентства);
 - поступлений из иных источников не запрещенных законодательством – 4,231 тыс. руб. (на 31.12.2021).

Общая сумма расходов, понесенных фондом для достижения общественно полезных целей составляет – 4,487 тыс. руб.

- а) на выплату заработной платы и прочих социальных выплат сотрудникам – 0,0 тыс. руб.
- б) на оплату налогов и прочих обязательных платежей – 0,0 тыс. руб.
- в) на уставные и иные цели – 4,487 тыс. руб.

Фонд не является учредителем унитарных предприятий, участником в иных хозяйственных обществах, юридических лицах, созданных для осуществления предпринимательской деятельности.

УНП 805003882

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. Можна з'явіцца шанц рушыць наперад па кар'ернай лясвіцы. Атрымаеце нямала спосабаў дабіцца жаданага — было б што жадаць. У аўторак пастарайцеся пазбягаць сварак і канфліктаў і не заўважаць выпадкі нядобразычліўцаў. У нядзелю варта адпачыць далей ад дому, пажадана змяніць абстаноўку як мага больш кардынальна.

ЦЯЛЕЦ. Аўторак вельмі ўдалы дзень для заключэння здзелак, вы таксама будзеце вельмі пераканаўчы на перагаворах і нарадах. У чацвер старанна правярайце інфармацыю, ёсць верагоднасць неадкладнасцяў і памылак. Не варта адпраўляцца ў камандзіроўку. Пастарайцеся роўна ацаніць сілы і не ўзвальваць на сябе занадта вялікі аб'ём работы. У нядзелю добра было б пабыць дома, выспацца і адпачыць.

БЛІЗНЯТЫ. Добры тыдзень, калі вы максімальна выкарыстаеце ўсе яго магчымасці — для творчай самарэалізацыі і дасягнення важных мэт. Пятніца спрыяльная для такіх спраў, якія можна хутка скончыць. У суботу парадуюць стасункі з сябрамі. У нядзелю нечаканая інфармацыя абячае вас акрыліць.

РАК. Тыдзень запатрабуе мінімальнага напружання, ды толькі ў той момант, калі трэба будзе проста не выпусціць свой шанц. У панядзелак удалы будучы дзелавыя сустрэчы, неабходная інфармацыя прыйдзе своєчасова. Чакаюцца пагэтыўныя змены на прафесійнай ніве і ў асабістым жыцці. Толькі памятайце: там, дзе няма прамога рашэння, як праўда, памагае дыпламатычнасць і галоўнасць да кампрамісу. У пятніцу выключыце нават мінімальную праву

агрэсіі. Толькі прыязнасць зможа вырашыць праблему.

ЛЕЎ. Тыдзень у цэлым спрыяе размеранаму вядзенню спраў, руху наперад у прафесійнай сферы, умацаванню сваіх пазіцый. Не варта планавачы спатканні з незнаёмымі, сумою і ўвогуле нічога кардынальна новага. Задавольвайцеся пакуль тым, што маеце. Самы час разабрацца з даўгамі і фінансамі, урэгуляваць адносіны з партнёрамі. Назапасце цяргення, будзьце больш сціплыя. Паспрабуйце стрымліваць раздражненне ў выхадныя. Магчымыя праблемы і незразуменне ў сям'і.

ДЭВА. Пачатак тыдня будзе складаным часам, аднак вырашальным для вашай кар'еры і адносінаў з начальствам. Зоркі рэкамендуюць паказаць ва ўсім бляску свой прафесійны ўзровень. Перамогі, заваявання на гэтым тыдні, забудзьце няхутка. У чацвер беражыце сілы, бо любая, нават самая звычайная праца, можа адабраць шмат энергіі. У выхадныя аддайце перавагу пасіўнаму адпачынку, але прагуляцца было б добра.

ШАЛІ. Вы цяпер рашуча ідзеце да сваёй мэты. Упэўненасць надае сілы. Душэўная раўнавага дазваляе не турбавацца пра будучыню. Прыслухайцеся да ідэй калег — яны могуць аказацца карыснымі. Падумайце пра ўкладанне грошай у адукацыю, сваю ці дзяцей. Надайце сабе дастаткова часу, каб адкрыць новую крыніцу натхнення.

СКАРПІЁН. Даверцеся інтуіцыі і ідзіце бяспэчна наперад. Вас чакае праца і заробак вашай мары. Атрымаеце менавіта тую дзелавую прапанову, якая цалкам задаволяць. Памятайце, што супярэчнасці з'яўля-

юцца рухальнай сілай развіцця. Канец тыдня — спрыяльны час для пазбаўлення ад шкодных звычак.

СТРАЛЕЦ. Выдатны тыдзень для смелых і энергічных дзеянняў. Спрыяльная абстаноўка для кар'ернага росту. Вам не даядзедца асабліва задумвацца над тым, што рабіць і як сябе паводзіць, вы выдатна ўсё ведаеце, сумневы не патурбуюць. У сераду з'явіцца добры шанц прадэманстраваць навакольным пару-тройку найлепшых якасцяў. У выхадныя дні верагодныя цікавыя знаёмствы, не варта паводзіць гэты час дома.

КАЗЯРОГ. Цяпер неабходны рашучыя дзеянні, а вы, здаецца, усё ніяк не можаце разабрацца ў сабе. Пастарайцеся сабрацца і выпрацаваць хоць нейкі план. Менш займайцеся руйнінай працай і больш увагі ўдзяліце творчасці, бо імпрывізацыя акажацца значна больш карыснай, чым дакладны разлік. У чацвер можаце разлічваць на падтрымку сяброў, а ў суботу будзьце асырожныя: рызыка спакушэння і падману.

ВАДАЛІЎ. У першай палове тыдня вас чакаюць сустрэчы, паездкі па справах і іншыя падобныя клопаты. Некаторым прадстаўнікам знака захацца скінуць з сябе груз абавязкаў, вельмі надкучыць вучыцца ці працаваць. На шчасце, да канца тыдня гэта пройдзе. Другая палова можа падарыць магчымасць з'ехаць далей і змяніць абстаноўку.

РЫБЫ. Спадарыня Фартуна вырашыла ўсімхнуцца вам: гэты тыдзень, хутчэй за ўсё, мае быць менш напружаным, чым мінулы. З'явіцца і вольны час, і магчымасць крыху адпачыць. Толькі трымайцеся далей ад сумнеўных кампаній. Часцей майце стасункі з даўнімі сябрамі.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	8.49	17.58	9.09
Віцебск	8.43	17.44	9.01
Магілёў	8.39	17.49	9.10
Гомель	8.31	17.50	9.19
Гродна	9.04	18.14	9.10
Брэст	8.59	18.20	9.21

Месяц

Маладзік 1 лютага. Месяц у сузор'і Авена.

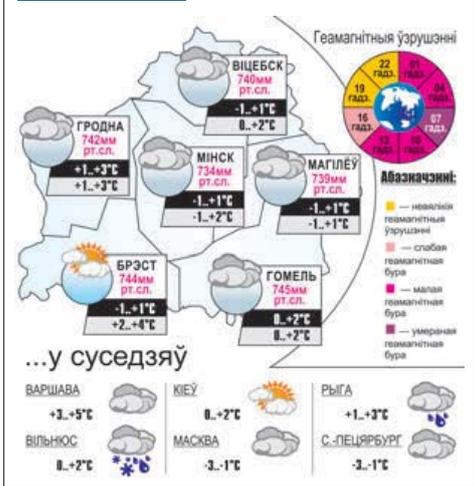
Імяніны

Пр. Еўдакі, Кацярны, Генадзі, К. Агаты, Адэлайды, Ізьдара.

Фота Анетона КЛЕШЧУКА

ЗАЎТРА

Даты

Падзеі

Людзі

5 ЛЮТАГА

1422 год — створаны «Летапісец вялікіх князёў літоўскіх» — найбольш ранні помнік беларуска-літоўскага летапісання, адзін з першых твораў старажытнай беларускай літаратуры. Напісаны невядомым аўтарам. Ахоплівае перыяд ад смерці Гедыміна (1341) да канца XIV стагоддзя. «Летапісец» — першая спроба кароткага выкладу гісторыі гістарычнай Літвы XIV стагоддзя.

1480 год — меркаваная дата нараджэння Міколы Гусоўскага, беларускага паэта-гуманіста і асветніка эпохі Адраджэння. Прадстаўнік новаліцінскай усходнеўрапейскай літаратурнай школы. Атрымаў адукацыю ў Беларусі, Вільні, Польшчы, Італіі. У 1518 годзе наведваў Рым у складзе дыпламатычнай місіі ВКЛ. У 1522-м па просьбе папы рымскага Льва X напісаў свой найвядомейшы твор «Песня аб сіле, дзікасі зубра і паляванні на яго». У кастрычніку 1523-га выдаў у Кракаве зборнік «Песня аб зубры», які складаўся з празайнага прысвячэння каралеве Боне Сфорцы (прасіў яе ўзяць пад дзяржаўнае заступніцтва таленавітых людзей мастацтва), аднайменнай паэмы і 11 вершаў. Выступаў у пазме як прадстаўнік рэнесанснага рэалізму, папулярызатар гісторыі і культуры Беларусі ў свеце.

1930 год — нарадзіўся Расціслаў Іванавіч Янкускі, народны артыст Беларусі і Савецкага Саюза. З 1957 года — у Нацыянальным акадэмічным драматычным тэатры імя М. Горькага. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь.

62 год — моцны землятрус у Пампэях, апісанае, у прыватнасці, у «Аналах» Тацыта. Бедства нанесла вялікія страты гораду, практычна ўсе пабудовы ў той ці іншай ступені былі пашкоджаны. Большую частку будынкаў адрамантавалі, аднак некаторыя захавалі пашкоджанні да самай гібелі горада ў 79 годзе.

1852 год — у Пецярбургу адбылося ўрачыстае адкрыццё будынка Новага Эрмітажа, спецыяльна пабудаванага па праекце знакамітага мюнхенскага архітэктара Леа фон Кленца для размяшчэння музейнай калекцыі, якая значна вырасла. Гэта быў першы будынак-музей у Расіі. З 1866 г. дзверы музея адчыніліся «для ўсіх і кожнага»; каб трапіць сюды, стала непатрэбным «ні іспрашваць заранне входнай білет, ні аблекацца во фрак — дастаткова быць одетым опратно, хотя бы и в простонародный костюм».

1922 год — дэкрэтам УЦВК РСФСР скасавана Усерасійская надзвычайная камісія (ЦНК). Для абароны дзяржаўнай бяспекі створана Галоўнае палітычнае ўпраўленне пры Наркомаце ўнутраных спраў (АДПУ).

1924 год — у Шамані (Францыя) скончыліся І зیمовыя Алімпійскія гульні. У медальным заліку сярод 16 каманд-удзельніц найлепшымі сталі нарвежцы — 17 узнагарод, з іх 4 залатыя.

1942 год — у Бузулуку (СССР) быў створаны асобны чхаславацкі батальён пад камандаваннем Людвіка Свободы. Упершыню ўступіў у бой з нямецка-фашысцкімі войскамі ў сакавіку 1943 года.

ФРЫДРЫХ ДЗЮРЭНМАТ:
«Справядлівае карэе зло, надзея хоча яго выправіць, а любоў не заўважае».

УСМІХНЕМСЯ

— Любо, як ты растлумачыш, што ў цябе ў тэлефоне нумары чужых мужчын?
— Як, як... Яны дыктавалі, я запісвала.

Мая кошка — заўсёдна сведка маіх сакрэтаў, заган і шмат чаго іншага. Вось гляджу на яе і думаю: «Не дай бог ты загаворыш!»

Як увогуле людзі займаюцца махлярствам? Я пяць гадоў таму пабаяўца праддзючыцца занесці пазней пяць калеек і не занёс. З таго часу мяне гэта раз'ядае знутры.

Не ведаю, як у вас, а ў маім доме падарункі на 8 Сакавіка ляжалі пад ёлкай.

Для песіміста нядзеля — гэта папераджальны дзень перад панядзелкам.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ** Аляксандр Мікалаевіч.

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ У МІНСКУ: прыёмная — 311 17 13 (гэл.факс); адрэдакцыя: пісьмовы — 311 17 44, маркетынг — 263 66 73, бухгалтэры — 311 17 16.

ПРЫЁМНЫЯ РЕКЛАМНЫЯ ТЭЛ.ФАКС: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары публікаваных матэрыялаў несць адказнасць за наданне і валоданне фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца суадпавядальнымі з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адрэдагуе і публікуе адрэдаваныя ёй пisma. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прайпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 395.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

4 лютага 2022 года.